

EL CARDENAL TARCISIO BERTONE, SECRETARI D'ESTAT DEL VATICÀ,
REP EL PREMI INTERNACIONAL COMTE DE BARCELONA

«Un constructor de ponts entre els pobles»

**CARDENAL
LLUÍS MARTÍNEZ
SISTACH:**

«El cardenal Bertone ha trobat una cordial comprensió de la nostra personalitat, de la nostra llengua i de la nostra cultura»

«Un constructor de ponts entre els pobles.» D'aquesta manera tan gràfica el cardenal arquebisbe de Barcelona Lluís Martínez Sistach va descriure el cardenal Tarcisio Bertone en l'entrega del quart Premi Internacional Comte de Barcelona. Entre els presents

en l'acte, hi havia les màximes autoritats catalanes, entre elles el president Artur Mas, i també el rei Joan Carles I. En tot l'acte es va posar especial èmfasi en les dues perspectives que tenia l'atorgament del premi al cardenal Bertone. D'una banda, és el reconeixement

a la tasca de l'Església catòlica en favor dels més necessitats i en la recerca de la pau mundial. De l'altra, també es volia reconèixer el paper del secretari d'Estat en la millora de les relacions entre la Santa Seu i Catalunya. *Fotos: Agustí Codinach* **P 2 i 7**

**Ramon Ollé,
nou delegat
de Mitjans de
Comunicació
Social de
Barcelona**

Sumari

- P 16 Polícromies a la catedral de Tarragona
- P 22 Quarta pastoral del bisbe Joan Piris
- P 24 Testimoni colpidor de Joaquín Romero
- P 25 Nova campanya del Banc dels Aliments
- P 26 Exposició a Roma sobre la història del papat

Editorial

Diplomàcia i comunicació

Tarcisio Bertone, cardenal secretari de la Santa Seu, va rebre dimarts 25 de setembre de mans del rei Joan Carles I el IV Premi Internacional Comte de Barcelona, que atorga la fundació del mateix nom vinculada al Grup Godó en un solemne acte que va aplegar una àmplia representació eclesial, política i de la societat civil. El marc va ser la bellíssima església gòtica del monestir de Santa Maria de Pedralbes, equipada amb pantalles que permetien veure les intervencions musicals de la JONC-Filharmonia i Cor Lieder Càmera, situats al cor monàstic i, també, un esplèndid documental que resumia la vida d'aquest príncep de l'Església, salesià, home d'obertura i de diàleg, que ha estat qualificat com «la mà del Papa», conseller del Pontífex en els seus viatges internacionals, que als seus 77 anys manté una gran activitat pastoral i diplomàtica. La paraula *diplomàcia* avui en molts ambients està devaluada. Qualificar una persona de diplomàtica és sovint equivalent a considerar-la astuta, indefinida, que cerca camins tortuosos per a la finalitat que es proposa. En canvi el cardenal Bertone, en el seu parlament, pronunciat en bona part en català, va posar en relleu el seu veritable sentit en definir-la com «la recerca incessant de vies justes i humanes, que tinguin en compte, alhora, els drets i les responsabilitats de les persones i els estats, el bé de cada home que només s'assoleix salvaguardant el bé comú». I va afegir encara

que «la diplomàcia del Papa treballa, de forma discreta però constant, al servei de moltes realitats i per salvar vides i fer més humana i suportable la situació de moltes persones». La diplomàcia és també una forma de comunicació, ho va dir el comte de Godó: «En la meua qualitat d'editor sóc plenament conscient de la responsabilitat dels mitjans de comunicació en donar a conèixer aquesta tasca» [la de l'Església catòlica] per difondre els valors que donen sentit a les nostres vides (...). El premi que ens reuneix avui aquí intenta guardonar aquelles persones o organitzacions que han fet de la paraula l'element bàsic per exercir la seva influència positiva en el món.» També el Rei va definir la diplomàcia «com un art que procura la relació i l'intercanvi, que cerca harmonitzar els legítims interessos de les parts, però que sobretot treballa pel bé de les persones». I el cardenal de Barcelona va manifestar que «en el cardenal Bertone, Catalunya ha trobat una cordial comprensió de la nostra personalitat, de la nostra llengua i de la nostra cultura, fins al punt que puguem arribar a dir que quan és entre nosaltres sabem que es trobarà a gust, com a la seva pròpia casa». En aquesta cruïlla històrica que travessa Catalunya, l'acte de Pedralbes va fer visible el paper que exerceix i que pot exercir l'Església a l'hora de crear ponts entre els diversos sectors de la societat i de dir una paraula profètica en la construcció d'un país que satisfaci els anhels de molts i reconegui els drets de tots.

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Mercedes De La Torre, ROMA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Javier Molina, EGIPT

Col·laboradors d'aquesta setmana: David Abadías, José-Luís Arín, Miquel Barbarà, Pilarín Bayés, Gadi Bosch, Agustí Codinach, Antoni Coll, Bernabé Dalmau, Joan Guiteras, Dani Majà, Antonio P. Martínez, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Piñol, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Josep M. Rovira Belloso, Lluís Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Pere Tena, Nora Vela, Joan M. Vernet, Joan Viñas, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 124,80 €

Gibraltar i Portugal: 124,80 €

Resta d'Europa: 199,85 €

Amèrica i Àfrica: 237,86 €

Àsia i Oceania: 315,81 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Un nou lllindar

Què vols que faci per tu?

Una pregunta a la qual ens hauríem d'acostumar a l'hora de rebre i a l'hora de donar. Una pregunta directa, delicada, entranyable. Ho diu Jesús a un cec: «Què vols que faci per tu?» Gest de màxima atenció, comprensió, solidaritat, fet de radical estimació. A quantes persones ens convida a dir-ho? Gest que es fixa en el pobre i en el món que el rodeja. Pregunta concreta que només té una resposta i Jesús la sap, com sap també de sobres de què tenim necessitat.

En el context de la pregunta s'hi troba la necessitat de trobar un espai de confiança que faci possible la resposta. La claredat dels ulls serà l'exponent d'una altra claredat que només Déu pot concedir perquè Jesús sigui reconegut com el Senyor. La fe arriba com a do en el moment en el qual Déu deci-

deix intervenir i, al mateix temps, esdevé resposta, voluntat d'acostar-se al pou, com la samaritana, i deixar-se refer.

Necessitat de l'home i do de Déu. Pobresa de l'home i amor gratuït de Déu. Una trobada que renova, que cura, que salva. La resposta es torna Evangeli, bona notícia. Hi ha una ceguesa física, sovint apareix la impossibilitat humana de veure-hi, però aquesta no impedeix que el crit angoixós dirigit a Jesús que passa li arribi al cor. Sabem que existeix una altra ceguesa pitjor, la que s'aferra al cor i l'endureix fent-lo egoista.

«El goig i l'esperança, el plor i l'angoixa de l'home d'avui, sobretot el dels pobres i de tota mena d'afligits, són també goig i esperança, plor i angoixa dels

deixebles de Crist, i no hi ha res de verament humà que no ressoni en el seu cor.» Vet aquí el llegat que ens ha deixat el Concili Vaticà II en la seva proposta de diàleg amb el món d'avui. Una proposta que ens dóna a entendre que la fe i l'amor són dues cares d'una mateixa realitat i, ambdues, clamen en una mateixa direcció.

La novetat de la fe es verifica des d'un clima d'amor i només des d'ell és possible que arribi a altres el seu prodigiós contagi. «És possible —diu *Porta fidei*— travessar aquest lllindar quan la Paraula de Déu s'anuncia i el cor es deixa modelar per la gràcia que transforma.» Potser és això el que el Senyor ara vol fer.

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

Un Sínode per a la Nova Evangelització

Se celebra del 7 al 28 d'octubre a Roma

Mercedes De La Torre C.
Ciutat del Vaticà

La XIII Assemblea General Ordinària del Sínode de Bisbes amb el tema *La nova evangelització per a la transmissió de la fe cristiana* tindrà lloc al Vaticà del 7 al 28 d'octubre del 2012.

El Sínode convocat per Benet XVI coincideix amb l'inici de l'Any de la Fe, que s'inaugurarà el proper 11 d'octubre amb motiu del 50è aniversari de l'obertura del Concili Ecumènic Vaticà II i del 20è aniversari de la publicació del Catecisme de l'Església catòlica.

En aquest esdeveniment de l'Església universal, s'aplegaran a Roma, a més dels pares sinodals, 45 experts i 49 auditors, amb l'objectiu de reflexionar sobre la nova evangelització, ja que Europa esdevé també «terra de missió» per tornar a les seves arrels cristianes i afrontar les transformacions del món i reptes del segle XXI.

Concretament, el 7 d'octubre del 2012, a les 9.30, el Papa presideix la celebració eucarística amb motiu de l'obertura d'aquesta Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes sobre la Nova Evangelització en què concelebre els pares sinodals.

A més, concelebre amb el Papa els bisbes de les Conferències Episcopals espanyola i alemana, perquè Benet XVI proclama dos nous doctors de l'Església: sant Joan d'Àvila, sacerdot diocesà, i santa Hildegarda de Bingen, monja professa de l'orde de sant Benet.

Entre els pares sinodals que el Pontífex ha nomenat destaquen el cardenal català Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona; monsenyor Héctor Rubén Aguer, arquebisbe argentí de La Plata; Antonio Arregui Yarza, arquebisbe de Guayaquil i president de la Conferència Episcopal Equatoriana; José Octavio Ruiz Arenas, arquebisbe emèrit de Villavicencio, secretari del Consell Pontifici per a la Promoció de la Nova Evangelització; José Horacio Gómez, arquebisbe de Los Angeles (Estats Units); Carlos Aguiar Retes, arquebisbe de Tlalnepantla i president del Consell Episcopal Llatinoamericà (CELAM), i Ricardo Antonio Tobón Restrepo, arquebisbe colombià de Medellín.

Així mateix, el Papa ha nomenat Mons. Javier Echevarría Rodríguez, bisbe titular de Cilícia, prelat de la Prelatura personal de l'Opus Dei; Benedito Beni Dos Santos, bisbe brasiler de Lorena; Santiago Jaime Silva Retamales, bisbe titular de Bela i auxiliar de Valparaíso a Xile, secretari general del CELAM; Alberto Francisco María Sanguinetti Montero, bisbe de Canelones, Uruguai; i el reverent Julián Carrón, president de la Fraternitat de Comunió i Alliberament, entre altres.

Els tres presidents delegats del Sínode seran l'arquebisbe de Hong Kong (Xina), el cardenal John Tong

Hon; l'arquebisbe de Guadalajara (Mèxic), el cardenal Francisco Robles Ortega i l'arquebisbe de Kinshasa (República Democràtica del Congo), el cardenal Laurent Monsengwo Pasinya. D'altra banda, el relator general serà l'arquebisbe de Washington, el cardenal Donald William Wuerl, i el secretari especial, l'arquebisbe de Montpeller, Pierre-Marie Carré.

Durant els treballs del Sínode, hi participaran 21 espanyols, a més del cardenal arquebisbe de Barcelona, Lluís Martínez Sistach; el prelat de la

Lomeña, i el rector magnífic del Pontifici Ateneu Sant Anselm, de Roma, el benedictí Juan Javier Flores Arcas.

A més, participaran entre els auditors espanyols el president de la Federació Internacional de les Associacions Mèdiques Catòliques, Josep Maria Simón Castellví; l'iniciador del Camí Neocatecumenal, Francisco José Gómez Argüello Wirtz (Kiko Argüello); el rector de Santa Maria de Canà, a Madrid, el sacerdot Jesús Higuera Esteban; la directora general de l'Institut Secular Croades de Santa Maria, Lydia

durant la presentació de les conclusions de l'assemblea especial del Sínode de Bisbes per al Pròxim Orient. En aquell moment, el Papa va destacar la necessitat urgent d'una «nova evangelització» als països d'«antiga cristianització» d'Orient i Occident i, per això, va decidir que el Sínode següent tractaria sobre *La nova evangelització per a la transmissió de la fe cristiana*.

Durant el Sínode, els participants reflexionaran sobre la nova evangelització treballant sobre la base del document *Instrumentum laboris* en què, segons indica el secretari general del Sínode de Bisbes, monsenyor Nikola Eterovic, «no s'amaga el problema que l'Església està cridada a afrontar», és a dir, el repte de la nova evangelització tot sabent que «les transformacions no tan sols es refereixen al món i a la cultura, sinó que també afecten en primera persona la mateixa Església, les seves comunitats, les accions i la seva identitat».

Aquest document es divideix en quatre capítols: el primer està dedicat al redescobrimient del cor de l'evangelització; el segon desenvolupa una reflexió sobre «les transformacions que influeixen en la manera de viure la fe i que incideixen en les comunitats cristianes»; el tercer fa una anàlisi de la litúrgia, la catequesi i la caritat,

i en el quart «es discuteix sobre els sectors de l'acció pastoral específicament dedicats a l'anunci de l'Evangeli i a la transmissió de la fe».

Aquest document compost per 119 pàgines ressalta que «els homes tenen necessitat de l'esperança per poder viure el propi present», per la qual cosa la nova evangelització és proposada «com una medicina per donar alegria i vida, contra qualsevol tipus de por» i exhorta a afrontar-la «amb entusiasme».

A més, precisa que «el món, que cerca respostes als grans interrogants sobre el sentit de la vida i la veritat, podrà viure amb sorpresa renovada l'alegria de trobar testimonis de l'Evangeli que, amb la simplicitat i la credibilitat de la pròpia vida, sàpiguen mostrar la força transformadora de la fe cristiana».

En aquest impuls per a la nova evangelització, la família té un paper important per l'actual moment històric «marcat per la crisi de la fe, que és també una crisi de transmissió de la fe mateixa» i per «certes influències de la cultura d'aquests dies».

En aquesta línia, la rellevància de l'«obra insubstituïble de la família» radica en el fet que constitueix el lloc on la fe és comunicada als joves, i «es prolonga en la catequesi desenvolupada en les institucions eclesials, a través de la litúrgia amb els sacraments i l'homília, o també donant espais a les missions parroquials, a la pietat popular, als moviments i a les comunitats eclesials».

prelatura personal de l'Opus Dei, Javier Echevarría Rodríguez, i l'arquebisbe de Guayaquil, Antonio Arregui Yarza, de nacionalitat equatoriana, però nascut a Oñate, Guipúscoa; serà pare sinodal el cardenal espanyol Antonio Cañizares com a membre nat en ser prefecte de la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sacraments.

La Conferència Episcopal Espanyola, amb l'aprovació del Papa, va nomenar els seus propis representants que seran l'arquebisbe de Madrid i president de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE), el cardenal Antonio María Rouco Varela; l'arquebisbe de Valladolid i vicepresident de la CEE, monsenyor Ricardo Blázquez Pérez, i el bisbe d'Almeria i president de la Comissió Episcopal per a la Doctrina de la Fe, monsenyor Adolfo González Montes.

També hi intervindran tres espanyols representants dels instituts clericals d'Espanya: el superior general dels Franciscans, José Rodríguez Carvallo; el superior general dels missioners claretians, Josep Maria Abella, i el superior general de la Companyia de Jesús, Adolfo Nicolás Pachón.

Igualment, hi haurà entre els experts el professor de Teologia Fonamental i Eclesiologia a la Facultat de Teologia de Catalunya i professor de Teologia Fonamental a la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma, el sacerdot Salvador Pié-Ninot; el professor ordinari de Teologia Dogmàtica a la Universitat de Navarra, el sacerdot Antonio Aranda

Jiménez González, i el superior general dels Germans Maristes (Germanets de Maria), Emili Turú Rofes.

Així com també el sacerdot José María Gil Tamayo serà l'encarregat de premsa per al grup de llengua espanyola i el delegat episcopal de Càritas espanyola, Vicente Altaba, com a teòleg assessor de Càritas internacional.

La urgència d'evangelitzar

El papa Benet XVI va convocar aquesta assemblea el 24 d'octubre del 2010

«Les transformacions no tan sols es refereixen al món i a la cultura, sinó que també afecten en primera persona la mateixa Església, les seves comunitats, les accions i la seva identitat»

10 qüestions sobre el Sínode

per Mn. David Abadías
Cap de Departament
d'Història de l'Església de
la Facultat de Teologia
de Catalunya

1 Què és un Sínode?

La paraula *synodos*, etimològicament, significa «acció de reunir-se». Està formada per dues paraules *sin* (junts) i *odos* (camí), per tant, en sentit més poètic, vol dir «fer camí junts». La traducció llatina de *synodos* és *concilium* i significa «convocar una assemblea». Per tant, un sínode (o un concili) és una assemblea, una reunió. I en aquest cas que ens ocupa, una reunió de bisbes.

2 Quins tipus de sínodes hi ha?

En primer lloc, els més importants són els concilis ecumènics o universals (etimològicament, ecumènic significa de tots els llocs habitats). Són reunions on es convoca tots els bisbes del món. Després hi ha concilis que són regionals o nacionals (d'una regió eclesiàstica, és a dir, els bisbes d'una nació o de diverses províncies eclesiàstiques); hi ha concilis que són provincials (on es reuneixen els bisbes d'una província eclesiàstica, per exemple, les diòcesis catalanes van tenir el darrer Concili Provincial Tarraconense el 1995). També es pot fer, a nivell encara més concret, un sínode d'una Església local, en altres paraules, un sínode diocesà (on participen el bisbe de la diòcesi, els preveres, els religiosos/es i els laics). En el cas que ens ocupa, el Sínode de Bisbes, després del Vaticà II, pren un sentit nou: Joan XXIII primer i Pau VI després, interessats a mantenir reunions periòdiques amb els bisbes i cardenals del món amb la intenció que ajudessin el Papa en la seva tasca de govern de l'Església, donen amb el *motu proprio Apostolica Sollicitudo* (1965) aquest nou sentit que actualment es dona al Sínode de Bisbes: reunions especials convocades pel Summe Pontífex on els bisbes i cardenals tracten temes diversos per al bé i l'interès de l'Església (està definit en els canons 342 al 347 del Dret Canònic). Així, el Sínode de Bisbes (entesos a partir del Vaticà II), sense tenir la força d'un concili general ecumènic, manté viva la comunicació i el treball conjunt i proper entre el Papa i els bisbes. Pròpiament hem de parlar sempre en singular: cal veure el Sínode de Bisbes com un òrgan únic que es va reunint en diverses assemblees (ja siguin ordinàries o extraordinàries).

3 Quin va ser el primer sínode de la història de l'Església i per què es va convocar?
Les primeres constàncies de sínodes de bisbes que tenim són ja del segle II. Prèviament hi ha haver el que s'ha anomenat el sínode de Jerusalem, en l'era apostòlica. Aquesta reunió dels apòstols i altres membres importants de la comunitat cristiana la trobem descrita al llibre dels Actes (Ac 15,4ss.). Però aquesta reunió en si encara no es presenta amb el nom de sínode. La primera menció explícita d'un sínode de bisbes la trobem en l'era postapostòlica, al segle II, concretament en les esglésies d'Àsia menor les quals són les primeres que ens deixen testimoni escrit de reunions de bisbes: de sínodes de bisbes, fent servir l'expressió gre-

ga o *concilis*, utilitzant el terme llatí. Normalment els sínodes es convoquen per respondre a qüestions o problemes litúrgics i/o doctrinals.

4 Quins han estat els sínodes més destacats al llarg de la història? Importants ho són molts, però destaquen especialment els primers quatre concilis anomenats ecumènics (Nicea el 325; Constantinoble I el 381; Efes el 431 i Calcedònia el 451) on es va desglossant la doctrina i la fe cristiana. Els vuit primers concilis ecumènics són acceptats per les esglésies d'orient i d'occident (tot i que el 8è no és acceptat per algunes esglésies ortodoxes), però l'Església catòlica va continuar celebrant concilis ecumènics, fins a arribar al Vaticà II, que en el còmput catòlic és el 21è concili ecumènic. A partir del nou sentit que es dona al Sínode de Bisbes des del Vaticà II, s'han celebrat dotze assemblees generals ordinàries de bisbes (la primera el 1967); dues assemblees extraordinàries (el 1969 i el 1985); dues assemblees especials per a l'Àfrica (1994 i el 2009); dues assemblees especials per a Europa (1991 i el 1999); una assemblea especial per a Amèrica (1997); una assemblea especial per a Oceania (1998); una assemblea especial per a Àsia (1998); una assemblea especial per al Líban (1995) i una assemblea especial per a Terra Santa (2010).

5 Cap anècdota que valgui la pena recordar?

Evidentment en 2.000 anys d'història les anècdotes són moltes. Per proximitat a l'aniversari que celebrem aquest proper octubre, diguem la següent: el secretari papal va avisar els secretaris dels cardenals que eren a Roma que anessin a la pregària conclusiva que el Papa feia cada any amb els monjos de Sant Pau Extramurs. Molts cardenals, en rebre la invitació, van arronsar el nas, com el cardenal Giuseppe Fietta, que va dir al seu secretari:

«El que es vol treballar durant aquest Sínode és la realitat de la vivència i la transmissió de la fe en el nostre temps per part de la comunitat cristiana»

«Ves, què vols que ens digui el Papa en aquesta pregària? Farà una exhortació als monjos i res més.» I se'n va anar a jugar a la petanca (n'era un expert). A la pregària a la qual el cardenal Fietta no va anar, Joan XXIII va anunciar per sorpresa de molts la convocatòria d'un Concili General de l'Església, que serà conegut com a Concili Vaticà II (la resposta del cardenal està recollida al llibre: G. ALBERIGO, *El Concili Vaticà II (1959-1965) per la juvenesa del cristianisme*, Claret, 2005, p. 25).

6 Com s'elegeixen els participants?

El Sínode de Bisbes està format per un nombre indeterminat de bisbes, alguns escollits per les Conferències Episcopals, altres escollits directament pel Sant Pare, i altres assisteixen com a representants d'instituts clericals.

7 Per quin motiu s'ha convocat l'actual XIII Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes?

Aquesta Assemblea té com a títol «La nova evangelització per la transmissió de la fe cristiana». Això ja ens indica el centre d'interès dels treballs i estudis que s'hi faran. També es fa coincidir amb els 50 anys de l'inici del

Concili Vaticà II; i encara, amb l'inici de l'Any de la Fe convocat pel papa Benet XVI. Així doncs, el que es vol treballar durant aquest Sínode és la realitat de la vivència i la transmissió de la fe en el nostre temps per part de la comunitat cristiana.

8 Com s'estructuren les sessions del Sínode?

Prèviament i simultàniament a l'anunci oficial de la celebració del Sínode s'han elaborat els *lineamenta* (on es presenten els temes que es tractaran durant el Sínode). Posteriorment la Secretaria del Sínode, recollides les

proposes dels bisbes, elabora l'*Instrumentum laboris*, que servirà com a document d'estudi durant el Sínode. El Sínode pot estar presidit pel Sant Pare o per un cardenal delegat pel Papa. El Sínode és inaugurat pel Sant Pare, el qual anuncia les qüestions a tractar i el motiu del Sínode. Llavors s'inicien els treballs (pot ser en comissions o de manera plenària). Quan els bisbes han formulat les seves conclusions i aquestes han estat aprovades per l'Assemblea plenària, es presenten al Papa les *Actes del Sínode*. Finalment el Sant Pare presideix una reunió conclusiva on normalment fa exhortacions finals als bisbes assistents. Aquests elaboren els documents coneguts com a *Missatge al Poble de Déu* i una *Llista Final de Propostes*. Acabat tot el procés, normalment el Sant Pare escriu una *exhortació apostòlica postsinodal*.

9 El format del Sínode permet el diàleg obert entre els participants i el Sant Pare?

La mateixa definició del Sínode indica que el que s'hi pretén és fomentar la unió i el treball entre el Summe Pontífex i els bisbes. Per tant, el Papa reuneix els bisbes amb l'explícita intenció d'escoltar els seus consells fruit del treball conjunt sobre temes concrets. El diàleg mutu és la base del Sínode. Evidentment tot el procés queda inclòs dins d'una estructura de funcionament pròpia.

10 Quines són les etapes posteriors a les sessions sinodals?

Els fruits del Sínode són les conclusions amb propostes que queden reflectides en les Actes del Sínode. També normalment hi ha seguidament l'exhortació apostòlica del Sant Pare. En tots dos documents es proposen uns suggeriments que normalment porten a uns fruits posteriors, com per exemple el Catecisme de l'Església catòlica, fruit dels suggeriments i propostes del Sínode de Bisbes del 1977.

CATALANS AL SÍNODE

«Desitjo que el Sínode ofereixi camins i instruments per a la transmissió de la fe a les generacions joves»

Cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona

Vostè ha estat nomenat per Benet XVI membre de la XIII Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes. Com valora aquesta deferència per part del Papa?

És una deferència que el Sant Pare Benet XVI ha tingut amb mi, fruit penso del seu afecte i del record de la seva visita a Barcelona amb motiu de la dedicació de la basílica de la Sagrada Família i de la visita a l'Obra del Nen Déu. Al Papa —ell m'ho va dir— li ha quedat un record inesborrable. Considero que és, també, una manifestació més del seu afecte a l'arxidiòcesi de Barcelona. Aquest any hem realitzat a la nostra arxidiòcesi dues iniciatives importants de nova evangelització: la Missió Metròpolis, juntament amb onze grans ciutats europees més durant la Quaresma, i l'Atri dels Gentils, els dies 17 i 18 de maig. Aquestes realitats han incidit positivament en la dimensió evangelitzadora de l'Església de Barcelona i harmonitzen plenament amb el nostre Pla Pastoral centrat en la nova evangelització. Penso que aquelles iniciatives tingueren, també, un cert ressò en molts altres indrets de l'Església. L'estiu passat vaig fer un estudi del contingut del document preparatori del Sínode dels Bisbes, *Lineamenta*, de la Missió Metròpolis i l'Atri dels Gentils, i vaig complementar-ho parlant de l'evangelització a la nostra arxidiòcesi i al nostre país ja en el segle XIX i XX i les institucions actuals que hi treballen, i per acabar he elaborat una presentació de les diverses dimensions de la basílica de la Sagrada Família. Tot això ho he publicat en el meu llibre *La Sagrada Família, diàleg entre fe i cultura. Una icona per a l'Església del segle XXI*. El llibre està publicat en català, castellà i també en italià per la Llibreria Vaticana.

El tema del Sínode, La nova evangelització per la transmissió de la fe cristiana, constitueix un dels eixos del seu pontificat. En aquest sentit, la diòcesi de Barcelona és icona dels problemes i anhels de l'Església europea?

La nostra Església arxidiocesana ha treballat molt en l'evangelització. Això ve de lluny. Certament, els nostres recents Plans Pastorals diocesans s'han centrat en l'evangelització, especial-

Agusti Codinach

ment l'actual perquè som conscients —com diem els bisbes de Catalunya en un document recent— que la situació del nostre país és de missió, com succeeix de manera similar a les societats europees occidentals, marcadament pel relativisme, el secularisme i la indiferència religiosa. Hi ha molts homes i dones, nois i noies que viuen com si Déu no existís. Això ens exigeix per l'encàrrec de Jesucrist, a sortir i anunciar-lo als qui no el coneixen o el coneixen malament, començant pels preàmbuls de la fe, passant pel primer anunci de Jesús i propiciant un encontre personal amb ell per tal que esdevinguin cristians i si ja estan batejats realitzin una fecunda iniciació cristiana en el si de comunitats vives i creatives.

En què consistirà, concretament, el seu treball al Sínode?

Amb l'ajut de l'Esperit Sant i de la pregària, els bisbes procedents de tots els països del món reflexionarem, dialo-

garem i proposarem tot allò que ajudats també pels experts, considerem que cal fer, per tal que la nova evangelització assolixi la transmissió de la fe cristiana. El tema és actualíssim. Veiem més les dificultats i els problemes que no pas les solucions, però penso que es faran moltes aportacions partint de les realitats socioreligioses i eclesials de tot el món i no sempre coincidents. Podem aprendre dels altres i podem oferir experiències reeixides als altres. Participar en el Sínode dels Bisbes és un enriquiment personal i com a pastor diocesà puc oferir amb esperit de servei les experiències de la vida i de la creativitat de la nostra arxidiòcesi. Penso per exemple en la creació aquest curs a l'arxidiòcesi de l'Escola d'Evangelitzadors.

Al Sínode es presentaran els fruits de la Missió Metròpolis, celebrada a dotze ciutats europees, entre les quals Barcelona. Serà ocasió perquè aquesta experiència pilot es consolidi i es faci en altres ciutats?

Els cardenals i bisbes de les dotze ciutats que celebrarem la Missió Metròpolis que estiguem al Sínode en parlarem. Jo particularment en parlaré positivament per haver estat un treball conjunt en ciutats europees que tenim problemàtica pastoral similar, per haver ajudat a sensibilitzar en la necessitat d'evangelitzar, per haver facilitat la presència de Jesús i el seu Evangelí en els mitjans de comunicació, etc. Cal esperar i veure si aquesta experiència figura en les propostes que aprovi el Sínode. De tota manera, el Pontifici Consell per a la Nova Evangelització ja havia previst portar aquesta iniciativa a 72 i més ciutats del món, però no es farà l'any 2013 perquè es vol esperar a veure què proposa el Sínode. El que és important

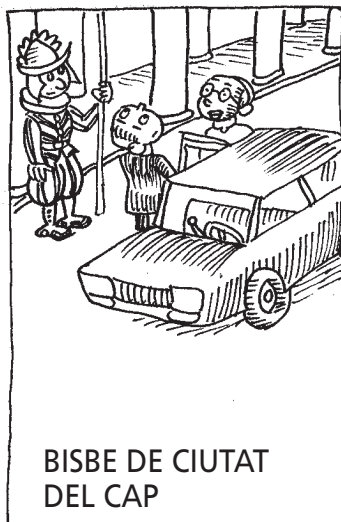
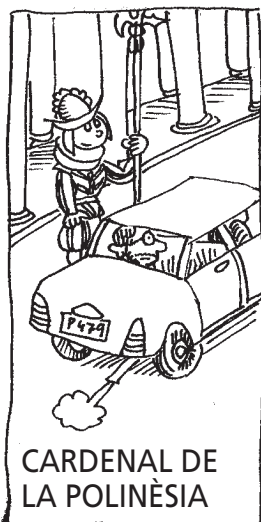
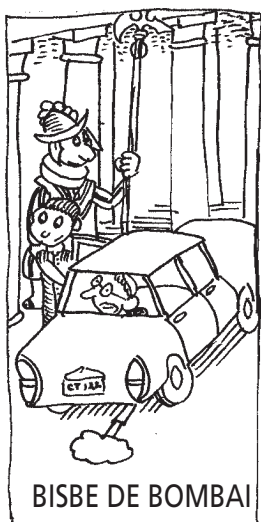
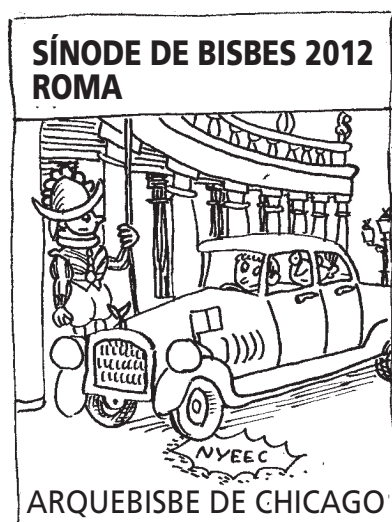
i molt urgent és que la pastoral ordinària de les diòcesis, parròquies i realitats eclesials sigui realitzada sempre amb l'esperit de la nova evangelització.

Quins fruits li agradaria que tingués el Sínode?

Que ofereixi camins i instruments per a la transmissió de la fe a les generacions joves, indicant de quina manera l'Església ha de presentar Jesús als joves que cerquen sentit a la seva vida i que el Senyor i el seu missatge els pot entusiasmar. Penso que el Sínode ens ha d'ajudar a presentar el missatge de Jesús, de confiança, de vida en plenitud, de fraternitat entre tots els homes i tots els pobles. És un missatge que avui se'n té molta necessitat. Són necessaris, però, testimonis autèntics de cristians convertits i compromesos. Més que una renovació estructural ens cal vitalitzar comunitats cristianes que viuen i testimonien la fe, creatives i ben presents en el món des de la fidelitat a Déu.

I, finalment, tenint en compte que Catalunya viu immersa en un procés de reivindicació nacional, la presència d'un cardenal català a les altes instàncies del Vaticà afavoreix un coneixement directe de la nostra realitat?

L'Església viu i actua en tots els pobles i en totes les cultures. La Pentecosta fou una manifestació d'això. Penso que estem vivint un període molt daurat de les relacions de Catalunya amb el Vaticà, que s'expressa principalment amb la visita del papa Benet XVI a Barcelona, els dies 6 i 7 de novembre de 2010, per dedicar la basílica de la Sagrada Família i visitar l'Obra assistencial del Nen Déu i també en les dues visites del cardenal Bertone, secretari d'Estat de Sa Santedat, amb motiu de la beatificació del P. Josep Tous i fa uns dies per rebre el IV Premi Internacional Comte de Barcelona. Les meves visites a Roma com a membre de quatre dicasteris de la Cúria Romana donen la possibilitat de presentar la nostra realitat eclesial. És ben cert que les relacions personals són molt importants i les tres setmanes que passaré a Roma amb motiu dels treballs del Sínode dels Bisbes em permetran donar a conèixer més i millor la nostra vida eclesial immersa en la nostra realitat religiosa, social i cultural.

Programació 2012

Club[★]amics

Associació d'Amics de Catalunya Cristiana

Pelegrinatges

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Terra Santa

Del 29 novembre al 6 de desembre

Expedicions culturals

GEÒRGIA Terra cristiana al Caucas

De l'11 al 17 d'octubre

Celebracions religioses a
Mtsakheta

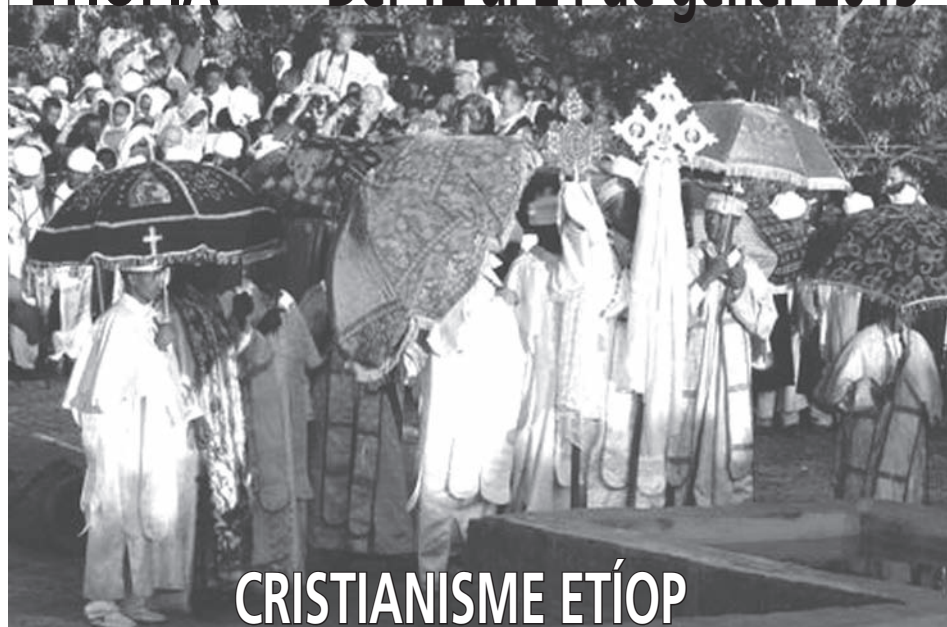
SRI LANKA: De l'1 al
l'esperit de l'antiga Ceilan 9 de novembre

La ruta colonial de les
espècies al cor de l'Índia

L'actual **SRI LANKA** és l'antiga CEILAN, una illa al sud del continent indi que ens ofereix l'oportunitat d'endinsar-nos en una magnífica ruta a través de plantacions d'espècies, parcs nacionals on gaudirem d'un safari entre elefants, meravellosos paisatges de muntanya entre plantacions de te, les antigues capitals del regnes singalesos, etc. Tot envoltat d'un dels paisatges més impressionants d'Àsia on la selva més verda i una atractiva costa tropical són la llar d'un poble amable i hospitalari on actualment regna la pau i l'harmonia entre cristians, budistes, hindús i musulmans.

ETIÒPIA Del 12 al 24 de gener 2013

CRISTIANISME ETÍOP

Celebració de l'Epifania-TIMKAT- a
la Jerusalem africana-LALIBELA

Places limitades

Club+amics
Comtes de Bell-lloc 67-69
08014 Barcelona

Tel: 93 409 27 00
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

El cardenal Tarcisio Bertone rep el reconeixement de la societat catalana

El rei Joan Carles I va presidir l'entrega del IV Premi Internacional Comte de Barcelona al secretari d'Estat del Vaticà

Joan Piñol
Barcelona

«Un constructor de ponts entre els pobles.» D'aquesta manera tan gràfica el cardenal arquebisbe de Barcelona Lluís Martínez Sistach va descriure el cardenal Tarcisio Bertone en l'entrega del quart Premi Internacional Comte de Barcelona. Entre els presents en l'acte, hi havia les màximes autoritats catalanes, entre elles el president Artur Mas. Va presidir l'acte el rei Joan Carles I. En tot l'acte es va posar especial èmfasi en les dues perspectives que tenia l'atorgament del premi al cardenal Bertone. D'una banda, és el reconeixement a la tasca de l'Església catòlica en favor dels més necessitats i en la recerca de la pau mundial (en especial a Cuba i al Pròxim Orient). De l'altra, també es volia reconèixer el paper del secretari d'Estat en la millora de les relacions entre la Santa Seu i Catalunya. Així doncs, en el premi estava molt present el record i l'agraïment per les visites del papa Benet XVI a Barcelona per la dedicació de la Sagrada Família i també la celebració de la Jornada Mundial de la Joventut a Madrid.

El rei Joan Carles I va ser l'encarregat de lliurar el guardó al cardenal Bertone en la cerimònia que va tenir lloc el dimarts 25 de setembre al monestir de Santa Maria de Pedralbes. L'església del cenobi de les clarisses, fundat el segle XIV, va ser el marc de l'entrega i va establir una atmosfera especial. La societat civil catalana es va abocar en l'acte. Entre els presents hi havia l'expresident de la Generalitat Jordi Pujol, l'expresident del Parlament Joan Rigol, el president de l'Institut d'Estudis Catalans, Salvador Giner, el periodista Luis del Olmo i el president de "la Caixa", Isidre Fainé, entre molts altres. La representació eclesiàstica també era nodrida, amb la presència de gairebé tots els bisbes de Catalunya. Igualment van assistir-hi el cardenal arquebisbe de Madrid Antonio María Rouco Varela, el prefecte de la Congregació per al Culte Diví, el cardenal Antonio Cañizares, i també el nunci Mons. Renzo Frattini. De la mateixa manera, hi havia representants de Càritas i de diverses congregacions religioses. Tal com havien expressat els membres del jurat del premi, la voluntat era fer un reconeixement a l'Església en el seu conjunt personalitzant el guardó en el cardenal Bertone.

En començar la cerimònia, es va projectar a les parets del temple un vídeo elaborat sota guió dels periodistes Rafael Nadal i Arturo San Agustín que va repassar la vida del cardenal Bertone i també el viatge del papa Benet XVI a Barcelona. De manera emotiva, recordant les escenes més importants del viatge, tots els assistents van poder tornar a veure les imatges impactants de la Sagrada Família el primer dia que

Agustí Codinach

acollia una Eucaristia. Joan Carles en el seu discurs va destacar precisament aquesta visita del Papa de la qual, va dir, guarda «un record inoblidable». El missatge que va adreçar el Rei va posar èmfasi en la defensa dels valors i va afirmar que «la justícia i la germanor, la veritat i la solidaritat són valors cada cop més demandats per necessaris i urgents». El monarca va destacar que apreciava molt els ideals cristians que el cardenal Bertone representa i també va elogiar «la guia ètica i moral que Benet XVI significa per al món».

El cardenal Lluís Martínez Sistach va ser l'encarregat de glossar la vida del cardenal Bertone i va fer un repàs extens de la relació entre el secretari d'Estat del Vaticà i Catalunya. En una allocució que va començar en italià, el cardenal Martínez Sistach va recordar un dels aspectes menys coneguts del cardenal: la seva vocació sacerdotal dins la congregació salesiana. El carisma de Don Bosco l'ha marcat en un estil «senzill, cordial, juvenil i esportiu», va dir el cardenal. D'ençà d'aquell 29 de maig de 1949 en què el jove Tarcisio Bertone comunicava als seus pares que volia ser sacerdot, la dedicació del sacerdot salesià l'ha portat a les més altes esferes de l'Església universal. En aquest sentit, el cardenal va ressaltar les paraules amb què el jurat del premi descriu el cardenal Bertone: «Temprança, prudència i esperit d'obertura en afinada sintonia amb el papa Benet XVI.»

Amb aquestes qualitats i una dosi de passió per la diplomàcia, el cardenal Bertone ha estat el major col·laborador del Papa en els últims sis anys en els quals ha ocupat la secretaria d'Estat. Entre els seus principals mèrits inter-

CARDENAL BERTONE:
«La diplomàcia del Papa treballa de forma discreta però constant per salvar vides i fer més humana la situació de moltes persones»

CARDENAL MARTÍNEZ SISTACH:
«El cardenal Bertone ha trobat una cordial comprensió de la nostra personalitat, de la nostra llengua i de la nostra cultura»

nacionals hi ha el treball que el cardenal salesià ha fet a Cuba, actuant d'àrbitre en les negociacions amb la dictadura castrista. També han estat profitoses les visites papals al Líban, Turquia i, sobretot, a Espanya. Com ja hem assenyalat, aquest èxit en relació amb les visites a Barcelona i Madrid era un dels motius del guardó. Com el cardenal Martínez Sistach va destacar, el cardenal Bertone «ve duent a terme una funció clau en el govern de l'Es-

glésia en uns moments especialment complexos».

L'arquebisbe de Barcelona va voler destacar la «catalanitat» del cardenal Bertone que, si bé és originari del Piemont italià, ha trobat «una cordial comprensió de la nostra personalitat, de la nostra llengua i de la nostra cultura». El cardenal Lluís Martínez Sistach va anar més enllà i va dir que el cardenal italià es troba a Catalunya «com a casa». Certament l'actual secretari d'Estat ha mantingut una llarga relació amb Catalunya, en especial amb el monestir de Montserrat, donat que quan era arquebisbe de Gènova va visitar sovint el Principat. Molts encara recorden com el cardenal Bertone va cantar el *Violai* de memòria al final de la Vetlla de Santa Maria de l'any 2009 al monestir benedictí.

Finalment, el cardenal Bertone va prendre la paraula per agrair el premi i va traçar una àmplia descripció de la diplomàcia vaticana. El secretari d'Estat, en un perfecte català, va voler desmentir amb arguments les acusacions que titllen la diplomàcia vaticana de «reliquia del passat», com ell mateix va apuntar. «Els puc assegurar que la diplomàcia del Papa treballa, de forma discreta però constant, al servei de moltes realitats, per salvar vides i fer més humana i més suportable la situació de moltes persones.» Amb aquesta contundència va recordar com els diplomàtics eclesials fan una feina poc coneguda i sovint silenciosa però que és efectiva. La història recent avala aquesta idea en països com els que s'han mencionat, Cuba i el Líban, però també a Egipte, l'antiga Iugoslàvia, Xile i Polònia. El cardenal Bertone també va destacar la condició «polièdrica» dels nuncis del Papa. «No són polítics ni tecnòcrates sinó pastors, homes d'Església», va recalcar el secretari d'Estat del Vaticà. Així doncs, és diplomàcia en el sentit estricte però també és una tasca eclesial i religiosa. Per això, el cardenal Bertone va posar èmfasi en la recerca de la pau, la justícia i la solidaritat com a eixos de la diplomàcia vaticana. En aquest sentit, va asseverar: «El bé de cada home només s'aconsegueix lluitant pel bé comú.» En conclusió, va afirmar que els diplomàtics del Vaticà són, sobretot, «legats del missatge cristià i de la paraula del Pontífex per tot el món».

El cardenal Bertone va demostrar en rebre el Premi Comte de Barcelona que la tasca de l'Església a tot el món és fructífera per millorar les relacions entre els pobles. Catalunya va reconèixer i agrair aquest paper de «construir ponts» de què parlava el cardenal Martínez Sistach. Sense oblidar que aquesta feina de vetllar pels ponts entre les nacions i les persones és una feina diplomàtica i política però també és un mandat eclesial. El cardenal Bertone encarna, sens dubte, aquesta doble vessant.

«Ser cristià al Pròxim Orient és avantposar el teu amor per Déu al teu propi dolor»

Fra Aquilino Castillo viu al Líban, al convent de Harissa

Rosa María Jané Chueca

Fa gairebé un mes que Benet XVI va viatjar al Líban, del 14 al 16 de setembre, però la seva visita continua molt present entre la població. Així ens ho explica fra Aquilino Castillo, frare franciscà de la Custòdia de Terra Santa. Fra Aquilino ha estat un any a Síria, com a vicerector i estudiant d'àrab a la Universitat de Damasc. Actualment es troba al Líban, al convent de Harissa, com a responsable del Seminari per a joves de Síria, el Líban, Jordània i Egipte.

La visita del Papa va tenir lloc en uns moments molt delicats per al Pròxim Orient, quin ha estat l'impacte d'aquesta visita?

Primer de tot, el Papa va arribar com a missatger de pau, i les seves paraules van girar al voltant d'aquesta consigna. Aquest missatge va ser ampliat al marc de la pau social, la tolerància, el diàleg: a la pau en les consciències, en la família, en la recerca d'un futur millor, ple d'esperança en la pròpia terra. Aquest és precisament l'impacte del seu viatge apostòlic. Aquest missatge va ser acollit pels habitants de la regió, cristians de totes les confessions i musulmans sunnites, xiïtes, alauites, drusos. Aquest missatge representa els habitants de tota la regió que no trobaven una única veu que els englobés a tots, un missatge que els ha reunit en les diferents trobades, a nivell institucional o de pregària, recordant-los que es pot viure junts i construir junts la pau i un futur prometedor per a tothom.

Ha respost a les expectatives?

Sense cap mena de dubte. El país sencer viu una gran febre festiva, amb els preparatius, l'organització, engalanant els carrers i amb diferents actes de pregària i trobada interreligiosa. Però la seva arribada va desfermar encara més aquest increïble sentiment d'acollida, d'alegria, de voler ser al carrer esperant que passés, saludar-lo encara que fos per un moment o només veure'l passar. El que a mi més em va sorprendre va ser la resposta dels libanesos, cristians i musulmans, tothom omplia els carrers i places de Jouneyh, ciutat propera a Bkerke, preparant-se per a la trobada amb la joventut, o a l'Eucaristia al mateix Beirut, on tota la ciutat estava col·lapsada i resultava gairebé del tot peatonal. Aquesta resposta massiva, alegre i sincera ja va ser mostra de canvi, que el Papa congregués centenars de milers de persones que van manifestar

que estaven juntes i que volien viure junts, deixant enrere el sentiment de por que l'escalada bèl·lica del conflicte siri traspasés la frontera.

El Papa va insistir en el tema de la creu. Quina vivència tenen els cristians del Pròxim Orient de la creu?

Orient és una terra que, des dels primers segles, ha estat marcada per la persecució, com el mateix sant Pau es va ocupar de fer abans de la seva conversió. D'aquesta etapa d'emperadors com ara Diocleciana, que va ser d'una crueltat desmesurada sobretot a Egipte, es va passar a la tranquil·litat de Bizanci i de nou a la persecució, les guerres i fins i tot els exterminis planificats, com el del 1860 al Líban i Damasc, on fins i tot comptem amb màrtirs franciscans espanyols o el gran genocidi perpetrat contra els armenis a començament del segle XX.

Avui dia la creu pot adoptar formes molt diverses que van des de la discriminació social i la persecució a l'Iraq o a Egipte, a la manca de llibertat d'expressió, de llibertat religiosa i llibertat de consciència als països del Golf, la prohibició absoluta de celebrar sagraments o la tinença d'una simple

Bíblia a l'Aràbia Saudita, ja no parlem de la construcció d'esglésies o convents, o constitucions que prenen únicament la llei islàmica com a font única. Fins i tot a Israel, que es denomina democràtica, els cristians no tenen llibertat per casar-se amb cristians dels territoris ocupats.

Tot això forma part de la creu quotidiana que un cristià ha de viure, en la seva pròpia terra, al seu propi país! Ser cristià al Pròxim Orient és donar testimoni diari, cada minut de la pròpia vida d'allò que es creu. Ser cristià és avantposar el teu amor per Déu al teu propi dolor, a la impotència de no ser

considerat igual als teus connacionals de religió majoritària. Però és, a més, viure la certesa que es té el deure d'ajudar a canviar la pròpia societat per fer entre tothom una terra de tothom, és donar testimoni continuament que la vida en Crist és camí de pau, d'amor, de tolerància i d'alegria davant de qualsevol adversitat. Al mateix temps com al mateix Líban, la Síria prebèl·lica o Jordània

mostren que és possible construir una societat on la diferència religiosa no és un problema per a la convivència. El Líban és el país que ha assolit més maduresa en aquest aspecte i Síria es debat en un conflicte sagnant el resultat del qual pel que fa a la convivència no és gaire falaguer.

Benet XVI va dir que arribava

al Líban com a «pelegrí de pau». Quin paper ha de tenir l'Església a la regió per ser constructora de pau, en un moment tan convuls i quan es parla que la primavera àrab degenera en un hivern sagnant?

L'Església ja treballa de forma activa a les zones de conflicte i a les perifèriques. És sobretot l'Església qui acull refugiats i manté dispensaris i centres de caritat oberts. Aquí parlo per experiència pròpia: a tots els nostres convents de la regió atenem i ajudem tot aquell que ens truca a la porta. Som l'orde més estès al Pròxim Orient. A Síria totes les parròquies de l'anomenat «ritu llatí», o sigui el romà, depenen dels franciscans, amb l'excepció d'una d'Homs que possiblement estigui despoblada, perquè les famílies cristianes de ritu llatí han emigrat a Damasc majoritàriament. A hores d'ara atenem tant cristians, musulmans com alauites. A Damasc la nostra casa d'acollida per a pelegrins es troba des de fa mesos ocupada de forma gratuïta per famílies d'Homs. A les missions de l'Orontes: Gassaniyeh,

Yacubiyeh i Kennayeh, s'até la població i tots aquells que hi arriben fugint de les zones de combat. Aquesta és la primera pedra per construir la pau: l'acollida a través de la caritat a qui no té res i es troba immers en el patiment.

En un segon terme s'haurà de col·laborar en la reconstrucció, en la reestructuració d'escoles, llars d'infants, augmentar els programes de beques, una infinitud de projectes en què l'Església està pràcticament sola buscant donatius o programes de cooperació. A nivell humà i d'institució religiosa, l'Església, a més, ha de preparar els membres de les seves comunitats perquè siguin forts enmig de la desgràcia i es preparin per fer front a la situació actual, també, com ha dit el mateix Papa, convidar que cristians i musulmans col·laborin per evitar que el conflicte es prolongui o s'estengui a altres territoris, demanant-los que siguin actius en la reconciliació i a posar les bases d'una pau social duradora.

El respecte i la convivència que hi ha al Líban entre cristians i musulmans, com pot ser un model per a altres països de la zona?

No és que pugui ser, és que «és» l'únic model. El Líban és una democràcia, amb un sistema una mica especial, perquè el país en sí és especial. Compta amb religions diferents: el cristianisme, l'islam i el judaisme hi són presents, amb totes les seves branques o comunitats. Amb el seu sistema de votacions per districtes, amb una partició de poders entre les diferents comunitats, amb moltes característiques especials, però al cap i a la fi és el país més pròsper de la zona, i l'únic que no té petroli, gas o riquesa en matèries primeres. Un país amb nombroses universitats, libaneses i estrangeres (europees i americanes), amb llibertat d'expressió, la seva premsa escrita i la seva televisió es fan per a tot el món àrab. Un país on l'educació dels nens és en diverses llengües, incloent-hi les de les minories, com els armenis, que estudien en armeni o el siríac per als cristians iraquians. I en tot aquest context viuen junts i interactuant cristians i musulmans. Joan Pau II va dir que el Líban no és un país... és un missatge.

Quins fruits s'espera d'aquesta visita?

Espero que serveixi perquè el Líban no es precipiti o es vegi arrossegat a un conflicte similar al siríac. Espero que torni la pau duradora a la regió, que la societat libanesa continuï amb la seva obertura característica i que les diverses iniciatives de diàleg continuïn i ajudin a crear estabilitat social. Espero que tornin els pelegrins a aquesta Terra, que ens visitin i visitin Síria. Per cert, l'últim grup que va passar per aquí va ser el d'uns catalans, que venien amb el comissari de Terra Santa a Barcelona, P. Carles, i Elena, la secretària del comissariat. Dues persones meravelloses a les qual estimo molt. Els vaig acompanyar dos dies i va ser una experiència fraterna molt bonica. Són fruits molt diferents, però lligats a un de sol: la Pau, la mateixa que Crist ens va deixar.

LLAR D'ANCIANS PRUDENCI MIRALLES

petita gran residència.

Petita (hi ha lloc per a 16 persones), gran (els residents la fan gran).

Places disponibles, ambient familiar

NIF: G-08862781 - Els donatius desgraven un 20% del total de l'IRPF (Llei 30/94)
www.residenciapmiralles.org e-mail: residenciapmiralles@telefonica.net
Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

Madrid

Càritas constata un augment de la pobresa, la desigualtat i la injustícia social

Més d'un milió de persones reben ajuda de l'entitat

Redacció
Madrid

Els serveis d'acollida i atenció primària de Càritas arreu d'Espanya constaten la consolidació d'una societat més pobra, més desigual i més injusta. Així ho revelen les dades recollides en el VII Informe de l'Observatori de la Realitat Social. Sota el títol *De la conjuntura a l'estructura. Els efectes permanents de la crisi*, l'informe analitza al llarg de cinc capítols l'acció desenvolupada per la xarxa de Càritas espanyola. S'hi assenyalen que d'ençà del començament de la crisi s'ha multiplicat per 2,7 el nombre de persones ateses, que ha passat de 370.251 persones el 2007 a 1.015.276 el 2011.

Les causes principals d'aquest increment continuen sent, principalment, un procés sostingut de destrucció de llocs de feina, que redueix de manera dràstica les possibilitats d'ingressos econòmics en nombrosos llars; i la consolidació de reducció i l'esgotament de les ajudes de protecció social.

Entre les necessitats bàsiques més demandades entre el 2007 i el 2011, l'augment més gran s'ha produït en el nombre d'ajuts econòmics per a alimentació, seguits de roba, calçat i vivenda. Per darrere apareixen altres necessitats, com despeses sanitàries i afers legals.

La despesa en ajudes econòmiques a les persones i famílies destinades per les Càritas diocesanes a través dels seus serveis d'acollida i d'assistència s'han duplicat entre el 2007 i el 2010, fins a arribar a la xifra de 33 milions d'euros en aquest darrer any. Comptat i debatut, entre el 2007 i el 2010, els recursos invertits per la Confederació Càritas arreu de tot el país en l'apartat d'acollida i atenció primària superen els 112 milions d'euros.

Les dones continuen sent el rostre més visible de les demandes d'ajuda d'emergència ateses per Càritas. Destaquen, així mateix, l'elevat nombre d'aturats que han passat de ser «recents» (a l'inici de la crisi) a ser de llarga durada. Nombroses parelles de joves amb fills s'han vist també molt afectades, així com dones soles amb familiars a càrrec. Les parelles amb fills suposen el 40% i les famílies monoparentals un 18%.

A Càritas, cinc de cada deu persones acollides el 2011 són immigrants. Un terç estan en situació d'irregularitat, en molts casos esdevinguda a conseqüència de la crisi. S'estima que Càritas atén cada any 130.000 persones en situació d'irregularitat.

Pel que fa als perfils socials que augmenten més en aquells que han acudit per primera vegada als serveis d'acollida el 2011, l'informe assenyalen que són persones de nacionalitat espanyola i extracomunitàries en irregularitat sobrevivint; en risc de perdre la casa; parelles amb fills i, en major mesura, persones soles i famílies monoparentals;

«Les respostes orientades cap a l'escolta aborden unes necessitats no mediatitzades pels temes econòmics»

joves adults amb una edat de 30 a 44 anys; i persones sense ingressos o amb rendes bàsiques o mínimes.

Aquest informe constata situacions i fets que parlen d'un canvi social que, més enllà de la conjuntura de la crisi, suposa la consolidació d'una nova estructura social. En aquest sentit, se subratllen tres fets: la societat espanyola presenta un model d'integració precària que, des dels anys vuitanta, s'ha anat deteriorant progressivament i que deixa palès la insuficiència i la reducció de la capacitat protectora del sistema públic; l'exclusió social, la pobresa i la vulnerabilitat són fenòmens estructurals que avui, a conseqüència de la crisi, es fan especialment visibles, però el procés de deteriorament progressiu dels drets i la protecció social, especialment per als més desfavorits, no és nou, i, finalment, l'evolució de les sol·licituds d'ajuda a Càritas no és un afer passatger ni conjuntural, sinó que expressa la consolidació d'una estructura social en la qual un nombre elevat de persones i famílies s'han quedat sense esperança en el seu projecte vital.

L'informe també destaca un aspecte de l'acció d'acollida desenvolupada per Càritas que guarda relació estreta amb un model de feina basat en la identitat evangèlica de la seva visió i la dimensió eclesial de la seva missió. Es tracta de les respostes orientades cap a l'escolta a les persones que acudeixen als centres i serveis de Càritas a les parròquies, que aborden unes necessitats no mediatitzades pels temes econòmics i que parlen més de la qualitat i la calidesa de l'acció de Càritas que de la quantificació.

Les accions que atenen aquest tipus de necessitats tenen un gran valor perquè són molt significatives i transformadores en la trajectòria vital de les persones, de les relacions i de la societat.

cerers
des de
1862

CERABELLA

P.I. Can Clapés, 08181 Sentmenat (Barcelona)
T. 93 715 31 02 / Fax 93 715 02 51
CERERIA ABELLA
Sant Antoni Abat, 9, 08001 Bcn.
T. 93 441 09 07 / Fax 93 441 70 47
Boters, 5, 08002 Bcn. T./Fax 93 318 08 41
Comte Borrell, 41, 08015 Bcn. T. 93 442 93 28

Punt de vista

Mn. Miquel Barbarà Anglès
Prevere de Tarragona i sociòleg

Política i moralitat. Autodeterminació

Per a moltes persones hi ha una confusió entre accions polítiques i moralitat, fins i tot entre dret positiu —el que ha decidit el legislador— i moralitat. En la nostra societat s'estan debatent unes opcions polítiques que ens arriben carregades d'una visió moral que pot ser autèntica però que també pot ser una falsa percepció de la moralitat.

Entre els creients catòlics es veu que la confusió entre opcions polítiques i moralitat pot ser molt forta i pot tenir moltes conseqüències personals i socials. Durant els anys del franquisme de la mateixa manera que es considerava que era inseparable ser espanyol i catòlic, moltes opcions polítiques es van divulgar i es van interioritzar carregades d'una aparença de moralitat que les justificava. Són aquells anys en què recordo que fins i tot la Bíblia es citava en castellà. Recordo algun sermó que més o menys deia així: com diu l'Evangeli «amaos los unos a los otros» (com si la Bíblia hagués estat escrita en castellà).

Les opcions polítiques favorables al règim franquista es revestien de bondat i de moralitat. Amb aquests plantejaments només hi havia una «madre» pàtria, Espanya, i la seva unitat era intocable i sagrada. I tot el que anava en aquest sentit era bo i el que anava en sentit contrari era dolent.

Per a molts només que l'Església esmenti en les seves intervencions —ni que sigui per aclarir conceptes— el que és l'estat i la nació, el que és la pàtria i els drets i deures envers ella, la unitat o la independència, les dretes o les esquerres, els de dins i els de fora... ja diuen que l'Església s'ha posat en política.

Per una sana vida col·lectiva estic segur que és molt important alliberar les legítimes opcions polítiques de falses moralitats que el que han fet realment és servir unes opcions polítiques molt determinades, en el nostre cas generalment favorables als interessos d'Espanya i contraris als de Catalunya. Als primers se'ls diu que són virtuoses i als segons que són pecaminosos. Aquestes mentalitats troben que és posar-se en política el sol fet de manifestar amor a Catalunya. D'això en diuen ser catalanista. Us imagineu que un bisbe castellà no pogués dir que estima Castella? I hi ha alts càrrecs que tenen molt de poder dins l'Església que quan a un l'han etiquetat de catalanista, actuen així:

«Hay que impedir que tenga cargos de responsabilidad.» I així s'han apartat de llocs importants persones de les que en dèiem de la doble fidelitat: a l'Església i al país, com podia ser a imitació, per exemple, de l'arquebisbe Pont i Gol.

Amb la confusió creada s'ha intentat esborrar la línia que divideix els drets fonamentals de les opcions polítiques. Encara hi ha qui acusa de fer política a qualsevol que parli en nom de l'Església defensant els drets fonamentals. Els drets fonamentals de les persones i dels pobles són el fonament de tota la societat. Sobre aquest fonament s'ha d'edificar segons les diferents opcions polítiques. Però els drets fonamentals de les persones i dels pobles no són opcions polítiques. Aquí ens hi hem de trobar tots sense colors ideològics. Amb la magnífica carta encíclica del beat Joan XXIII *La Pau a la Terra* els drets fonamentals no els concedeix cap Estat. Es tenen pel sol fet de ser persones. Els estats tenen el deure de respectar-los i d'ajudar-los en la seva realització. L'Església té l'obligació de defensar els drets fonamentals de les persones i dels pobles per fidelitat a la seva missió.

Entre els drets fonamentals dels pobles hi ha el dret de l'autodeterminació. Els bisbes de Catalunya en el document *Arrels cristianes de Catalunya* (apartat titulat: «El fet de la nacionalitat catalana») donen fe que Catalunya és una nació. Com que és una nació té el dret d'autodeterminació. La Doctrina Social de l'Església afirma —com ho fa el compendi de Doctrina Social de l'Església, n. 157— «el dret d'autodeterminació de cada poble» i diu que «el dret de les nacions no són sinó "els drets humans" conreats a aquest nivell específic de la vida comunitària. La nació "té un dret fonamental" a l'existència; a la pròpia llengua i cultura...» citant diferents documents del papa Joan Pau II. Per tant, defensar això és defensar un dret fonamental i no és fer política. És anterior a les diferents opcions polítiques.

Amb aquestes reflexions he intentat moure'm en el que és fonamental i no és fer política. I en el camp de la política, sense inclinar-me per cap opció con-

creta, vull expressar que qui faci una opció política que la faci amb un bon discerniment. I si es vol recolzar en raonaments morals, que siguin autèntics i no siguin arguments falsament morals que no són més que opcions polítiques disfressades de moralitat.

Amb bona moralitat i amb molt de magisteri pontifici, hem d'afirmar que l'autodeterminació és un dret fonamental que té cada nació i, per tant, també la nostra. Aquest dret és anterior a les lleis positives. L'Estat té l'obligació de reconèixer-lo i de fer-lo possible. Una altra qüestió és com es pot exercir aquest dret si les lleis positives no el recolzen o l'impedeixen.

A partir d'aquí que cada u defensi el que cregui convenient de manera honrada, coherent i justa. Amb tot, fa poc que vaig llegir una frase atribuïda a Gandhi que, si no ho recordo malament, ve a dir que quan se sap de quina part està la justícia no és just voler aparentar ser neutral.

(Es recomana el llibre *Nació i magisteri* de Mn. Antoni M. Oriol i Tataret)

clientes explicaren que aquest home estava, quasi sempre, borratxo. Aquesta escena em va impressionar tant, que encara la veig com si passés ara mateix.

M'expliquen que els joves, quan es reuneixen les nits dels caps de setmana, solen beure molt. I que n'hi ha bastants que s'embriaguen. L'alcohol si no es beu moderadament, passa factura. És font de malalties serioses. En Rafel, estudiant de Medicina, diu que la dolçor del vi es pot transformar en font de mala salut.

El llibre dels Proverbis, en el número 23 del primer recull de sentències dels savis diu: «De qui són els ais? De qui els uis? De qui les baralles? De qui els gemecs? A qui van a parar les garrotades? Qui té la mirada enterbolida? El qui s'engormandeix amb la beguda, que no para de fer el tastavins. No miris el vi quan vermelleja, quan fa l'ullet dintre la copa. Tan suau com és quan entra, i acaba mossegant com una serp, picant com l'escurçó. Els teus ulls veuran quimeres, i no et sortiran més que incoherències. Et sentiràs com bressolat en alta mar, com si et gronxessis en el pal major.»

El text clou amb aquestes paraules en boca del bevedor: «M'han pegat, però no em fa mal!, m'han estovat, però no me'n sento! Quan m'acabaré de desvetllar? Encara tornaré a demanar vi!»

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

Ordi

Es tracta d'un cereal que antigament ocupava un rang inferior al del blat, però era tan important com aquest en la vida i l'economia dels pobles del Pròxim Orient. El seu nom científic és *Hordeum sativum*. Qui és llec en cultius, sap que és semblant al blat, generalment d'aparença més ufana, d'espiga més robusta i un gra una mica més gran i aspre. Es plantava bastant abans i també es recollia més aviat. No oblidem que l'origen agrícola de la festa de la Pasqua és l'ofrena a la divinitat de les primeres espigues d'aquest blat i, la posterior, la Pentecosta, oferta de les primeres del blat i, entre totes dues, les separaven 50 dies. Ara, el període entre la sega d'un i de l'altre, és molt menor.

La utilitat principal de l'ordi és l'alimentació del bestiar i de l'home. L'israelita durant la setmana es nodria de pans elaborats amb aquesta farina. Quan arribava el Sàbat, o les grans festes, en menjava de blat. L'ús era tan comú que els pans que portava el noi que els va oferir al Senyor per alimentar la multitud, multiplicació, en diem amb propietat, eren d'aquest cereal. L'Evangeli de Joan ho diu explícitament (Jn 6,9). Com que és més consistent que el blat, no es pastava, sinó que es batia.

Si hom vol experimentar les sensacions gustatives de Jesús i de tants protagonistes bíblics, si hom vol reviu i unir-s'hi simbòlicament, cal que se'l faci ell mateix, perquè al forn hi trobem pa de moltíssimes classes, però no n'he pogut comprar mai cap exclusivament d'ordi. Més d'una vegada n'he fet i compartit, i sempre ha satisfet tothom.

Evidentment, l'ordi era l'aliment del bestiar, juntament amb altres grans dels quals la promesa de Déu per explicar la prosperitat de la Terra Promesa, no en parla.

El preu, segons l'Apocalipsi (6,6), era un terç del valor del blat. Avui dia no passa el mateix, gairebé l'igual a fins i tot l'arriba a superar.

Malgrat que la Bíblia no ho diu, una altra utilització de l'ordi era, com ho és avui també, l'elaboració de la cervesa. Aquesta beguda era coneguda a l'antiga Mesopotàmia i a Egipte. A causa del gust dolç del brou resultant de la fermentació dels grans macerats, aleshores ja s'hi afegia el llúpul, però aquest detall no és segur que passés sempre. He dit que la Bíblia no esmenta explícitament la cervesa, però la indicació que els Nazir, consagrats, s'havien d'abstenir de vi i de begudes fermentades, sens dubte, s'hi refereix.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova
Degà del Capítol Catedral de Barcelona

El «Serafín»

Sempre he recordat aquesta anècdota de la meua infantesa. Tot i que era bastant vergonyós, m'agradava acompanyar la meua mare quan anava a comprar. Un dia va entrar a la botiga de queviures un home, mal vestit, mal afaitat i brut, a comprar vi. Duia una ampolla buida, de litre, i va demanar que l'hi omplissin de vi. El botiguer agafà l'ampolla i l'omplí de vi. Va fer una broma sobre com agrada el suc del raïm al comprador —el Serafín—. I aquest li va respondre: «M'agrada tant el vi, que no em faria res morir ofegat en una bóta plena d'aquesta beguda.» Jo —que tenia deu anys— vaig quedar enormement sorprès de la sortida del bevedor. Quan va marxar, algunes

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

El trípod de la fe

La fe, es té? Es pot perdre? Com es comunica? És l'objectiu o un camí? En què es fonamenta la seva dimensió teològica? Quina importància té per a la vida de les persones? Es pot ser creient i no practicant? Suposa abdicar davant la raó il·lustrada? Els interrogants s'amunteguen. A partir d'aquest mes, serà un tema que aglutinarà molta reflexió i titulars significatius. El dijous proper, 11 d'octubre, se celebrarà el cinquantè aniversari de l'obertura del Concili Vaticà II. Amb aquest motiu, el papa Benet XVI ha decidit convocar un Any de la Fe a través d'una carta apostòlica en forma de *motu proprio* titulada *Porta fidei* (la porta de la fe). S'iniciarà en aquest dia i finalitzarà el 24 de novembre del 2013, solemnitat de Jesucrist, Rei de l'Univers. No és un tema fútil, sinó crucial. Els teòlegs n'esgrimiran els arguments per aprofundir en el tema, però el seu abast arriba a qualsevol persona, pel fet de

ser-ne.

Es tracta d'una realitat vital. Benet XVI afirma: «Travessar aquesta porta suposa emprendre un camí que dura tota la vida.» No es tracta de comprar un llibre o unes accions, que es posseeixen d'una vegada per sempre. Aquí, com en qualsevol tret existencial, hi ha un procés, dubtes, alts i baixos, impuls, alegria, interrogants,

«Si la teva fe et condueix a Déu, en ell ho trobaràs tot»

compromís... La fe, explicada antropològicament, se situa en tres nuclis de la persona, que es poden interrelacionar o actuar per separat. N'hi ha que es consideren creients perquè tenen unes idees religioses i unes conviccions concretes. Apunten els anomenats dogmes. En quines veritats s'ha de creure per ser cristià, jueu o musulmà? La realitat és més complexa, però alguna cosa hi ha. Altres creients fonamenten la seva fe en el sentiment, en la dimensió emocional. La seva fe s'acolorix de confiança, abandonament, por, submissió, suspicàcia, protecció, seguretat... En el foc de la fe, no es busca tant la llum com la calor. N'hi ha que, finalment, posen la fe en l'acció, en les obres, en la manera de comportar-se. Ajustar-se a una moral determinada fixa, al seu judici, la qualitat de la seva fe. La lletra, la norma, els manaments serveixen de guia i proporcionen la seguretat d'estar en el que és correcte.

Les temptacions assetgen. Què busques? Les veritats de Déu o el Déu de les veritats. L'amor de Déu o el Déu de l'amor. Els manaments de Déu o el Déu dels manaments. No és el mateix. Si la teva fe et condueix a Déu, en ell ho trobaràs tot (veritat, amor i obres). Si la teva fe es redueix a idees, sentiments o conductes, seràs com el fetitxista, que es conforma amb el mocador de la persona desitjada.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

Encara que jo no ho vegi!

Una de les coses que cada vegada veig més clara és que ningú no pot salvar ningú si aquest no ho vol. És a dir, que cadascú és l'artífex de la seva realització. Així ho veia Jesús cada vegada que dirigia aquella paraula màgica als qui guaria de la malaltia que els tenia prostrats: «Aixeca't.»

Avui la meva pregària ha estat una mena de crit, demanant a Jesús com es pot dir aquesta paraula a aquelles persones que trobem caigudes pel camí. És la nostra impotència davant dels casos com el que acabo de viure amb una noia que conec de fa temps i en moments

molt difícils.

«Et podem ajudar, però ets tu la que t'has d'aixecar»

Me l'he trobada tirada per terra amb un estat lamentable. Al seu costat, un noi tractava de fer-li costat. Li deia que ell acabava de seguir un programa per sortir de la droga i que s'ha de lluitar molt, perquè ningú no et pot ajudar si tu no et deixes. Tractava de convèncer-la que tornés a provar de fer cas dels educadors.

Si l'havien fet fora era perquè ella no complia el que li demanaven...

Malgrat la meva temptació de fer d'àvia, he donat suport a la decisió de l'assistenta social i he tractat de reforçar la idea del seu company d'acceptar els compromisos de col·laborar en la seva rehabilitació. «Et podem allargar la mà, però ets tu la que t'has d'aixecar.»

Ella m'ha mirat aliena a les consideracions que li fèiem i m'ha demanat diners «per fer un cafetó». Evidentment, no n'hi he donat, però li he dit que la convidava. Almenys s'ha aixecat de terra i m'ha seguit. He entrat en un bar i he demanat al cambrer que portés un cafè amb llet a la noia, que havia deixat asseguda a la terrassa. L'ha mirada i m'ha dit que, si era per a ella, ho sentia molt, però no la volia veure, que me l'endugués a fora. «Si vol —ha continuat— pot anar a aquell altre bar. Aquí no en volem saber res d'aquesta noia. Ja ens n'ha fet moltes.» He sortit, li he explicat el que havia passat, i hem anat al bar de davant. Però allà ha passat el mateix. Ens han fet fora. M'han dit que ho sentien molt per mi, però que no sabia amb qui estava tractant. I tant que ho sé!, he pensat. Però no he dit res i he continuat el recorregut. Al bar següent he demanat un cafè amb llet per endur-me'l. Això ha donat resultat. Amb el got de cartró he sortit al carrer, he agafat la meua amiga del braç, ens hem assegut en un banc i he acabat el pelegrinatge d'expulsions.

Senyor, arribarà un moment que algú tingui la teua força guaridora perquè li pugui dir «aixeca't» i ella comenci a caminar pel bon camí? Encara que jo no ho vegi...

Zoom

El president del comitè de govern d'Unió Democràtica de Catalunya, Josep Antoni Duran i Lleida, tenia previst viatjar a Roma per lliurar personalment la Medalla Carrasco i Formiguera a Andrea Riccardi, fundador de la Comunitat de Sant'Egidio. A darrera hora, a causa d'un problema al menisc, va haver de ser substituït per Joana Ortega i Ramon Espadaler. En el lliurament del guardó, els representants d'Unió van lloar la tasca de Riccardi a favor dels pobres i la lluita per la pau, mentre que Riccardi va destacar el testimoni del màrtir Carrasco i Formiguera, a qui Franco va manar afusellar l'abril del 1938. En aquest acte també van ser presents dos fills de Carrasco i Formiguera: Rosa Maria i Raimon.

Carme Munté

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA

(EDICIÓ SETMANAL)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA

(EDICIÓ MENSUAL)

GUIA DE L'ESGLÉSIA DE L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA

(EDICIÓ ANUAL)

RÀDIO ESTEL

24 H. AL DIA

Informe-vos-en al telèfon: 934 092 810
Fax: 934 092 775 -
c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona
e-mail: publicitat@catcrist.com

Des del monestir

Bon humor

Pau i Bé. Des del 1993 presideix el nostre clausre Madona del Bon Humor, una petita petxina amb una majòlica de Felanitx (Mallorca) amb la imatge de la Mare de Déu amb el Nen assajant un tímid somriure.

Estem convençudes que el bon humor és molt important per portar una vida sana i també per viure la fe de forma saludable. Fa poc llegia: «La causa del bon humor comunitari és la Gràcia, que ens fa "graciosos" de veritat. És un humor distint, que brolla del contacte viu amb l'Esperit, que és l'Enginy, la Fantasia de Déu i amb la Paraula ens educa per somriure a pesar de tot» (José Cristo Rey García Paredes). No hem d'oblidar que l'hàbitat de l'autèntic

humor no és la calma d'una vida tranquil·la, sinó les situacions de conflicte, els drames de l'existència quotidiana.

Santa Clara d'Assís en una de les seves cartes a Agnès de Praga deia: «Alegra't sempre en el Senyor i que no t'envolti cap boira d'amargor» (3CtC 10).

Cert que a vegades hi ha situacions o experiències en què ens assalta la temptació de malhumorar-nos però d'aquesta manera l'únic que aconseguim és enfonsar-nos en una obscura amargor que ens deprimeix força. En els moments de dificultat un somriure aboca un raig de llum, com una alenada de gràcia que ho transforma tot. No ens permetem que l'ombra de la tristesa ens

envaeixi el cor, ni ens enfosqueixi el rostre. Recordem que l'alegria cristiana suposa una persona capaç d'alegries naturals; partint d'aquestes alegries (unes noces, retrobar una moneda o una ovella perduda...) Jesús a l'evangelí anuncia la joia del Regne de Déu. El bon humor es cultiva essent humils i pregant.

Preguem: Maria, mare de Jesús, que moguda de tendresa vàreu obtenir del vostre Fill el miracle del vi perquè no faltés l'alegria en una família. Us demanem que en l'Església, en la nostra família i en les comunitats, no hi faltin mai l'amor cristià, la pau i el bon humor; així podrem gaudir sempre en la nostra casa de la presència del vostre Fill Jesús. Amén.

Gadi Bosch Pons

Germana clarissa
Ciutadella de Menorca

La sal de la terra

Compromís social del cristià

Vivim temps d'incerteses que ens provoquen neguit. Davant la profunda crisi econòmica, social i ètica que patim molta gent s'agafa com un naufrag a persones, coses i projectes que els ajudin a mitigar o oblidar a estones els patiments diaris que sofreixen.

Els cristians tenim el deure de donar a conèixer Jesús i oferir el seu Evangelí o Bona Notícia que ens salva, que ens fa feliços donant sentit a la nostra vida i ens ajuda a superar els sofriments que estiguem patint. La persona de Jesús i el seu missatge no és una fugida dels nostres problemes, ni una medicació que ens transporta a un món imaginari on viuríem millor. Les il·lusions personals o col·lectives són necessàries i bones quan són penúltimes, quan l'essencial de la nostra vida no queda posat quasi en exclusivitat

a aconseguir una meta o un objectiu de progrés, de millora personal i social, sinó que aquest és un mitjà per anar aprofundint en el que és nuclear, essencial: viure l'amor i per amor, seguir Jesús que ens ha ensenyat amb la seva paraula i vida com el que fa feliç és viure pels altres, sortir de l'egoisme i canviar-lo per l'amor, el lliurament de la pròpia vida pels altres. Aleshores la nostra fe és energia per la lluita per aconseguir la meta escollida com a bona.

Jesús ens esperona a comprometre'ns vers una societat millor, més justa, a lluitar contra la pobresa i el sofriment, a favor de la justícia. Això és el que hem de fer prioritàriament. Cadascú esbrinarà amb el diàleg interior: silenci i oració; i el diàleg amb els membres de la comunitat en

què ens uneix l'amor, quin és el camí millor que hem de seguir per anar avançant vers aquest nou món, sabent que Jesús ja ens avisa que «els pobres els tindreu sempre entre vosaltres». Tot compromís representa un esforç, una pèrdua de seguretat, quasi sempre aparents (ja que «no sabem ni el dia ni l'hora» en què morirem), un cert salt vers unes zones desconegudes fins ara però que intuïm millors i més justes. Cal tenir valor per fer-ho sabent del cert que, si ho fem per amor al proïsme i al més necessitat, tindrem Jesús al costat nostre: Ell ens dóna la veritable seguretat, l'esperança que ningú mor definitivament sinó que ens espera un cel nou i una terra nova on viurem en plenitud, i tot avançant-t'hi, la nostra vida s'omple de sentit. Tot el d'aquest món és penúltim. No tinguem por.

Joan Viñas

Membre numerari de la Reial Acadèmia
de Medicina de Catalunya

Mirada al món

Confirma els teus germans (Lc 22, 32)

Poques vegades es veu d'una manera tan clara i providencial la veritat de les paraules de Jesús a sant Pere: «Confirma els teus germans», com quan el Sant Pare s'adreça a milers de persones en els seus viatges apostòlics. Darrerament ho hem pogut experimentar en el magnífic viatge de Benet XVI al Líban.

Dir Líban, dissortadament des de fa uns anys, és parlar d'una situació difícil, complexa, arriscada, amb problemes de tota mena que semblen no tenir fi.

Molts pensaven que el papa Benet no hi aniria: a l'altre costat del Líban hi ha Síria, debatent-se en una guerra civil que no fa preveure res de bo ni de millor. El Líban té molta relació amb Síria, i la seva situació política és molt delicada, a punt sempre de perdre el just equilibri. A més, arreu del món musulmà es vivien, justament aquells dies, els aldarulls i les protestes contra el film de Mahoma, fet als Estats Units.

Molts pensaven, doncs, amb bona lògica humana, que s'anul·laria l'anunciat viatge. I en canvi Benet XVI el va fer, i va ser un gran èxit en tot

sentit. Desafiant tots els riscos i els perills, se n'anà en aquell país, tan estupend com conflictiu.

Jo vaig tenir l'ocasió de passar molt de temps davant de la televisió libanesa per copsar els diferents actes. I com una cosa que es repeteix arreu del món on va el Papa, multituds de tot el país el van acollir amb entusiasme, acompanyant-lo i escoltant-lo, no com un cap d'Estat o un expert en economia o en política, sinó com el que és en realitat i pel que representa. Els catòlics hi veiem sense dificultat les paraules citades: «Confirma els teus germans»: confirma'ls en la fe, en l'esperança, en la unitat, en la confiança.

Aquest viatge ha tingut la particularitat dels molts encontres ecumènics. Al Líban hi ha una munió de comunitats religioses, cristianes i musulmanes, i totes han pogut percebre l'alè de pau, d'esperança i de germanor que inspira Benet XVI i que expressa en tots els seus memorables discursos.

El Sant Pare va voler firmar el document sinodal *Ecclesia in Medio Oriente*, no al Vaticà, com ho

fa de costum, sinó al mateix Líban, per ressaltar la unió entre la Santa Seu i l'Església del Líban. I aquest document va ser distribuït no solament als catòlics sinó també a les altres confessions cristianes (armenis, grecs, sirians i coptes), fins i tot a les musulmanes, que agrairen molt aquest gest de confiança i de proximitat.

Quinze dies després, totes les autoritats religioses del país, cristianes i musulmanes, es van reunir per fer un balanç del viatge i el resultat ha estat estupend, lloant tots i agraint la visita del Sant Pare com una benedicció, com un contagi d'esperança i d'alegria, una visita que va saber comunicar un caliu de paternitat, de confiança i de serenitat i va reafirmar l'esperança i la unitat del país.

Esperem per l'any que ve la Jornada Mundial de la Joventut a Rio de Janeiro. Segurament se suscitarà el mateix entusiasme, la mateixa alegria, les mateixes conviccions de milers de joves d'arreu del món que sabran veure en aquest home de Déu un raig de llum i de veritat, d'amistat sincera i de pau.

Joan Maria Vernet

Salesià des de
Jerusalem

La por, mala consellera

La reforma del sistema educatiu que va aprovar recentment el Consell de Ministres no diu res de l'assignatura de Religió, que continua discriminada; no se'n reconeix el valor fonamental i no s'ajusta als acords entre la Santa Seu i l'Estat espanyol.

És cert que la reforma introdueix el mèrit i l'esforç personal dels estudiants com a pilar de l'educació, i que desapareix després d'una llarga lluita l'assignatura d'Educació per a la Ciutadania. Un sistema públic, però, ha de servir fidelment als interessos dels ciutadans i mai no ha de permetre que la ideologia del govern de torn impedeixi el lliure exercici dels drets dels pares a l'educació moral i religiosa dels seus fills en condicions dignes.

Recordem que l'ensenyament religiós és un dret irrenunciable dels pares que està clarament protegit pel Dret Constitucional i suposa una opció i una oportunitat per a la formació completa i integral de la persona. On no hi ha religió no hi ha cultura, perquè les cultures es fonamenten en les religions; per això esperem que hi hagi una rectificació. Mai no és tard per rectificar i ser valents a l'hora de complir amb les promeses electorals.

JOSEFINA GALÁN
Màlaga

Allò material i allò espiritual

És un fet que allò material sempre té data de caducitat, no és etern, no dura per sempre. Hi ha en tot ésser humà, però, un desig molt profund de ser feliç i de ser-ho sempre, no només per una temporada.

Per tant, em resulta evident que la felicitat, en darrera instància, no pot obtenir-se gràcies a coses materials. És absurd cercar la felicitat «per sempre» en coses «caduques». Per això, em sembla raonable investigar a veure si hi ha realitats espirituals que no estiguin subjectes a caducitat i que siguin capaces de proporcionar a l'ésser humà la felicitat eterna que cerca. Cada persona hauria de cercar aquesta felicitat eterna que en el fons del seu cor anhela.

ADRIANO SIBECAS
Barcelona

El papir de la suposada esposa de Jesús

Karen King, de la Harvard Divinity School, afirma haver descobert un papir del segle IV en copte sahidic en el qual es llegeix: «I Jesús va dir: "la meva esposa..."», tot i que precisa que aquesta frase no permet un judici definitiu. Giovanni Maria Vian, historiador especialitzat en l'Església antiga, ha dit: «Hi ha un comerç de [documents] falsos al Pròxim Orient. La lletra és molt "personal", quan els documents

Servidors de la pau i de la reconciliació

Benet XVI es va acomiadar del Líban amb unes paraules carregades d'emoció i intensitat, com el mateix viatge que va poder gaudir fa tres setmanes. Particularment significatiu va ser l'agraïment de cor que va brindar a les comunitats musulmanes. Durant la seva estada al Líban va poder constatar com la seva presència acollidora va contribuir de forma decisiva a l'èxit del viatge. El món àrab i tot el món van veure en aquests moments de torbació cristians i musulmans reunits per celebrar la pau. Aquesta és, més enllà de les paraules, l'exemple dels fets, que han propiciat un viatge inoblidable.

Un viatge inoblidable i valent al ric i bonic mosaic libanès, al qual el Papa ha demanat amb força que resisteixi, que sigui capaç de continuar vivint en pau i resistint tot el que pot destruir o minvar la seva capacitat per continuar configurant-se com un espai on els homes i les dones puguin viure en harmonia, en comunió, i donant testimoni al món de l'existència de Déu.

Aquell missatge de resistència, no com a resignació sinó com a veritable invitació a continuar essent testimonis de l'esperança en un món convuls, ha estat especialment adreçat, durant tot el viatge, als cristians del Pròxim Orient. És imprescindible que, en col·laboració amb totes les persones de bona voluntat, els cristians puguin continuar essent servidors de la pau i de la reconciliació en un lloc del món que gemega de dolor i que necessita urgentment que cessi d'una vegada el soroll de les armes i que es proposin solucions viables que respectin la dignitat de tota persona humana, els seus drets i la seva religió.

LLUÍS ESQUENA ROMAGUERA
Torroella de Montgrí

d'aquest tipus s'escriuen amb una lletra codificada "molt rígida" com d'un text imprès.» I va afegir: «Als Estats Units hi ha un intent de fer soroll entorn d'aquest tema. En la tradició de l'Església no s'esmenta cap esposa de Jesús. Es diu que Pere era casat. Per què s'hauria amagat en el cas de Jesús?»

De la seva banda, Mark Giszczak, expert biblista de l'Augustine Institute de Denver, va comentar que aquest tipus de notícies «cerquen reviure el fantasma de *El codi Da Vinci*, de Dan Brown». «Hi ha una obsessió —va ressaltar— per presentar Jesús com un simple mestre humà, no com el Fill de Déu, el qual prova a cada generació amb la seva radicalitat el seu ésser Déu i haver mort pel món. La història de la seva vida no ha de ser reescrita, sinó rebuda i creguda.»

CRISTINA TÉLLEZ
Lugo

Educació diferenciada

Justament quan a Espanya esclatava la polèmica de l'educació diferenciada, aquest cop arran d'una decisió del Suprem que no avala els concerts educatius a aquest tipus de centres, a la Gran Bretanya, paradigma de la bona educació, es coneixien els resultats de les proves d'accés a la universitat, els *A-Levels*.

No hi ha hagut sorpreses: entre els millors resultats, nombrosos centres educatius només de nois o només de noies, amb la particularitat que alguns són privats i altres públics.

Molts espanyols desitjarien que els seus fills poguessin rebre una educació tan bona com la britànica. Mentrestant, a casa nostra ens esforcem per llançar pedres sobre realitats que formen part de la lli-

bertat educativa, com és l'educació diferenciada, en comptes de concentrar-nos a millorar un sistema que és obvi que ha fracassat.

JESÚS MARTÍNEZ MADRID
Salt

Propaganda anticristiana

El catolicisme, aquella doctrina que té dos mil anys de vida i que és el suport de gran part de l'humanisme occidental, és periòdicament maltractada per la premsa, els mitjans artístics, literaris, mediàtics... En les darreres dècades creix la tendència a l'apallissament injust a causa de mentalitats d'èpoques passades molt desvinculades de la postura eclesial actual. La Inquisició, les croades... passen a primer pla en forma de retret imperdonable mentre s'obliden tots els beneficis espirituals i caritatius que desenvolupa l'Església arreu dels cinc continents.

MARÍA WAGNER
Asunción (Paraguai)

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les *vingt línies* mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar-hi l'adreça i el telèfon. *Catalunya Cristiana* es reserva el dret de publicar les que consideri oportunes i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Caritat intel·ligent

Li vull plantejar dubtes que tinc sobre la caritat. Jo col·laboro amb Càritas de voluntària i a les col·lectes per a aquesta institució procuro donar l'equivalent a un deu per cent del meu salari. Conec persones (d'Església) a les quals he proposat ser sòcies de Càritas. Em diuen que ells «ja donen directament als pobres». D'altres comenten que sí que aporten diners a Càritas i si un pobres els en demana li diuen que vagi a Càritas que ells ja aporten a la institució. És correcte aquesta manera de fer?

Seria erroni plantejar que Càritas és una realitat i l'Església una altra. Càritas és l'Església, tots som Càritas. És important tenir-ho en compte per evitar malentesos. No és acceptable creure que es pot pertànyer a l'Església i exonerar-se del deure de practicar la caritat en totes les seves dimensions. *Càritas* significa «caritat» i és el nom de l'amor cristià. La caritat és, en primer lloc, l'amor de Déu manifestat en Jesucrist i vessat als nostres cors per l'Esperit Sant. Un cristià té per naturalesa entranyes de misericòrdia. La misèria i els patiments del seu proïsme no el poden deixar indiferent. Tampoc no podem limitar-nos a lamentacions inútils. La fe es manifesta en obres de caritat. Càritas, com a institució eclesial, procura que practiquem la caritat de manera organitzada i intel·ligent. Si en les nostres circumstàncies actuals tanquessin els centres de Càritas, es produiria el caos amb tota seguretat. Cada cristià ha de plantejar-se amb molta seriositat i responsabilitat quina aportació ha de fer a Càritas. La felicitat pel seu criteri. Si tots els que anem cada diumenge a missa aportéssim a la col·lecta a favor de Càritas el deu per cent del salari podríem fer molt més per tantes persones a les quals la crisi ha deixat al marge del camí o llançades a la cuneta. També pensem a aportar el nostre temps a tasques de voluntariat.

Dit això passo a les seves qüestions més concretes. Aportar a Càritas com a institució no exclou gestos de caritat gestionats personalment. Em ve a la ment una cita de Proverbis: «Si el teu germà et demana un favor i pots fer-lo, no li diguis que torni demà.» Amb discreció i criteri cal fer els favors i ajudes que puguem. Pel que fa a aquells que diuen que ja fan la caritat personalment i no aporten a Càritas, li diré que, pel seu propi bé, m'alegraria que fos així. Aquesta mentalitat és molt poc eclesial i molt caòtica i dispersa pel que fa a continguts i efectes. Però sempre hem de pensar que és molt millor fer això que no fer res. Càritas és més necessària que mai i el seu lema «Ajuda'ns a ajudar» és tot un resum del que s'ha dit en aquesta resposta.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com www.balmesiana.org apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida). Cal indicar sempre «Consultori».

Una vetlla amb ànima mariana

Meritxell Roselló

Una nit de finals d'estiu al santuari de la Serra de Montblanc, la vetllada començava amb fosc, però els cors dels assistents irradiaven de llum. Tot era a punt. Tothom predisposat en silenci, amb la pregària i amb els cants, per a la trobada amb Maria, la Mare de Déu, Mare de la Salvació. Amb devoció i fe, el poble de Montblanc s'acostava al temple cercant i contemplant la Bellesa del model de Maria, com a exemple de fidelitat a Crist.

La veu en *off* presentà als assistents les intencions inicials i el que se celebraria. Silenci. Monició d'entrada conduïda per Mn. Pere Fibla, que durant tota la vetlla va transmetre les explicacions sobre l'exemple de Maria perquè els assistents compreguessin el que s'hi celebrava. L'opacitat de la llum, que acompanyava els moments inicials de la vetlla, es trencaven amb el primer cant: "La misericòrdia del Senyor cada dia cantaré, el primer cant de Taizé. Un cant que apel·la a la joia de viure l'estil cristià, la fraternitat i el goig de seguir cada dia Jesucrist.

Aquest cant donava pas a la narració de quatre experiències viscudes per joves de Montblanc relacionades amb cadascun dels paisatges bíblics marians. Una presentació amb *powerpoint* mostrava quatre imatges de la vida de Maria: l'Anunciació, la visitació a Elisabet, el Naixement i la presentació de Maria al temple. Amb cada experiència s'hi acompanyava un moment de silenci i es portava una llàntia a prop de l'altar per manifestar els dons que rebem en la nostra vida quotidiana de la Mare de Déu. La llàntia símbol de pau, llum de Crist que il·lumina la vida cristiana i de totes les nacions.

Els participants transmetien la seva experiència viscuda en el treball, en el voluntariat, en l'acompanyament als malalts, en el lliurament als altres,

Mn. Pere Fibla, a la guitarra, acompanyat de membres de l'Escola de Música de Montblanc.

la família o el matrimoni. En cada experiència es llegia un breu text per reflexionar sobre les virtuts cristianes que rebem de Maria. El contingut essencial d'aquests testimonis i els moments de silenci havien de portar la llum de Crist en els cors dels assistents. L'objectiu: copsar i imitar el model de Maria per fer el bé i servir a la nostra societat i ser exemple d'humanisme cristià.

El cant del *Magnificat* de Maria va portar la llum al santuari de la Mare de Déu de la Serra, com un tot resplendent, els assistents es disposaren a escoltar les pregàries dirigides a la

patrona de la Vila Ducal. Les peticions van tenir present tothom, volien incloure tots els grups socials i no deixar indiferent ningú. Es pregà pels joves, per totes les persones que sofreixen a causa de la crisi o per qualsevol injustícia, per obtenir la pluja en un any marcat per la sequera, per la humanitat i sobretot perquè els cristians segueixin amb coherència el model de la Maria i siguin fidels a Crist.

En el darrer tram de la vetlla es cantà el *Pare Nostre* de Kairoi, la pregària de Jesús, sempre present en moments d'una pregària comunitària solemne. I per posar punt final a la

celebració, els assistents es posaren drets per cantar el *Cant jove de la Vetlla*, compost per Mn. Pere Fibla, capellà del santuari de la Serra. Un cant estrenat en el marc de la vetlla 2011 i que ja ha esdevingut l'himne oficial d'aquest acte de pregària juvenil de la Vila Ducal. Entre els pelegrins hi havia gent de totes les edats, però en l'edició d'enguany es comptà amb un nombre considerable de joves de Confirmació, que va posar l'accent juvenil a l'acte. Un pisolabis va tancar la Vetlla Jove 2012, on els assistents van poder gaudir d'una estona de diàleg i entreteniment.

Un sí per sempre

Carme Canadell

El 5 d'agost, a la capella de la Casa Provincial de les Filles de Maria Auxiliadora, a Sarrià (Barcelona), Elsa Franco va fer la seva professió perpètua com a salesiana. Aquest sí definitiu al Senyor va encomanar entusiasme al gran nombre de salesianes, família, amics, salesians, educadors i joves de tota la Inspecció Mare de Déu del Pilar que hi eren presents, en un dia i lloc en què també se celebraven els 140 anys de la fundació de l'Institut de les Filles de Maria Auxiliadora (Salesianes de Don Bosco) i altres religioses feien les noces de plata, les d'or o la renovació dels vots en aquest Institut.

El sí de l'Elsa va regalar a aquella assemblea un reguitzell de símbols juvenils, metàfores, al·lusions a l'esport com a prototip de superació i de treball en grup per un ideal, i po-

ètics comentaris sobre el seguiment de Jesucrist. Abans de l'Eucaristia, en una escenificació sorprenent i creativa, uns quants joves vestits d'esportistes, tot saltant al recinte, anaven expressant que aquest seguiment de Crist, pel camí del carisma salesià des dels seus orígens, és empatia amb els joves, alegria, creativitat i forta experiència de Déu. Els presents van aplaudir, van saltar i donaren gràcies a Déu per aquest sí i el de tantes salesianes que al llarg del temps diuen cada dia sí al Senyor.

You raise me up va ser la cançó que, interpretada magistralment al final, resumia el missatge que Elsa va voler transmetre aquell dia: Déu és qui dona la força, i ho fa a través de totes les persones amb qui compartim la vida. Després, a la pàgina de la Inspecció (www.salesianas.net), Elsa escrivia: «Continuo saltant! La professió perpètua

és un moment important i especial, no és un final sinó un altre salt endavant, un punt de partida del mateix viatge. Els viatges amb Déu tenen emoció, risc, aventura, "yuyu", calor, encontres, cor... Això sí, sempre viatges on Ell vol i a la seva manera, per més que t'hi vulguis resistir. Fer el viatge amb Ell, viure i saltar amb Ell és quelcom increïble, sempre sorprenent, sempre nou. La seva crida i la meua resposta es fonen en la mateixa vida, la de cada dia. La seva crida és forta; la meua resposta vol ser coherent, alegre, enèrgica, capaç de contagiar. Déu és un crac, m'estima. Jo a Ell també i per això li he dit que sí, que continuï comptant amb mi, que jo salto perquè Ell m'empenyi i em sosté i que... Gràcies a tots per acompanyar-me en un dia tan significatiu i, sobretot, per acompanyar-me en la vida.»

Les Salesianes també li donem gràcies a ella.

Paraula i vida

Aquella primavera que volia Joan XXIII

Lluís Martínez Sistach
Cardenal, arquebisbe
de Barcelona

S'han acomplert aquests dies els cinquanta anys de l'obertura del Concili Vaticà II per Joan XXIII. Aquest Sant Pare volia que el Concili fos el signe anunciador d'una nova primavera de l'Església. Aquell somni roman encara vàlid en aquests temps difícils en tants aspectes de la vida. Tots hem de treballar perquè l'Església realitzi cada dia millor la seva missió enmig del nostre món i doni aquells fruits que Jesucrist li va prometre: «No m'heu escollit vosaltres a mi; sóc jo qui us he escollit a vosaltres i us he confiat la missió d'anar pertot arreu i donar fruit, i un fruit que duri per sempre.» La crida que el Senyor ens fa a donar fruit culmina el seu discurs del cep veritable. Hi ha quelcom necessari per poder donar fruit. Jesús, cep veritable, ens diu que «així com les sarments, si no estan en el cep, no poden donar fruit, tampoc vosaltres no en podeu donar si no esteu en mi» (Jn 15, 4). Fer de manera que l'Església pugui donar els fruits que ha de donar al món d'avui és també l'objectiu principal del Sant Pare actual, Benet XVI. És per

això que ha volgut celebrar l'Any de la Fe. L'Església floreix amb fruits abundosos si viu intensament la fe. Cal reprendre la reflexió i l'acció inspirada en els textos del Concili Vaticà II, que representen un veritable pont entre l'avui cristià i la gran tradició de l'Església.

Com a cristians, estem cridats a estimar aquest nostre temps i a creure que és possible comunicar l'Evangeli ara, enmig d'aquests homes i dones, enmig d'aquests joves i infants d'avui. És significatiu que el Sant Pare hagi volgut, coincidint amb els 50 anys de l'inici del Concili Vaticà II, un sínode sobre la nova evangelització, que aquests dies s'està celebrant a Roma. Efectivament, el sentit del Concili —com deia Pau VI— fou el de comunicar millor l'Evangeli als homes i les dones del nostre temps. El nostre no és un temps de captivitat per a l'Evangeli. És —això sí— un temps en què estem cridats a viure i testimoniar amb joia i humilitat la nostra fe.

Això ens demana restar ben units a Jesucrist, com ens ha invitat a fer el Sant Pare: «Durant aquest temps, tindrem la mirada fixa en Jesucrist, que va iniciar i completa la nostra fe.» Enguany ha de ser una ocasió perquè compreguem ben profundament que el fonament de la fe cristiana és «la trobada amb un esdeveniment, amb una Persona, que dóna un nou horitzó a la vida i, amb això, una orientació decisiva» (*Deus caritas est*, 1). Certament, com deia el gran teòleg i cardenal John-Henry Newman, beatificat per Benet XVI, «la fe no és alguna cosa. La fe és Algú. La fe no és qualsevol algú. La fe és Jesucrist». Tota acció evangelitzadora demana que els cristians tinguem com a centre Jesucrist. Conèixer millor, estimar més intensament i imitar més fidelment Crist, aquí rau l'essència de la vida cristiana i d'aquí ha de sorgir el dinamisme que empeny els cristians a donar testimoniatge personalment i comunitàriament de la seva fe al servei de l'Església i del món.

Als quatre vents

La prova de fe més convincent

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona
i Primat

Tal com vaig comentar diumenge passat, el proper dijous dia 11, en l'escaiença dels 50 anys de l'inici del concili Vaticà II, comença l'Any de la Fe. Així ho va decretar Benet XVI exhortant-nos a viure aquest any amb el sentit d'una nova conversió a Jesucrist. La fe no és un pensament, i encara menys una il·lusió al voltant d'un món que pot ser irreal, tal com el que veuen les persones escèptiques. És un encontre interior amb el Fill de Déu viu, amb Jesucrist. Raons per creure? Si fos possible recollir els millors arguments de tots els temps, escrits pels millors teòlegs de la història, l'esforç no seria suficient per convèncer un incrèdul dels nostres dies. La transmissió de la fe no és una qüestió dialèctica, com un pols en el qual l'argument més fort derrota el feble i aquest s'ha de donar per vençut. La fe es transmet amb més eficàcia mitjançant el testimoni de vida.

El mateix Papa que ha declarat l'Any de la Fe, un intel·lectual de primer ordre, va dir, referint-se a la seva mare: «La llum de la seva bondat va roman-dre i per a mi es va convertir cada vegada més en una demostració concreta de la fe per la qual es va deixar modelar. No sabia assenyalar una prova de la veritat de la fe més convincent que la humanitat sincera i franca que aquesta va fer madurar en els meus pares i en moltes altres persones que he tingut ocasió de trobar.» Ho diu qui ha estat professor de teologia i és autor d'un centenar de llibres: la prova més convincent no es troba en els textos, sinó en les persones.

En els articles dedicats al Concili Vaticà II, vaig posar en relleu la importància transcendental que va tenir per a l'Església, i també algunes interpretacions errònies. Una d'elles era aquella que, per destacar allò que és propi de la fe, deia que calia

alliberar-la de les adherències piadoses acumulades al llarg dels segles. Certament no hem de confondre creença amb pietisme, però, com va dir Jean Guitton «no pot existir una fe que no se sostingui sobre un exercici continuat del que es pot anomenar la pietat. Sense haver estat alimentat des de la infància en aquest exercici, la meua fe hauria estat una planta sense terra».

En efecte, seria un error considerar que totes les devocions, per exemple les marianes, són gestos devaluats, com indignes d'una persona adulta i lliure. No és així. La intel·ligència no està renyida amb el cor. Hi ha una relació estreta entre la veritat de la fe i la bellesa de les pràctiques devocionals que hem heretat dels nostres pares. Per aquest motiu, l'Any de la Fe ha de ser també un temps per reflexionar i posar en valor tradicions que poden ajudar-nos a trobar Jesucrist, conscients que no són contràries sinó útils i necessàries.

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Descoberta de noves policrom

Dr. Antonio P. Martínez Subías

Delegat diocesà per al Patrimoni Artístic i Documental i l'Art Sacre
Canonge responsable del PAD de la Catedral de Tarragona
Fotos: PADAS / Arquebisbat de Tarragona

La Quarta Fase del Pla Director de la Catedral de Tarragona, duta a terme entre l'any 2010-2012, i subvencionada pel Ministeri de Cultura, ha tingut com a objectiu cabdal la neteja dels paraments i elements arquitectònics de l'interior de les tres naus i del transsepte, excepció feta de les capelles laterals ubicades als contraforts de les naus laterals.

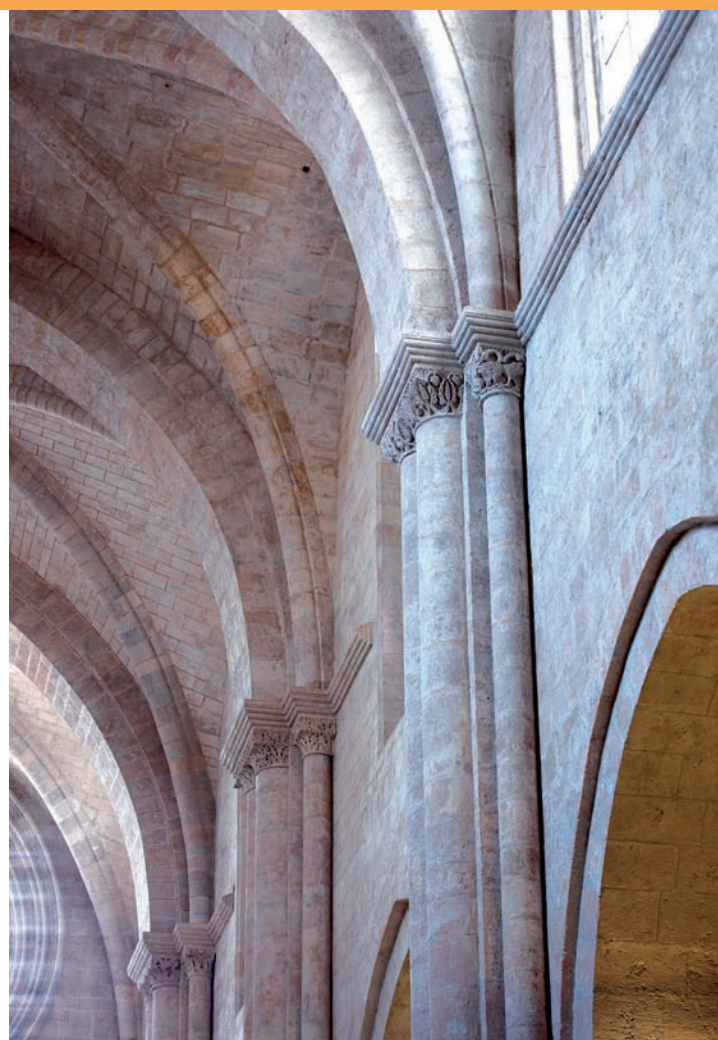
La novetat artística més remarcable, en treure la capa de pintura grisenc i l'encintat de carreus figurats, duts a terme el 1774 per l'italià Gaspar Seroneti i el seu equip, ha estat l'aparició de diferents policromies. Amb el present article només pretenem donar a conèixer les figuracions aparegudes més importants que, succintament, les esmentem agrupades en tres nuclis. Pel que fa a la tècnica, hi ha predomini del recurs al tremp sobre un fons grisenc molt obscur per tal d'obtenir matisos i contrastos de color.

Respecte de la cronologia, les policromies més antigues poden datar-se a l'entorn del segle XIV, i les més recents cap a començament del segle XVI.

I. CARREUAT AL PINZELL, CLAUS I NERVIS DE LES VOLTES

L'anomenat carreuat al pinzell, realitzat en mangra, blanc o negre, ha aparegut tant a les voltes com als murs, sense oblidar la incipient ornamentació en ziga-zaga visible a la banda dreta de l'arrencada de l'arc toral de la nau central.

Pel que fa a les claus de volta, assenyallem la del primer tram de la nau central que representa Crist com a Pantocràtor dins un clipi format per

fullaraca sobredaurada, i les dues de la nau de l'epístola corresponents al primer i segon tram on figuren, respectivament i sobre fons blau, l'*Agnus Dei* passant cap a l'esquerra circumvalat per perlejat, i un bust episcopal. La nervadura de la creueria d'aquest tram mostra una carena de rombes en relleu mitjançant la repetició seriada de tres colors: verd, blanc i vermell.

La volta de la capella del Crist de la Salut presenta a la clau una *Maiestas Domini* envoltada per una glòria de rostres seràfics sobredaurats que es repeteixen a les restants claus; la de la Verge del Roser mostra la figura de Sant Esteve amb els braços estesos presen-

tant les pedres del seu martiri i envoltat per quatre testes. La nervadura estrellada d'ambdues voltes es decora amb alternança de color vermellós, terrós i verd, mentre que la plementeria es resolgué amb fons blavós i estels de paper daurat. Ambdues capelles foren bastides pels vols del 1500 sota el patrocini del canonge Joan Barceló.

II. ELEMENTS ESCULTÒRICS POLICROMATS

A més dels anomenats alts relleus de les voltes, la constel·lació d'escultures que ornamenten la capella dels Sastres, construïda sota el mecenatge de l'ar-

quebisbe Pere de Clasquerí (1358-1380) a la segona meitat del segle XIV, és, sens dubte, el conjunt amb restes policromats més significatiu. Colors vermello-sos, blaus, i pa d'or són visibles en bona part de les imatges de la capella, o en el fris d'arcs trilobulats que cavalquen sobre mènsules que efigien músics; també en els respectius blasons arxiepiscopals d'Hug de Cervelló (1163-1171), Guillem de Rocabertí (11309-1315), i en el del Capítol Catedral instaurat durant la prelatura de Rodrigo Tello (abans de 1290-1308), tots ubicats als paraments que flanquejaven la porta de l'antic reracor, laborats en temps de l'arquebisbe Gimeno Martínez de Luna

ries a la catedral de Tarragona

(1317-1327) i que, avui dia, tanquen col·lateralment el presbiteri.

La sèrie d'elements escultòrics policromats afecta també altres emblemes arxiepiscopals, del Capítol Catedral i famílies nobiliàries relacionades amb aquesta Seu visibles, indistintament, junt al reconditori de la relíquia de la Santa Espina, a la trona de la nau de l'epístola, o bé aquells que han aparegut a les capelles de Santa Elisabet i Santa Llúcia, sense oblidar el tetramorf de la trona de l'evangelí.

Caldria esmentar també un dels capitells de la capella del baptisteri i l'alt relleu situat damunt el front posterior de la llinda de la porta principal d'aquesta Catedral que, a manera de tríptic, representa la Mare de Déu i el seu Fill a la falda i flanquejada per Sant Pau, Santa Tecla custodiats per dos àngels ceroferaris agenollats.

III. COLUMNES I PARAMENT O MURS

La major part de les columnes que envolten perimetralment la catedral es varen utilitzar bé per reproduir draperies que imiten teixits com els que apareixen a l'esquerre del presbiteri, Capella de Sant Oleguer i Capella del Baptisteri, o varen servir de suport a seqüències iconogràfiques de les que només en resten subtils vestigis: la més evident representa un sant diaca visible a la columna esquerra que dona accés a la Capella de Santa Maria dels Sastres.

Molt abundants són els vestigis de seqüències iconogràfiques i teixits si-

«El conjunt de policromies descobertes a les voltes, les columnes i els paraments evidencia que l'interior d'aquesta catedral restà abundantment ornamentat»

mulats que s'observen a la zona inferior dels murs i columnes acoblades. Al mur frontal de la Capella de Santa Llúcia destaquen diversos blasons i una nova figura que ha aparegut junt a les conegudes imatges de Sant Narcís i Santa Marta datades al segle XIV. A la zona de l'esquerra ha aparegut el bust d'un sant bisbe degudament resolt.

A la Capella de Santa Elisabet s'ha descobert, sota l'artesonat, un fris que alterna targes florals i heràldica. Cal remarcar el quadrant superior del mur on es representa un tapís amb fronda

romboïdal allotjant esvàstiques. A l'esquerra, el bust de dos àngels al vol i, a sota, una figura femenina i jacent.

Sens dubte, les decoracions més espectaculars, per la seva grandària i conservació, són les draperies o domassos que simulen teixits i ocupen bona part dels murs laterals propers al retaule major. Imiten teles que pegen d'una cornisa pintada mitjançant el recurs de l'enganyatall i reproduïxen decoració seriada de tipus floral disposada en registres horitzontals. La mateixa tècnica de l'estergir, simulant floràcies, fullaraca i tetrapètales, figuren als paraments o part baixa dels murs que tanquen el presbiteri per les Capelles de Santa Maria dels sastres i Sant Oleguer.

Finalitzem aquesta breu presentació amb el conjunt iconogràfic més ben conservat. S'ubica a la capella de Santa Maria dels Sastres i resta dividit en dues seqüències. La primera, sobre la llinda de la porta d'accés al presbiteri catedralici, representa a l'arquebisbe Pere de Clasquerí revestit de pontifical i agenollat davant la Mare de Déu i el seu Fill. La segona seqüència envolta l'urna sepulcral de l'esmentat prelat flanquejada per les imatges de Santa tecla i Sant Pau.

El conjunt de policromies descobertes a les voltes, les columnes i els paraments evidencia que l'interior d'aquesta catedral restà abundantment ornamentat, semblantment a d'altres monuments peninsulars i europeus, fidels continuadors de la tradició iniciada per les antigues cultures d'Egipte, Pèrsia o Mesopotàmia i que ha arribat fins a nosaltres a través de Grècia i Roma.

Acte d'inauguració de les obres

L'acte d'inauguració de les obres de la catedral, que han anat a càrrec de l'empresa Urcotex, va tenir lloc el dijous dia 13 de setembre. Es va iniciar amb la celebració d'una Eucaristia a la nau central de la catedral presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, i concelebrada per nombrosos preveres de l'arxidiòcesi entre els quals hi havia els canonges del Capítol de la Catedral, organitzadors de l'acte. El Cor i l'Orquestra dels Amics de la Catedral van sostenir els cants de la celebració.

En acabar la missa va tenir lloc l'acte institucional d'inauguració. En primer lloc, el degà-president del Capítol de la Catedral, Mons. Miquel Barbarà, va donar la benvinguda a tots els convidats a la festa d'inauguració fent un especial agraïment a totes les persones que han fet possible la restauració. El següent torn de paraula va ser per al ministre d'Interior del Govern espanyol, Jorge Fernández Díaz, que va destacar que la catedral és el reflex d'un poble i element conformador de la seva pròpia identitat cultural com a element patrimonial. Un element que no és estàtic sinó dinàmic com la mateixa societat. «Les pedres continuen vives com la fe dels que l'estan construint», va finalitzar.

L'arquebisbe va mostrar una gran satisfacció en veure restaurat l'interior de la catedral. «Dono gràcies al Senyor i també a l'esforç que han fet el Capítol i el Ministeri de Cultura en tot aquest projecte i, també prego perquè es pugui portar a terme la cinquena i última fase, amb la restauració de la capella de Santa Tecla, el claustre i Santa Tecla la Vella, d'aquesta forma s'enllestirien les reformes de la catedral.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 3)

OCTUBRE

7. DIUMENGE

Diumenge XXVII de durant l'any,

Verd. Lectures: Gènesi 2,18-24 / Salm 127 / Hebreus 2,9-11 / Marc 10,2-16

ALTRES CELEBRACIONS: Mare de Déu del Roser. Sants, Marc, p.; Sergi, mr.; Santes, Julita, vg. i mr.

8. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Gàlates 1,6-12 / Salm 110 / Lluç 10,25-37

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Simeó el Just, prof.; Demetri, mr.; Santes, Taís, penitent.

9. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Gàlates 1,13-24 / Salm 138 / Lluç 10,38-42. O bé: Sant Dionís (ML), Vermell; Sant Joan Leonardi (ML), Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Abraham, patriarca; Lluís Bertran, prev.

10. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Gàlates 2,1-2.7-14 / Salm 116 / Lluç 11,1-4. O bé: Sant Tomàs de Villanueva (ML), Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Sabí, erm.

11. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Gàlates 3,1-5 / Salm Lluç 1,69-75 / Lluç 11,5-13.

O bé: Santa Soledat Torres Acosta (ML), Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Germà, b. i mr.; Alexandre Sauli, b.

12. DIVENDRES

La Mare de Déu del Pilar (F), Blanc.

Lectures: 1 Cròniques 15,3-4.15-16;16,1-2 / Salm 26 / Lluç 11,27-28

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Serafi de Monte Granario, rel.; Rarimi, mr.; Santes, Domnina, vg.

13. DISSABTE

Fèria, Blanc. Lectures: Gàlates 3,22-29 / Salm 104 / Lluç 11,27-28

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Eduard, rei; Santes, Celedònia, vg.

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista

Jesús convoca i beneeix els criadets

Llegim avui d'una tacada tres perícopes: dues sobre l'abolició de la llei del repudi i una sobre els criadets (Mc 10,1-9.10-12.13-16). Em limitaré a comentar la tercera. De fet, el tema que s'hi exposa és una ampliació del que vam comentar els dos darrers diumenges: «Li anaven presentant uns criadets perquè els toqués, però els seus deixebles conjuraven els qui els presentaven.» Recordem que el terme grec *paidion* tant pot traduir-se per «infant» com per «petit criat/jove esclau», que el verb «tocar» gairebé sempre té a veure amb la impuresa ritual i que «conjurat» pressuposa que qui llança un conjur està convençut que l'afectat està posseït per una ideologia contrària al pla de Déu. Els deixebles volen impedir que aquests voluntaris acostin a Jesús uns criadets perquè mostri, amb un gest, que també ells són seguidors seus. Veient l'actitud segregacionista dels deixebles, «Jesús s'indignà i els digué: "Deixeu que els petits criadets vinguin cap a mi, i no els ho impedi, perquè a aquests tals pertany el regne de Déu."» El còdex Beza empra el diminutiu plural «paidaria», certificant l'afecte que Jesús els professa, en contrast amb la indignació que sent contra els Dotze. Vol deixar ben clar que el regne de Déu «pertany» ja des d'ara als criadets que es posen al servei dels altres i, de retruc, als voluntaris que els presenten. «Us ho asseguro: qui no acull el regne de Déu com un criadet, no entrarà en ell en absolut.» Jesús és radical: per entrar a formar part de la comunitat del regne és indispensable l'esperit de servei i la renúncia a tota ambició de poder. «I havent-los convocat, posava les mans sobre ells i els beneïa.» Igual que abans els havia fet reclinar a taula, ara els convoca solemnement, els imposa les mans al cap i els beneeix. El text normal ho tergiversa novament: «I prenent-los en braços, beneïa els infants imposant-los les mans.» «El criadet» que Jesús posava com a model ha quedat desfigurat.

Lectures bíbliques

Diumenge XXVII de durant l'any**Lectura primera**

Gn 2,18-24

Ells dos formen una sola família

Lectura del llibre del Gènesi:

El Senyor-Déu digué: «No seria bo que l'home estigués sol. Li faré qui l'ajudi i l'acompanyi.» El Senyor-Déu modelà amb terra totes les bèsties salvatges i tots els ocells, i els presentà a l'home, a veure quin nom els donaria: el nom que l'home donava a cada un dels animals era el seu nom. L'home donà el nom a cadascun dels animals domèstics i salvatges i a cadascun dels ocells, però no en trobà cap capaç d'ajudar-lo i fer-li companyia. Llavors el Senyor-Déu va fer caure l'home en un son profund. Quan quedà adormit, li prengué una de les costelles i omplí amb carn el buit que havia deixat. Després, de la costella que havia pres, el Senyor-Déu va fer-ne la dona, i la presentà a l'home. L'home digué: «Aquesta sí que és os dels meus ossos i carn de la meua carn. El seu nom serà l'esposa, perquè ha estat presa de l'espòs.» Per això l'home deixa el pare i la mare per unir-se a la seva esposa, i des d'aquell moment ells dos formen una sola família.

Salm responsorial

127

Feliç tu, fidel del Senyor,
que vius seguint els seus camins.
Menjaràs del fruit del teu treball,
seràs feliç i tindràs sort.

R. Que el Senyor ens beneeixi tota la vida.

La teua esposa fruitarà com una parra,
dins la intimitat de casa teua;
veuràs els fills com plançons d'olivera
al voltant de la taula. **R.**

És així com els fidels del Senyor seran beneïts.
Que el Senyor et beneeixi des de Sió.
Que tota la vida puguis veure
prosperar Jerusalem. **R.**

Que puguis veure els fills dels teus fills.
Pau a Israel! **R.**

Lectura segona

He 2,9-11

*Tant el qui santifica com els qui són santificats
tenen un mateix pare*

Lectura de la carta als cristians hebreus:

Germans, Jesús, abaixat, va ser posat un moment per sota dels àngels, però ara, després de la passió i la mort, el veiem coronat de glòria i de prestigi, perquè Déu, que ens estima, va voler que morís per tots. Déu, que ho ha creat tot i ho ha destinat tot a ell mateix, volia portar molts fills a la glòria, i convenia que aquell qui els havia de guiar a la salvació fos consagrat pels sofriments. Tant el qui santifica com els qui són santificats tenen un mateix pare, i per això no s'avergonyeix d'anomenar-los germans.

Al·leluia

1 Jn 4,12

*Si ens estimem, Déu està en nosaltres, i dintre
nostre el seu amor és tan gran que ja no hi falta res.*

Evangeli

Mc 10,2-16

Allò que Déu ha unit, l'home no ho pot separar

Lectura de l'evangeli segons sant Marc:

En aquell temps, els fariseus anaren a trobar Jesús per provar-lo, i li preguntaren si el marit es podia divorciar de la seva dona. Ell els preguntà: «Què us va ordenar Moisès?» Li respongueren: «Moisès permet de donar a l'esposa un document de divorci i separar-se.» Jesús els digué: «Moisès va escriure aquesta prescripció perquè sou tan durs de cor. Però al principi, Déu creà l'home i la dona. Per això deixa el pare i la mare, per unir-se a la seva esposa, i ells dos formen una sola família. Per tant, ja no són dos, sinó una sola família. Allò que Déu ha unit, l'home no ho pot separar.» Un cop a casa, els deixebles tornaren a preguntar-lo sobre això mateix. Jesús els digué: «Aquell qui es divorcia de la seva dona i es casa amb una altra comet adulteri contra la primera, i si la dona es divorcia del seu marit i es casa amb un altre, comet adulteri.»

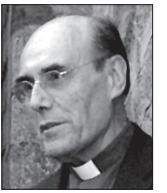
Glòria Monés

A les portes de l'Any de la Fe

Pere Tena

Bisbe auxiliar emèrit de Barcelona

La memòria del beat Joan XXIII

Al centre del paviment de l'atri de la basílica de Sant Pere del Vaticà hi ha l'escut del papa Joan XXIII, amb una inscripció recordant el dia 11 d'octubre del 1962, inauguració del Concili Vaticà II. D'aquesta manera, entrar a venerar sant Pere és, actualment, una invitació a fer-ho tot recordant el Concili que ha viscut l'Església en el centre del segle XX. El Concili Vaticà II fou, primer de tot, una gran professió de fe: així va començar, en efecte, amb la veu del Papa iniciant el Símbol nicè-constantinopolità, seguida després per tota l'Assemblea ecumènica. Fou també, un servei a la fe, perquè es va reflexionar sobre el contingut de la fe cristiana, es van purificar interpretacions, es van enriquir no pocs aspectes, es van confirmar elements que eren controvertits...

És amb una gran coherència que el papa Benet XVI ha volgut celebrar el jubileu d'aquell esdeveniment amb el que ell ha anomenat «Any de la Fe». Un any que no correspon exactament a un any natural, i que recull alhora l'aniversari conciliar i el curs d'un any litúrgic: des de l'11 d'octubre d'enguany fins al darrer diumenge de l'any litúrgic del 2013, solemnitat de Crist Rei de l'univers. I que aquest Any estigui sota la llum del Concili Vaticà II, i amb l'atenció i l'ajuda de l'instrument que fa vint anys el papa Joan Pau II va donar a l'Església com a síntesi orgànica de la doctrina cristiana, també fruit del Concili: el

Catecisme de l'Església catòlica.

Una nova lectura dels documents conciliars

Durant aquests cinquanta anys que ens separen del Concili Vaticà II, tan l'Església com la societat han experimentat canvis molt importants, i una pregunta legítima és aquesta: són vàlids encara aquells documents per al nostre temps? La resposta és sí. El papa Joan Pau II deia que el Concili era una brúixola segura pel camí de l'Església, i també que el Concili era el do més gran que havia fet Déu a l'Església en el segle XX. Per això, l'any 1985, en complir-se els 20 anys de la conclusió del Concili, un Sínode extraordinari de bisbes, convocat per Joan Pau, va fer una gran reflexió sobre el que el Concili estava representant per l'Església; d'aquell Sínode va tenir origen el Catecisme de l'Església catòlica.

Però, després del Concili, la vida de l'Església ha continuat amb força. S'han succeït els Papes, s'han reunit sínodes de bisbes a Roma, s'ha celebrat el Gran Jubileu del 2000, s'han reunit els concilis provincials, les assemblees diocesanes... La documentació doctrinal i pastoral produïda és molt important. La figura del Papa s'ha fet extraordinàriament propera. Les bones i les males notícies sobre l'Església s'han propagat arreu del món, els comentaris s'han multiplicat a través de les xarxes socials. L'enumeració de les circums-

tàncies canviades i canviants seria llarga. Però cal afirmar allò que és veritat: el que s'ha fet durant aquests cinquanta anys ha portat el segell de l'orientació conciliar, i els documents conciliars estan avui enriquits amb aquesta «explicació» que el Magisteri ha donat aquests anys, i que l'Església ha viscut. No es pot dir amb veritat que el Concili hagi estat oblidat o superat. Durant aquest any, llegirem altra vegada els documents conciliars amb totes les aportacions que els hi han vingut durant els anys passats.

«Església, què dius de tu mateixa?»

Aquesta frase, paral·lela a la pregunta dels fariseus a Joan Baptista, la digué el cardenal Montini a les darreries de la primera sessió conciliar (1962), quan l'Assemblea cercava un element «organitzador» de la doctrina conciliar. A primera vista, podria semblar aleshores que el Concili es volia centrar en l'Església; però el mateix Montini, ja papa Pau VI, en el discurs d'inauguració de la segona sessió conciliar (1963), va deixar clara la intenció: l'Església no existeix sense Crist, és Crist el que l'Església ha de mostrar al món, és Ell el centre de l'arquitectura conciliar, perquè Ell és el centre de la nostra fe. Res tan il·luminador com això per entrar en l'Any de la Fe, vist pel papa Benet com una «autèntica i renovada conversió al Senyor, únic Salvador del món» (*Porta fidei*, n. 6).

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Sant Sergi i sant Bacus

- ✓ Nascuts al segle III a les províncies romanes d'Orient
- ✓ Soldats romans de religió cristiana
- ✓ Martiritzats l'any 310 a Síria

Als primers anys del segle IV hi va haver les darreres persecucions contra els cristians per part de l'Imperi romà. D'entre els molts màrtirs d'aquella època trobem sant Sergi i sant Bacus, que eren soldats romans destacats a la província oriental de Síria. Quan l'emperador va decretar una persecució contra els cristians, Sergi i Bacus van ser arrestats. Per tal que abandonessin la fe cristiana i adreessin els déus pagans van ser sotmesos a diversos turments, durant els quals Bacus va morir a causa de les ferides. Sergi encara va ser obligat a caminar descalç durant diversos dies i finalment va ser decapitat. Poc després de la mort dels dos màrtirs els cristians en van enterrar les restes i va començar un culte que es va estendre ben aviat per totes les terres cristianes, tant d'Orient com d'Occident. A llarg dels segles es van construir nombroses esglésies dedicades a sant Sergi i sant Bacus, com ara Roma o Constantinoble.

Barcelona

Ramon Ollé, nou delegat de Mitjans de Comunicació

És casat, pare de família i aviat serà ordenat com a diaca permanent

Redacció
Barcelona

L'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Lluís Martínez Sistach, ha nomenat delegat de Mitjans de Comunicació Social de l'arquebisbat de Barcelona Ramon Ollé Ribalta. Casat i pare de família, és enginyer de Telecomunicacions per l'Escola d'Enginyeria i Arquitectura La Salle i llicenciat en Teologia per la Facultat de Teologia de Catalunya. També és diplomad en Estudis avançats en organització d'empreses, per la Universitat Politècnica de Catalunya i en Estudis avançats en Filosofia i Ciències de l'Educació per la Universitat de Barcelona. Actualment és president de l'Escola de Negocis i Enginyeria La Salle.

Ramon Ollé Ribalta va néixer a Barcelona, on resideix, l'any 1950. Ha realitzat estudis d'especialització en gestió industrial i empresarial en diverses universitats dels Estats Units i de Suïssa. Ha estat gerent de la Universitat Oberta La Salle, a la qual segueix vinculat,

«És col·laborador de la Delegació diocesana de Pastoral Familiar, de manera especial en el Servei d'atenció a persones separades i divorciades»

i ha tingut càrrecs directius en diverses empreses de tecnologies de la comunicació.

També ha format part del Patronat de la Universitat Ramon Llull i és membre, entre altres organismes, del Consell Assessor de l'European Association for International Education (EAIE), de la International Advisory Board d'ESADE Business School, del Consell Executiu d'EICTA, organització industrial europea que representa la indústria de la tecnologia digital a la Unió Europea, i de Talència, agència de recerca de la Generalitat de Catalunya.

Ha dirigit seminaris i ha pronunciat nombroses conferències sobre els temes de la seva especialitat i és autor de diverses obres sobre comunicació i gestió empresarial en anglès, alemany i castellà. En aquesta darrera llengua ha publicat *Conversaciones empresariales* (Mobil Books), *La empresa responsable* (Editorial Claret) i *Ángeles en el trabajo* (Editorial Urano).

A la diòcesi de Barcelona, Ramon Ollé Ribalta és col·laborador de la Delegació diocesana de Pastoral Familiar, de manera especial en el Servei d'atenció a persones separades i divorciades, presentat el passat febrer a la parròquia de la Mare de Déu de Núria. També ha iniciat la preparació per a rebre properament l'ordenació com a diaca permanent.

L'IQS lliura la medalla d'or del P. Vitòria al jesuïta Lluís Victori

Jordi Curcó / Barcelona

La Sala d'Actes de l'Institut Químic de Sarrià va acollir la tarda del 27 de setembre l'acte solemne de concessió de la Medalla d'Or del P. Vitòria al jesuïta Dr. Lluís Victori Companys. La medalla li ha estat lliurada en reconeixement als seus cinquanta anys d'activitat docent i pastoral a l'IQS.

L'acte acadèmic, molt concorregut, presidit pel P. Enric Puig, president del Patronat de la Fundació de l'IQS, va començar amb la lectura de l'acord del Patronat de la Fundació IQS de concessió, que féu la seva secretària, Mariona Xicoi.

Tot seguit, el Dr. Pere Regull, director general de l'IQS, va fer la lliçó *laudatio* del P. Lluís Victori, destacant la «seva extraordinària docència i el fet d'haver estat un investigador avançat en el temps i amb un desig vocacional de servir els altres, esforçant-se pel servei a la fe i la promoció de la justícia».

El Dr. Regull enaltí la gran tasca pastoral que el P. Victori, amb la seva humanitat, ha desenvolupat durant 50 anys d'activitat docent, com a professor i com a vicepresident del Patronat de l'IQS i del patronat de la Universitat Ramon Llull, de l'any 1998 a 2010. També es referí a la seva acció pastoral a Sant Cugat del

Vallès, concretament a la parròquia de Sant Pere Octavià i com a rector de la Mare de Déu de Montserrat de la Floresta, amb un esperit de servei als germans sense límits: «La porta del P. Victori és l'oficina de la Providència», asseverà.

Finalitzada la *laudatio*, enmig dels aplaudiments de tot el públic posat dempeus, el jesuïta P. Victori va rebre la distinció, que li fou lliurada pel també jesuïta Enric Puig, en qualitat de president del Patronat de la Fundació IQS.

El mateix P. Victori prengué la paraula tot agraïnt la concessió de la Medalla d'Or del P. Vitòria, creada el 1976, com ell mateix va recordar. L'homenatjat va referir-se en les seves paraules als «deures i serveis, que és el missatge de Jesús que ens porta a la pau interior», com ell mateix digué. Cità en aquest sentit els seus 51 anys de docència i els 41 de servei pastoral a la mateixa parròquia, «pastoral i docència, plegades per conèixer, servir i ajudar els altres».

El P. Victori abordà també la relació entre la ciència i la fe, afirmant que quan la ciència es posa en contraposició a la religió, és perquè alguna cosa no es va fer bé, «perquè l'única Veritat amb majúscules és Déu».

El P. Victori va acabar referint-se al beat i exalumne de l'IQS Francesc

Castelló. Ho féu amb aquestes paraules: «Estic content que aquesta distinció a un exprofessor hagi coincidit en el temps amb l'homenatge a un exalumne com el beat Francesc Castelló, un bon químic que, arribat el moment extrem, va saber donar raó de la seva esperança.»

L'acte acadèmic prosseguí amb el

discurs de cloenda del P. Enric Puig, que va felicitar el P. Victori per la seva dedicació durant 50 anys als joves alumnes de l'IQS, així com per la seva acció pastoral i docent. Tot seguit es procedí a la inauguració de l'escultura dedicada a l'exalumne i beat Francesc Castelló, acte que tingué lloc als jardins del nou equipament de l'IQS.

Barcelona

La crisi econòmica centra l'homilia de la Mercè

El cardenal va parlar de les esclavituts que impedeixen a persones i pobles aconseguir el seu desenvolupament

Carme Munté
Barcelona

Les dramàtiques conseqüències de la crisi econòmica es van fer sentir en la missa que amb motiu de la festivitat de la Mare de Déu de la Mercè, patrona de Barcelona, presideix cada any el cardenal Lluís Martínez Sistach.

D'una banda, l'homilia de l'arquebisbe de Barcelona va tenir un fort accent social i, de l'altra, els crits i les xiulades dels manifestants a fora de la basílica de la Mercè també es van sentir, i amb força, al llarg de tota la missa. Eren treballadors de Transports Metropolitans de Barcelona que, aprofitant el dia de la festa major, havien convocat una vaga per protestar contra les retallades en els seus drets laborals. La presència a la missa de l'alcalde de Barcelona, Xavier Trias, i del president de la Generalitat, Artur Mas, va propiciar la concentració de manifestants a fora de la basílica.

A l'interior, el cardenal, en l'homilia, es va referir a les xifres alarmants d'atur i, especialment, als cinc milions de persones que s'han quedat sense feina a tot Espanya i al 53% dels joves que no tenen treball.

«Avui hi ha moltes persones que tenen quatre mancances: no tenen feina, no tenen menjar suficient, no tenen habitatge i no tenen autoestima», va dir el cardenal Martínez Sistach, que va afegir que des de Càritas es constata l'existència a Espanya «d'una esquerda cada vegada més gran en termes de desigualtat i pobresa, l'augment de l'atur, en especial el de llarga durada, l'increment de l'economia submergida, el desgast dels mecanismes de protecció familiar i el retrocés dels serveis socials de titularitat pública».

I aprofitant la presència de les au-

Agustí Codinach

toritats públiques en la missa de la festivitat de la patrona de Barcelona, el cardenal va demanar a l'Administració que no replegui progressivament els serveis socials, sinó que els doni prioritat en bé dels pobres que dia a dia van creixent.

Com que la Mare de Déu de la Mercè és també la patrona de la província eclesiàstica de Barcelona, la missa va ser concelebrada pel bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Agustí Cortés, pel bisbe auxiliar de Terrassa, Mn. Salvador Cristau, i pel bisbe auxiliar de Barcelona, Sebastià Taltavull. Un record especial va ser pels nombrosos morts i desapareguts en les catastròfiques inundacions a la zona del Vallès ara fa 50 anys.

«Avui hi ha moltes persones que tenen quatre mancances: no tenen feina, no tenen menjar suficient, no tenen habitatge i no tenen autoestima»

I si algú s'esperava que el cardenal, en l'homilia, fes referència al procés actual que viu Catalunya cap a un sobiranisme més gran, es va haver de conformar amb una frase en el moment de parlar de la història de l'orde de la

Mare de Déu de la Mercè.

«L'ideal de la Mercè és ben actual al nostre temps, malgrat els segles que hagin transcorregut des de la fundació de l'orde», va dir el cardenal Lluís Martínez Sistach, que a continuació va recordar: «Avui hi ha moltes menes d'esclavituts que impedeixen a les persones realitzar-se plenament i als pobles aconseguir el seu degut desenvolupament segons la seva pròpia identitat.» Segons l'arquebisbe, «són esclavituts que tenen la seva arrel en l'egoisme humà, en definitiva, en el pecat. L'alliberament de les esclavituts ens proporciona la llibertat, condició indispensable per assolir una vida humana i cristiana plena i autèntica».

Tarragona

Devoció i tradició per la patrona santa Tecla

Joan Boronat / Tarragona

La festa major de Tarragona en honor de la patrona santa Tecla va culminar el diumenge dia 23 de setembre, quan l'Església celebra la festivitat de la protomàrtir d'Iconi. La ciutat sencera i gent vinguda d'altres indrets va participar en les solemnitats religioses, com ara l'ofici i la processó, i en els nombrosos actes populars i tradicionals.

A les deu del matí, la corporació municipal, encapçalada per l'alcalde de la ciutat, Josep Fèlix Ballesteros, arribava a les portes de la catedral acompanyada del seguici popular i els eixordadors trets dels trabucaires, per assistir al solemne ofici, amb d'altres autoritats civils i militars.

Els celebrants, entre els quals hi havia el bisbe de Trujillo (Hondures), el tarragoní Mons. Lluís Solé i Fa, presidits per l'arquebisbe de Tarragona, metropolità i primat de les Espanyes, Mons. Jaume Pujol, es van dirigir a la capella de Santa Tecla per recollir la relíquia de la santa i portar-la en processó fins a l'altar major de la catedral. Seguidament s'inicià la celebració de la missa pontifical, amb sosteniment dels cants per part del Cor i l'Orquestra dels Amics de la Catedral i organistes.

En l'homilia Mons. Pujol es va referir als vuit anys de la seva ordenació episcopal, que va tenir lloc pocs dies abans de presidir, per primera vegada, l'ofici de Santa Tecla, per afegir que «aquell dia em sentia ja tarragoní, i ara del tot,

després que l'Ajuntament em fes fill adoptiu». El prelat es congratulà que la celebració d'enguany fos en el marc de la catedral totalment restaurada i anuncià la inauguració el proper 14 d'octubre a les sis de la tarda, a la catedral, de l'Any de la Fe, proclamat pel papa Benet XVI, en el qual es proposa revifar la nostra fe, en temps de crisi de tota mena. Reprenent el fil de les seves sensacions personals, l'arquebisbe Jaume esmentà que «la proclamació de l'Any de la Fe m'ha fet adonar que aquesta catedral és un veritable monument a la fe. Al magnífic retaule són representats de manera ben evident tres formidables exemples de fe en la paraula de Déu: Maria, Pau i Tecla. Les seves vides van prendre un gir totalment inesperat quan van escoltar Déu; Ell va entrar a la seva vida d'una manera nova i diferent, i res no va tornar a ser el mateix».

Més endavant, i a punt de concloure, Mons. Jaume Pujol digué que a les portes de l'Any de la Fe «us demano que

obriu el cor a Crist i als germans, que pregueu per tot el món», per significar que en els darrers dos anys havia tingut la sort de visitar els indrets on van viure Jesús, Maria, Pau i Tecla «i, allà, una cosa em va arribar al cor: veure com els cristians d'aquelles terres viuen la seva fe malgrat totes les dificultats, transmeten el missatge d'esperança i d'amor als seus veïns no cristians».

L'eucaristia va concloure amb la veneració del braç de Santa Tecla i el cant dels goigs en la seva llaor.

A la tarda, la processó del Braç de Santa Tecla va aglutinar grans concentracions de públic pels carrers i places de la part alta de la ciutat. Tocades les nou del vespre va tenir lloc el retorn de la relíquia de santa Tecla a la catedral tarragonina, un dels moments més emotius de la jornada, amb les colles castelleres aixecant els seus pilars, tot el seguici movent-se al ritme de la música tradicional i rebent els aplaudiments de la multitud.

Lleida

Enviament missioner de 300 diocesans

El bisbe Joan Piris presenta la seva quarta pastoral

Jordi Curcó
Lleida

El nou curs pastoral ha començat a Lleida amb l'acte d'Enviament a Missió celebrat el Teatre de la Casa de l'Església-Acadèmia Mariana, amb la participació d'uns 300 diocesans que omplien de gom a gom el recinte. El bisbe Joan Piris presidí l'enviament i confià tots els assistents, vinguts d'arreu de la diòcesi, a l'acció de l'Esperit Sant. Tots ells s'han compromès públicament a col·laborar amb el bisbe en l'evangelització de la societat.

En el decurs de l'acte, el bisbe Joan Piris, que precisament fa quatre anys que és el pastor de la diòcesi (va prendre possessió el 21 de setembre de 2008), va presentar la seva darrera i també quarta carta pastoral, que porta com a títol *La necessària qualitat espiritual*.

La nova carta pastoral del bisbe Piris està dividida en quatre capítols. En el primer s'ocupa de tres esdeveniments eclesials, coincidents i complementaris, com son el 50è aniversari del Concili Vaticà II, l'Any de la Fe, que s'iniciarà l'11 d'octubre i en perspectiva més local, el 150 aniversari de l'Acadèmia Mariana de Lleida.

El segon capítol el dedica als elements nuclears de l'*aggiornamento* del Concili Vaticà II, com una nova manera d'entendre l'Església a si mateixa i la seva relació amb el món; així com a les constitucions, decret i declaracions conciliars; referint-se alhora a la recepció del Concili i també al Concili Provincial

Josep Manel Prada-MCS bisbat de Lleida

Tarraconense celebrat el 1995, en sintonia amb el Vaticà II.

En el capítol III, el bisbe Joan Piris posa l'accent en la qualitat espiritual, com una prioritat en la nova evangelització: «La missió de l'Església consisteix en l'anunci i la transmissió de l'Evangeli que, en última instància, s'identifica amb Jesucrist, l'esdeveniment que constitueix el nucli central de la fe cristiana.» En aquest sentit el bisbe Piris assenyala que cal que les comunitats cristianes trobin energies i els camins per tornar a aferrar-se sòlidament a la presència del Ressuscitat que les anima des de dintre.... Aposta també per vetllar per la maduresa humana integral, quan diu: «Caldrà verificar progressivament la qualitat de la pròpia vida de fe i la implicació en la vida eclesial per tal de poder ser anunciadors de l'Evangeli.» Clou aquest capítol amb tres punts

«Hauríem de mirar com i amb quines motivacions evangèliques els seguidors de Jesucrist som presents en els grans àmbits socials»

on parla de la necessitat de revifar la fe cristiana, cuidar la fraternitat eclesial i esdevenir sal de la terra i llum del món, com un repte permanent.

En el capítol IV el bisbe de Lleida ofereix algunes meditacions per créixer en la qualitat espiritual. En aquest sentit fa una crida a la santedat de vida i a la pregària o primàcia de la gràcia: «Aquesta exigència de qualitat espiritual és més necessària com menys suport ideològic tenim per viure des de la fe.» Segueix al·ludint a les crides personals i en aquest punt el bisbe Piris es dirigeix als joves que tenen inquietuds, per fer-los una pregunta: «Per què no servir els germans com a preveres de l'Església?» Aquesta crida vocacional és per al mateix bisbe «una prioritat, ateses les circumstàncies».

La pastoral del bisbe de Lleida aposta també per donar un nou impuls missioner, renovat i creatiu, promoure experiències de *lectio divina* i «Lectura creient de la Realitat», enfortir l'experiència de comunitat eucarística i el signe comunitari de fe, fer créixer a la diòcesi, en nombre i qualitat, les unitats d'Acció Pastoral, fomentar la qualitat espiritual i la fidelitat evangèlica en la tasca de les quatre àrees de cooperació de la diòcesi i continuar i aprofundir els objectius dels anys anteriors: iniciació cristiana i presència d'Església a la societat: «Hauríem de mirar com i amb quines motivacions evangèliques, amb quina qualitat espiritual, els seguidors de Jesucrist som presents en els grans àmbits socials.»

Tortosa

Novena a la Mare de Déu de la Cinta

José-Luis Arín Roig
Vicari general de Tortosa

El dilluns 3 de setembre, el bisbe auxiliar de Barcelona, Mons. Sebastià Taltavull, estrenà la predicació del novenari. Sobre la base de Lc 1,46-50 destacà sobretot el Misteri de l'Encarnació com a clau distintiva de la fe cristiana. Enfront de la cultura indiferenciada de la globalització, ens féu contemplar el Misteri del Déu Encarnat com a referent fonamental de la fe cristiana amb el paper destacat de la Mare de Déu. El dimarts 4, sobre la base del text evangèlic de Lc 2,1-7, ens traslladà a l'ambient de Betlem amb el missatge d'adaptació a les circumstàncies històriques concretes amb què Déu assumí en pròpia carn la seva solidaritat amb els pobres i marginats.

El dimecres 5 el P. Enric Puig, secretari general de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya, parlà del món de l'ensenyament insistint en la seva importància cabdal per complementar la tasca educativa de la família. Particularment s'adreçà als responsables de

l'ensenyament escolar, però reclamant també la col·laboració de tots els altres estaments implicats: pares, família, catequistes, etc.

El dijous 6, amb Lc 2,21-24.39-40, Mons. Joan Piris, bisbe de Lleida, parlà de la vida oculta de Jesús notant que el 90% de la vida del Déu fet home es desenvolupà en l'anonimat. Remarcà la importància de les accions quotidianes com a termòmetre de la nostra fidelitat a Déu. El divendres novament el bisbe Piris sobre la base de Jn 2,1-11 ens féu tastar el vi incomparablement superior de l'experiència cristiana. Presentà Maria com la dona que, plena de la gràcia de Déu, sap detectar la primera les mancances dels homes. A les portes de l'Any de la Fe, ens féu contemplar l'inici de la fe dels deixebles com a conseqüència dels senyals obrats per Jesús.

El dissabte 8 Mn. Josep M. Membrado, canonge i vicari episcopal d'Economia, predicà a la llum de Lc 8,19-21 i 11,27-28. Encaminà la reflexió a contemplar Maria sortosa per «escoltar la Paraula de Déu i guardar-la», més

Amador Gisbert

El bisbe de Lleida va predicar en el Novenari.

encara que «per haver dut en les seves entranyes a Jesús».

El diumenge 9, darrer dia de la novena, com de costum, predicà el bisbe diocesà, Mons. Xavier Salinas. Amb Jn 19,25-2u ens situà vora la Creu, amb l'*stabat Mater*, on hi ha el testimoniatge de romandre fidel al seu Fill fent plena realitat el *Fiat* de l'Anunciació.

Dilluns, dijous i diumenge l'exercici de la novena tingué colofó excepcional amb la veneració emocionada de la relíquia de la Santa Cinta per part dels feligresos que ocupaven cada dia bona part de la nau central de la seu tortosina.

Una gràcia de Déu a través de l'amor de la Mare a les portes de l'obertura de l'Any de la Fe.

Consideracions introductòries

per
Bernabé
Dalmau

Sembla que a aquestes alçades ja no podem aprendre res de nou del Concili Vaticà II. N'hem sentit a parlar contínuament, alguns d'ençà que tenen ús de raó. Tothom està d'acord a considerar el Concili el gran esdeveniment de l'Església catòlica en el segle XX. I, fora de grups com el cismàtic dels hereus de Mons. Lefebvre, ha estat acceptat sense discussió. Un qüestionament del Vaticà II hauria produït rebuig al llarg d'aquests cinquanta anys. Fins i tot els exmilitants cristians o els qui fan funcionar només a mig gas l'Església esgrimeixen sovint com a únic argument d'autojustificació que aquesta s'ha apartat de l'esperit del Concili. Però el Concili, que el seu promotor el beat Joan XXIII definí com «un pas de l'Esperit Sant», ha guiat, precisament per això, tot el treball de l'Església durant mig segle i encara avui és un punt de referència indiscutible.

Estem a punt de commemorar els cinquanta anys de la seva obertura. En sentirem a parlar encara més. No sols pels actes que arreu del món es puguin celebrar, tant de caràcter acadèmic com en un pla espiritual, sinó perquè a l'Església catòlica el proper dia 11, el dia que s'escau l'aniversari, per voluntat de Benet XVI comença l'anomenat Any de la Fe, en plena celebració d'un Sínode episcopal que té per tema «La nova evangelització per a la transmissió de la fe cristiana».

El Vaticà II és indiscutible com a esdeveniment i com a magisteri en la seva més alta expressió i ha condicionat la vida de l'Església tots aquests anys. Atents al succeir-se de les generacions, no podem obviar que el sol fet d'estar-ne a punt de celebrar el cinquantenari de l'obertura ja indica que una bona part dels catòlics actuals han nascut després de la seva celebració i que, per això sol, desconeixen molt l'impacte que va tenir en la generació que el va viure. Cert que aquesta generació que se'n considera filla—ja no queden bisbes que, com a tals, van participar en el Concili—està a punt de desaparèixer i no deixa d'astorar-se davant l'evolució

«La singladura complexa, difícil, a vegades contradictòria, de l'aplicació del Concili també ha marcat la comunitat cristiana, ella mateixa condicionada per l'evolució del món i pels grans canvis socials ocorreguts ja l'endemà de la clausura de l'assemblea conciliar»

que la mateixa Església ha fet aquests darrers anys. En efecte, la singladura complexa, difícil, a vegades contradictòria, de l'aplicació del Concili també ha marcat la comunitat cristiana, ella mateixa condicionada per l'evolució del món i pels grans canvis socials ocorreguts ja l'endemà de la clausura de l'assemblea conciliar.

Un dels punts de fricció ha estat la diversa valoració del Vaticà II, segons on s'ha fixat l'atenció: si en l'esdeveniment, si en el cos doctrinal dels textos que promulgà. Hi ha qui ha posat l'accent—per no dir l'exclusivitat—en el primer aspecte. Hi ha, en canvi, qui ha donat importància primordialment al contingut dels seus documents. Entremig hi ha el treball dels teòlegs que aquests anys n'han mirat de treure tot el suc o han anat reflexionant sobre els nous reptes. Hi ha el treball dels pastors que han procurat posar-lo en pràctica. Hi ha el treball dels historiadors que, en resseguir el dia a dia dels fets i les causes complexes que condicionaren el Vaticà II, no cessen de recordar-nos la importància que hi tingué la recerca del consens i els ritmes ràpids del treball a l'aula, i com, a més dels debats oficials en els quals prengué la paraula només una quarta part dels pares conciliaris, la resta de participants també protagonitzà el Concili seguint-lo a l'aula, votant, i prolongant-lo la resta del dia en altres contactes.

Tot això fa interessant estudiar el tema, recordar què fou el Concili i quina ha estat la seva repercussió en la vida de l'Església aquests anys i com pot encara il·luminar-ne el futur. Per això en tres articles successius farem la nostra reflexió entorn de tres temes centrals: el Concili com a esdeveniment, el Concili com a llegat doctrinal i el Concili com a catalitzador de la vida actual de l'Església.

Tibidabo^{us} informa

1. Adoració Perpètua

Dia i nit el Santíssim està exposat, sense interrupció a la Capella de l'Adoració Perpètua. Us invitem a participar-hi una hora al mes. Truqueu al telèfon 934 175 686

2. Dijous Eucarístics

Tots els dijous de l'any es fa una Hora Santa de 21.15 a 22.15 hores. Moment privilegiat per l'oració i el silenci

3. Missa Anual de l'Obra Expiatòria dels Difunts

El dia 2 de novembre Missa Expiatòria Anual a favor dels difunts al Temple del Sagrat Cor de Jesús del Tibidabo

A les 17,30 hores des de l'Av. de Vallcarca, 16 surt un autocar cap al Temple

A les 18 hores: Rosari, Vespres i Benedicció Eucarística

A les 19 hores: Eucaristia i a les 19.45 hores tornada

4. Grups de Bíblia

El Temple del Tibidabo els dissabtes de 10 a 11 hores organitza una reflexió sobre la Bíblia per a totes les persones que vulguin reflexionar i aprofundir sobre la Paraula de Déu.

Informació P. Rector, telèfon 934 175 686

5. Urna de Sant Joan Bosco visita el Temple

L'Urna de Sant Joan Bosco que vindrà al Tibidabo l'11 de novembre, us invita als Adoradors a tots els amics i família salesiana a participar en l'Eucaristia concelebrada que serà presidida pel Sr. Cardenal de Barcelona Lluís Mª Sistach a les 11 hores. Per a més informació truqueu al tel: 934 175 686

Es necessiten 10.000 voluntaris per recollir aliments

En marxa la campanya «Feu-vos voluntaris del Gran Recapte d'Aliments a Catalunya 2012»

Carme Munté
Barcelona

Més d'un milió i mig de persones a Catalunya pateixen mancances alimentàries. Totes les entitats socials alerten d'aquesta xifra que no para d'augmentar, així com de les seves conseqüències per a la salut de les persones i molt especialment dels infants.

Per això, la Fundació Banc dels Aliments s'ha fet el ferm propòsit de recollir 1.400.000 kg d'aliments bàsics en el Gran Recapte d'Aliments a Catalunya que tindrà lloc els dies 30 de novembre i 1 de desembre. Però per poder assolir aquest objectiu de recollida d'aliments,

«L'objectiu del Banc dels Aliments és almenys cobrir el 60% de les necessitats nutritives de la persona»

cal trobar abans 10.000 voluntaris que es facin presents en supermercats i mercats d'arreu de Catalunya i col·laborin, amb la seva solidaritat, en el Gran Recapte. La Fundació Banc dels

Aliments necessita grups de 10-15 voluntaris a cada punt de recollida (750 mercats i supermercats de Catalunya) amb un coordinador, que en serà l'encarregat.

El dimecres 26 de setembre la Fundació Banc dels Aliments va presentar la campanya «Ho farem junts: feu-vos voluntaris del Gran Recapte d'Aliments a Catalunya 2012». L'acte de presentació va comptar amb la presència de voluntaris del Gran Recapte 2012 que ja han confirmat la seva col·laboració a la campanya, com per exemple un grup de voluntaris de "la Caixa", que van explicar en primera persona la seva experiència i les necessitats del col·lectiu.

En la presentació de la campanya, Antoni Sansalvadó, president de la Fundació Banc dels Aliments de Barcelona, va posar en relleu la conveniència que els aliments que s'aportin siguin rics en nutrients.

«És més profitós un quilo de llenties que un altre aliment sense tants nutrients», va dir Sansalvadó, i va afegir que l'objectiu del Banc dels Aliments és «almenys cobrir el 60% de les necessitats nutritives de la persona».

La campanya de recollida d'aliments s'organitza per quart any consecutiu amb la finalitat de donar resposta a la precarietat alimentària de les persones més necessitades de Catalunya. Si fa un any l'objectiu era recollir 800.000 kg, enguany l'entorn de crisi econòmica ha agreujat la situació i és per això que l'organització s'ha proposat recollir 1.400.000 kg d'aliments nutritius de llarga durada per tal d'abastar totes les necessitats.

L'altre propòsit del Gran Recapte és sensibilitzar i mobilitzar la població de Catalunya sobre la realitat actual de pobresa al nostre país, i a la vegada,

4 preguntes a Laia Guinjoan, responsable del Gran Recapte

Quines necessitats permetran cobrir els aliments recollits?

Aquests aliments serviran per complementar, durant un mes i mig, el que ja aportem a les entitats benèfiques. És un lot extra d'aliments de llarga durada, i per això precisament fem el Gran Recapte als supermercats. Es calcula que a Catalunya hi ha un milió i mig de persones que pateixen mancances alimentàries, cosa que vol dir que no tenen una alimentació suficient ni en quantitat ni en qualitat.

Aquesta mancança encara esdevé més greu en el cas dels infants.

Moltes entitats alerten de la gran quantitat d'infants que atenen. Els menjadors socials ens diuen que la demanda és molt gran. Precisament per això fem una gran campanya al Nadal per recollir aliments infantils, sobretot per a nadons, perquè notem una manca molt gran en aquest sentit. És un problema creixent.

Un altre problema és el del malbaratament?

Sí, es calcula que un 47% del malbaratament es produeix a les llars. Hem perdut el sentit d'aprofitar i reciclar aliments, donar-los un segon ús. Al mateix temps, s'ha perdut la cultura de cuinar a casa.

Quins consells bàsics podríem donar?

Cal recuperar la cultura de menjar a casa, de comprar aliments bàsics i polivalents, i evitar, en canvi, comprar aliments que es presenten en unes racions concretes. En segon lloc, cal recuperar la cultura de les croquetes, en el sentit d'aprofitar els aliments que ens sobren.

afavorir una col·laboració continuada amb els Bancs dels Aliments durant tot l'any. L'any 2011, fins a 114.816 persones, a través de 311 entitats benèfiques, es van beneficiar de la tasca de la Fundació Banc dels Aliments de Barcelona.

L'acte de presentació de la campanya «Feu-vos voluntaris del Gran Recapte d'Aliments a Catalunya 2012» va comptar amb una actuació de la Colla Castellera dels Ganàpies de la UAB, simbolitzant així el lema «Ho farem junts».

Les persones interessades a fer-se voluntàries poden fer-ho entrant al web del Banc dels Aliments: www.bancdelsaliments.org.

JOAN MARIA ARAGONÈS I REBOLLAR

Va morir en la pau del Senyor a Barcelona el dia 4 de juliol de 2012 a l'edat de 83 anys.

LA SCHOLA CANTORUM DE BARCELONA, grup de cant gregorià que ell va fundar i dirigir, pregarà per ell cantant la Missa de rèquiem a la seva seu, a la Parròquia Major Santa Anna de Barcelona, el 17 d'octubre de 2012 a les 8 h del vespre.

Sereu benvinguts tots els qui ens vulgueu acompanyar en aquest darrer homenatge al gran mestre i amic.

Quid retribuam Domino pro omnibus quae retribuit mihi?
(Salm 116,12 convertit en lema seu)

«La benzina que mou la meva vida és la fe»

Joaquín Romero, autor de «El invitado imprevisto»

Antoni Coll

Fa uns quants anys el barceloní Joaquín Romero va publicar el llibre *El invitado imprevisto* (Editorial Escua), del qual ja se n'ha fet una edició en anglès sota el títol *An unexpected guest*, on es referia, amb guspires sorprenents d'humor, a la malaltia inesperada que es va presentar a la seva vida: esclerosi múltiple, un mal greu, progressiu i degeneratiu.

Si llavors necessitava la fe per fer front a la seva situació, avui, quan ja porta la meitat de la seva vida en cadira de rodes (22 anys dels 44 que té), encara la considera més necessària.

Què ha canviat en Joaquín Romero en aquests darrers anys?

El desig de viure.

De viure?

Sí, però amb majúscules: d'assolir el cel. Sé que per això he de viure intensament a la terra els anys que Déu vulgui.

En què has canviat?

Ara amb prou feines puc fer servir les mans, em costa més digerir, respirar i, per tant, parlar; també he perdut memòria i força vista.

Pots llegir el diari?

No. Algun avantatge havia de tenir la meva malaltia!

Com t'ho fas per conservar l'humor?

En aquests anys he pogut experimentar que l'alegria i el patiment van units. L'humor és una mostra que el plat de l'alegria pesa més, encara que no a cada moment concret. De vegades em sento com si em passés per sobre una piconadora.

Ets conscient que la malaltia avança de forma inexorable...

Com una tuneladora. No hi ha terreny que se li resisteixi. Ja veus que em moc entre la piconadora i la tuneladora. Aquesta afectació als sentits i als moviments, m'ha convertit en una persona del tot dependent.

És el més dur?

Ho seria si no tingués al meu costat els meus germans, persones bones que m'aprecien i m'ajuden en tot moment.

Com t'animen?

De vegades repetint-ne les meves frases. Per exemple, el meu cuidador Lucas. En alguna ocasió m'ha sentit dir

«Has pensat mai a suïcidar-te? Sí, aquest matí, com molts altres cops. Però de seguida, gràcies a Déu, em dic: tens una alternativa clara; d'una banda, llevar-te la vida; de l'altra, deixar-la en mans de Déu, i em decideixo per la segona. M'estimo més el cel»

que igual com la benzina mou un cotxe, així mou la meva vida la fe que em van donar els meus pares. I si un dia em veu decaïgut, em recorda amb certa ironia: «Joaquín, la benzina mou un cotxe...» No li cal dir res més. Ens entenem amb una mirada.

A una persona discapacitada, com li agrada ser tractada?

De forma que la paraula discapacitat no tingui més valor que la que tindria ros, moreno, alt o baix, prim o gras; és a dir, sempre que es faci servir com a adjectiu, no com a substantiu.

Com et sobreposes al dolor en els pitjors moments?

Fa poc, un dia que vaig passar per hores de dolor intens i angoixa, vaig ser convidat a un col·loqui amb alumnes de segon curs de Medicina de la Universitat Internacional de Catalunya. Ja a l'estrada vaig tenir una sensació estranya: com si estigués davant d'un escamot d'afusellament. I d'alguna manera la pregunta d'una noia va sonar com un tret: «Has pensat mai a suïcidar-te?»

Què li vas contestar?

Li vaig dir: si et refereixes a aquest matí, sí, com molts altres cops. Però de seguida, gràcies a Déu, em dic: tens una alternativa clara; d'una banda, llevar-te la vida; de l'altra, deixar-la en mans de Déu, i em decideixo per la segona. M'estimo més el cel.

No pots parlar de la teva vida sense esmentar Déu?

Suposo que seria com xerrar amb Messi sense parlar de futbol.

Què és el cel?

Me l'imagino com els millors moments d'aquesta vida, però sense dolor i per sempre.

En el teu llibre deies: «A Crist cal seguir-lo de prop per sentir-ne la veu, conèixe'l més bé, conèixer els seus gustos. És com seguir algú per un camí. Si estàs a prop podràs saber què mira, si s'atura, si li agraden més les móres o les maduixes...» T'hi has apropiat més en aquest temps?

Hi ha dies que l'he tocat. D'altres li

he dit: Senyor, ja no puc més, busca-te'n un altre que et segueixi... Però he reflexionat: si aquest camí només dura dos dies, i després ve la vida eterna!

Et veus com el Cirineu, amb l'encàrrec feixuc de portar la creu?

Meditar el Via Crucis m'ajuda molt. De vegades em veig com el Cirineu, oferint una petita ajuda. Segons com em trobi, en ocasions sento com adreçada a mi la sentència de mort: esclerosi múltiple. D'altres penso quan a Jesús li van treure els vestits; és quan em dic: ja no puc més. I quan la situació em sembla insostenible, em veig com clavats a la creu amb Ell. Llavors recorro a la seva Mare, perquè me la trobi en el camí i m'acompanyi fins al final.

Com aconseguixes mantenir aquest somriure, sense motiu aparent, que jutjaríem irreverent amb la teva situació, gairebé irreal, falsa, impossible, si no et coneguéss?

Pregunta-ho a Déu, supera les meves forces, no és cosa meua.

És un do?

Tot és do. Som el somriure de Déu.

 CatalunyaCristiana

Podeu optar per l'edició digital: 65€ l'any
Doneu-vos d'alta a www.catalunyacristiana.cat

Subscriviu-vos-hi per 124,80 € l'any

Desitjo subscriure'm al setmanari CatalunyaCristiana durant un any (52 números)

☐ Edició en català
☐ Edició en castellà

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

Forma de pagament

☐ Únic pagament de 124,80€ per any

☐ Dos pagaments semestral de 62,40€

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

Entitat

Oficina

DC

Compte

Data (dd/mm/aa)

Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:
CatalunyaCristiana
(Departament de Subscripcions)
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

Set segles d'història del papat

Una exposició a Roma acull nombrosos documents i peces d'art d'Església

Nora Vela
Roma

Al Museu de Sant'Angelo de Roma es pot visitar fins al proper 10 de desembre l'exposició *Papes que han fet història. Grans Pontífexs que han marcat el camí de l'Església i de la humanitat*. Es tracta d'una mostra documental i artística extraordinària que abraça set segles d'història dels Papes, des de Bonifaci VIII, que va convocar el primer jubileu, el 1300, fins al darrer celebrat per Joan Pau II, el 2000. Amb aquesta iniciativa es vol commemorar els 50 anys del Concili Vaticà II i homenatjar Benet XVI pels seus set anys de pontificat.

La mostra proposa una reflexió sobre les formes diverses en què s'ha difós el missatge universal de l'Església, tot partint inicialment de Roma i després al món. Els objectes i materials exposats volen representar aquells vehicles a través dels quals s'ha pogut difondre la missió eclesial: la fe, l'art, la política i la cultura. El lloc de l'exposició, el castell de Sant'Angelo, és tan significatiu com les peces exhibides, ja que va acollir també, en més d'una ocasió, la cort papal.

Vuit àmbits temàtics

Vuit èpoques històriques donen títol als espais de la mostra i orienten el públic respecte dels seus continguts.

De l'edat mitjana són els objectes més emblemàtics per la seva antiguitat i la història que tenen al darrere. El pergamí que comunica la celebració del primer jubileu, convocat per Bonifaci VIII, porta la data del «*VIII kalendas martii*» o 22 de febrer del 1300. Unes miniatures reproduïen les efígies dels titulars de les relíquies que els pelegrins havien de venerar quan arribaven a Roma per guanyar les indulgències: la tomba de sant Pere, la de sant Pau i el rostre de Crist estampat al vel de la Verònica i conservat a la Ciutat Eterna. És el primer document que es veu en entrar a l'exposició.

La creu reliquiari de Vallettri, del segle XII i d'influència bizantina, va ser donada a la seva catedral pel qui seria el papa Alexandre IV. És feta d'or, esmalts, perles i pedres precioses. Aquesta joia va ser robada l'any 1983, i recuperada feliçment el 1996 quan l'aleshores cardenal Ratzinger era el titular de la diòcesi de Velletri-Segni.

Passat el parèntesi del segle anterior, s'inicia la Roma del Renaixement i del Humanisme; de les obres que s'hi exhibeixen poden triar-se'n dues com a representatives d'aquesta època. La primera és un fragment de pintura al fresc del beat fra Angelico, que mostra una delicada efígie de Crist; se sap que el

pintor decorava l'estudi del papa Nicolau V cap al 1449. L'altra peça seria el díptic de vori del segle V, que havia estat propietat del papa Pau II quan era bisbe de Venècia el 1457, i que conté dos baixos relleus exquisits amb temes de la mitologia clàssica, tan estimats durant aquesta època humanística i de retrobament de cultures antigues.

Per *Restauratio Urbis* s'entén el corrent que va desenvolupar-se davant del nou afany per potenciar la ciutat de Roma i d'engrandir-la, i que va representar com ningú el geni del papa Juli II, de la família Della Rovere. Durant el seu regnat Miquel Àngel decorava la capella Sixtina i va autoretratar-se en un apunt ràpid, al marge d'un manuscrit, mentre pintava el sostre de l'esmentada estança. Un oli d'aquest Papa fet per Rafael i un altre d'imponent de Sebastia Pombo, fet el 1526, tot representant Climent VII, de la família dels Mèdici, són dels quadres més representatius del període i de l'exposició.

L'espai dedicat a l'època de la Contrareforma és particularment ric en llibres valuosos i aparells científics. Giorgio Vasari, que de jove havia format part del cercle intel·lectual del cardenal Farnese, futur Pau III, va publicar els dos volums famosos *Delle vite de' piu eccellenti pittori, scultori et architettori* (1568). S'hi exhibeix també una edició del nou *Breviarium Romanum, ex decreto sacrosancti Concilii Tridentini restitutum...* (1584); la darrera part conté el calendari reformat de Gregori XIII. Paral·lelament poden admirar-se

Oli del papa Juli II, de Rafael.

Rostre de Crist, de fra Angelico.

alguns instruments de medicació astronòmica, com un quadrant, un sextant i una esfera armil·lar de l'època del mateix papa Gregori XIII, sostrets del seu museu romà i recuperats posteriorment.

Obres mestres

El barroc esplendorós, pensat a Roma per combatre la difusió de la reforma protestant i exaltar el catolicisme, va voler despertar emocions fortes i sentiments profunds en els espectadors amb el seu estil impactant i grandios.

Un oli magnífic de santa Margarida d'Antioquia, d'Il Guercino, datat el 1644 i pintat a l'època d'Urbà VIII, n'és prou representatiu. També pertany a aquest període el retrat de Climent IX, d'Il Baciccio, fet cap al 1668 i que serveix per il·lustrar el cartell de l'exposició. No podia mancar la presència de Bernini: s'hi exhibeix una còpia del famós bust que va fer al rei sol, Lluís XIV, el 1665 quan l'artista realitzava la cèlebre columnata del Vaticà, a l'època d'Alexandre VII.

Les pintures que representaven escenes cerimonials van succeir-se al llarg del segle XVIII tot integrant-se en un neoclassicisme hereu del barroc anterior, però d'estètica més controlada. El títol d'un oli de Panini, del 1746, ho diu tot: *Carles de Borbó visita el papa Benet XIV al cafè de la casa del Quirinale*. Del mateix estil es pot veure l'*Al·legoria*

del Museu Pius Climent al Vaticà, pintada per Nocchi el 1788: aquest museu va ser creat per iniciativa de Climent XIV per acollir les antiguitats del Vaticà, i el papa Pius VI l'havia acabat.

L'any 1870 Roma passa a ser la capital del regne d'Itàlia tot condicionant la nova era identificada sota l'epígraf de «Restauració pontifícia», o nou poder temporal dels papes. Pius IX, que va viure el procés durant el seu mandat, havia proclamat el dogma de la Immaculada el 1854 i, amb aquest motiu, es mostra una rica casulla litúrgica, de seda adomassada, brodada amb l'al·legoria dogmàtica d'Una dona vestida del sol. Prové d'un monestir femení de la diòcesi de Senegallia. És una de les peces d'indumentària eclesial que recull la mostra; les més antigues daten del segle XV i són

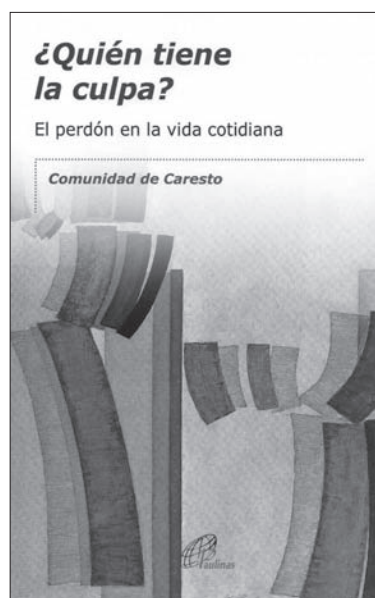
florentines. Un darrer espai clou les èpoques històriques amb el títol de «Cap al jubileu del 2000: en la proximitat del tercer mil·lenni.» Del museu etnològic del Vaticà, que va crear Pius XI el 1926, procedeix una deliciosa pintura sobre seda, de l'artista xinès Wang Suda, realitzada a Pequín cap al 1930 i que representa l'últim sopar. Vol ser un homenatge als missioners desplaçats a orient els segles XVII i XVIII.

L'arquitecte i escultor Giacomo Manzù va treballar en diverses obres tot modelant Joan XXIII. A la mostra s'hi poden veure dues medalles commemoratives i un preciós cap en bronze del Papa, del 1963. Com que eren bons amics li havia dedicat els relleus de l'anomenada *Porta de la mort* del Vaticà, i va ser l'encarregat de fer-li la màscara mortuòria. En un apunt de tinta sobre paper va autoretratar-se en presència de Joan XXIII mort, i escriví al final del full: «*Come ho visto Giovanni morto*», tot afegint-hi: «Vaticano, 3-VI-63.»

Les dues últimes obres de l'exposició són un parell de fotografies fetes per Andrea Jemolo de sengles esglésies modernes i espectaculars de la perifèria de Roma realitzades pels arquitectes Richard Meier i Italo Rota.

Les 147 peces exposades procedeixen de diversos llocs i institucions i, en alguns casos, tenen darrere una història rocambolesca de translacions, robatoris i recuperacions a causa del seu valor artístic. La història del papat i de Roma és un diàleg mai no interromput entre artistes i mecenes. Ha tingut sovint per protagonistes grans Pontífexs que al llarg de 700 anys deixaren la seva empremta en la civilització perquè, com va dir Ramon Llull, l'art «fou atrobada sobretot per a la teologia».

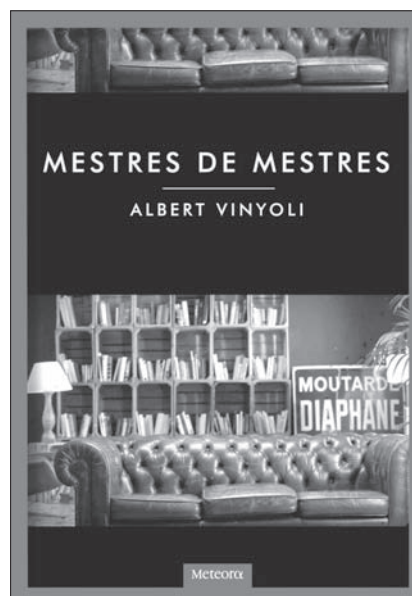
Llibres

Perdó i reconciliació

L'objectiu d'aquest llibre és presentar la necessitat del perdó en qualsevol relació humana que estigui malmesa per tal de poder reconstruir els lligams a través d'aquest perdó i la reconciliació. S'hi presenten experiències per viure bé, no tan sols la relació conjugal, sinó tot tipus de relacions quan arriba el moment de les dificultats. És útil per a les famílies, els organitzadors i animadors de la pastoral familiar, els rectors, etc.

Comunidad de Caresto, ¿Quién tiene la culpa? El perdón en la vida cotidiana. Editorial Paulinas, Col·lecció Candil Encendido, 2012, 136 pàg.

Models de vida

Albert Vinyoli presenta a Televisió de Catalunya el programa *Mestres de mestres*, on el cèlebre periodista ha entrevistat grans personalitats de la societat catalana sobre un aspecte ben concret de la seva vida: els seus mestres. Ara apareix el llibre homònim d'aquest espai televisiu. Entre altres, contesten la pregunta Josefina Castellví, Cesc Gelabert, Anna Cabré, Lluís Foix, Lluís Pasqual, Colita, Eudald Carbonell, Raimon i Isona Passola.

Albert Vinyoli, Mestres de mestres. Editorial Meteora, Col·lecció Cronos, 2012, 208 pàg.

Materials útils

Oriol Oliveras, un salesià amb una àmplia experiència en l'àmbit de l'educació i de l'animació en el lleure, és l'autor d'aquest volum. En la introducció afirma que «després de molts anys participant en camps, vetllades, reunions, trobades amb infants, joves i grans, he anat recopilant una sèrie de materials» (endevinalles, passatemps, poesies, jocs gràfics...) que poden ser útils a monitors i encarregats de camps.

Oriol Oliveras Janer, Recursos para el tiempo libre/4. Editorial CCS, Col·lecció Escuela de Animación, 2012, 156 pàg.

Guia degana

Arriba una edició actualitzada de la guia degana sobre la Ciutat Comtal, *Barcelona pam a pam*, una obra que ha esdevingut una referència significativa del patrimoni barceloní. Aquesta edició actualitzada es compon de dos volums: una reedició de l'obra original d'Alexandre Cirici, i un segon llibre, escrit per l'arquitecta Itziar González, que repassa les transformacions que ha experimentat la ciutat al llarg dels itineraris descrits en el llibre original.

Alexandre Cirici, Barcelona pam a pam. Itziar González, Per no perdre peu. Editorial Comanegra, 2012, 458 pàg.

Gent de casa

Eduard Toda i Güell, personatge polifacètic

Si en lloc de ser català fos americà, de la vida apassionant d'Eduard Toda i Güell ja n'haurien fet una pel·lícula i un parell de sèries televisives. És el personatge més difícil de resumir en l'espai d'aquest article i més difícil d'etiquetar: filantrop, diplomàtic, egipciòleg, advocat, antropòleg, poliglòt, restaurador de monuments, bibliòfil, col·leccionista, historiador, descobridor, escriptor...

Nascut a Reus el 9 de gener del 1855, fill natural d'un alcalde, fou criat per la seva mare i el seu oncle periodista i polític Josep Güell Mercader. Amic d'infantesa d'Antoni Gaudí, amb qui d'adolescent visità per primera vegada Poblet, cursà la carrera diplomàtica i des del 1876 comença a viure a diferents llocs com a vicecònsol: Xina, Macau, Hong Kong, Canton i Xangai. En el seu retorn el 1882, s'integra a la Renaixença de la mà de Víctor Balaguer i comença a escriure només en català.

Ascendit a cònsol, és destinat a Egipte, concretament al Caire, on el 1886 féu excavacions a Tebe. Va donar les peces obtingudes a la Biblioteca Museu Balaguer i al Museu

Arqueològic Nacional de Madrid; també hi aportaria ceràmica romana. Segueix la petjada d'Alí Bei, el català Domènec Badia, que llavors tenia

vuitanta anys i es feia passar pel príncep Abbassi. Viatja per tot el Pròxim Orient fins que és destinat a Glasgow, després a Hèlsinki i més tard a l'Havre. Posteriorment el destinen a Càller, on sent parlar català, i redescobreix l'Alguer i tota l'empremta catalana a l'illa.

Acabà els darrers anys de vida diplomàtica a Londres. Retornà a Reus, després d'haver obtingut una fortuna immensa. Es va establir el 1918 al monestir d'Escornalbou, que va restaurar, i hi instal·là la seva fabulosa biblioteca i les seves col·leccions arqueològiques i d'art. Fou membre de l'Institut d'Estudis Catalans i de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense.

No content encara a la talaia d'Escornalbou, el 1920, als seixanta-cinc anys, s'embarcà en la nova i més fascinant aventura de la seva vida: la restauració de Poblet. Aquella promesa que es feren, fins i tot amb algun plànol i una publicació, quan amb Gaudí

Joan Pallarès-Personat
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

i Josep Ribera visitaren el monestir mig segle abans. El 1930 s'instal·là a Poblet, va presidir-ne el Patronat per a la seva restauració i va dirigir-la personalment. L'esclat de la guerra el sorprengué allà. Sense abandonar el lloc i protegint-lo d'atemptats, va servir la Generalitat i es va encarregar de salvar uns quants béns culturals que se li encomanaren. Els va posar sota la seva custòdia fins que el gener del 1939 ell personalment obrí la porta al truc d'un oficial del requetè, en arribar les tropes franquistes, que van confiar-li el lloc que ocupava en la presidència del Patronat.

Morí a Poblet el 26 d'abril del 1941, a temps d'haver vist com el 1940 una nova comunitat de monjos cistercencs tornava, al cap de cent cinc anys d'abandonament, a donar escalf al monestir que ell tantes hores i cabals s'havia dedicat a restaurar.

• Per saber-ne més: Eufemià Fort i Cogul, *Eduard Toda, tal com l'he conegut*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1975.

Crítica literària

Retorn a les fonts de l'Evangelí

Un llibre útil, sòlid, molt interessant. Les primeres 130 pàgines susciten el més viu interès del lector perquè presenten el dramatisme de les sessions conciliars pel sistema de resseguir de manera viva la crònica que l'arquebisbe Denis L. Hurley, bisbe de Durban (Sud-àfrica) anava escrivint a mesura que es desenvolupaven les sessions. Em fixaré en quatre punts del llibre:

a) Què significa el caràcter «pastoral» del Concili? Que en el seu discurs entra la història: la Sagrada Escripura i els Pares de l'Església; però, a més, entren les necessitats de la gent (p. 57).

b) La llibertat religiosa. Refusa tota coacció exterior en el procés humà de triar la pròpia fe o l'opció no creient. Perquè cal conviure fraternalment sense condemnar, en virtut del principi que la fe es proposa però no s'imposa pas. També els cristians poden invocar la llibertat religiosa quan se'ls impedeix de professar lliurement la seva fe.

c) La interpretació del Concili. Madrigal ho fa d'acord amb el discurs de Benet XVI de felicitació a la Cúria romana el Nadal del 2005. Per Benet XVI s'imposa una hermenèutica no pas de

SANTIAGO MADRIGAL

Unas lecciones sobre el Vaticano II y su legado
San Pablo-Universidad Pontificia Comillas, 2012, 456 pàg.

ruptura sinó de reforma. No pas com si hi hagués dues Esglésies, una de preconiliar i una altra de postconiliar, sinó comptant amb la història de la Tradició que permet reformes i discontinuïtats, però també demana uns principis permanents (p. 135-180).

d) Tesi fonamental sobre el llegat conciliar: segons l'autor, el Concili volgué centrar-se en el que és l'Església, en el que l'Església pensa d'ella mateixa i en la seva obertura al món. D'aquí deriva una interpretació de primera mà de la constitució *Lumen gentium* (p. 207-340).

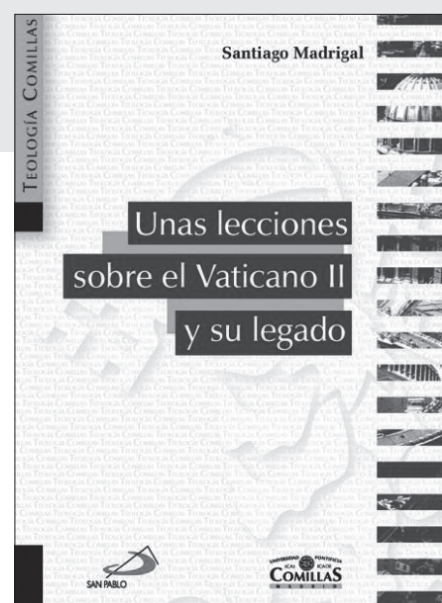
Però, com puc valorar tan positivament aquest gran treball, essent així que en el meu estudi a *Phase* (juliol-agost 2012) mantinc que el tema principal del Concili és la Paraula de Déu, vida del Poble? El Concili ha retornat

l'Evangelí al Poble de Déu i el Poble de Déu a l'Evangelí? No hi ha una gran diferència entre totes dues interpretacions?

He de dir que no, i el mateix Madrigal explica per què el Concili de l'Església oberta al món és també i principalment el Concili del retorn a les fonts de l'Evangelí: per tal de poder dir què és l'Església cal situar-la en el seu espai d'amor trinitari, sota les ales de la Paraula i de l'Esperit que criden i vivifiquen el Poble de Déu i cada persona del mateix Poble. Hi ha una realitat ontològica prèvia a l'Església, realitat que no és altra sinó la revelació trinitària de la Paraula i de l'Esperit de Déu. L'autor no diu tot això com de passada. Fins a la fi del capítol (p. 133), insisteix en el tema.

Dei Verbum entén la revelació divina com la comunicació de Déu, a través de

Josep M. Rovira Belloso
Professor emèrit de Teologia

Jesucrist, la seva imatge visible. No hi ha, per tant, contradicció sinó dos espais superposats.

Crítica teatral

La subtileza contista de Pere Calders al teatre

INVASIÓ SUBTIL I ALTRES CONTES, de Pere Calders.
INTÈRPRETS: Oriol Casals, Gemma Deusedas, Bealia Guerra i Tono Saló.
DRAMATÚRGIA I DIRECCIÓ: Víctor Álvaro.
Almeria Teatre, Barcelona.
Sense data de sortida.

El teatre també commemora el centenari del naixement de Pere Calders (Barcelona, 1912 - 1994). L'autor de novel·les com *L'ombra de l'atzavara*, *Ronda naval sota la boira* o *Aquí descansa Nevares* es va convertir en un autor de culte popular, després de l'exili de vint-i-tres anys a Mèxic, d'on va tornar de la mà de l'editorial mexicana on treballava quan aquesta va adquirir a Catalunya la Montaner y Simón, actual seu de la Fundació Tàpies, on Calders va coincidir amb Jesús Moncada, que es considerava deixeble seu.

Pere Calders és conegut sobretot pels seus reculls de contes publicats en una vintena de llibres i, d'una manera més mediàtica, arran de la posada en escena de la mítica *Antaviana*, una dèria, en moments poc favorables al teatre màgic, de Dagoll Dagom. La companyia Gataro ha creat ara un muntatge que fa una aproximació a alguna de les històries més significatives del recull *Invasió*

© Clàudia Serrahima

Una escena de l'espectacle basat en contes de Pere Calders.

subtil i altres contes, publicat el 1978, per Edicions 62.

La narrativa de Pere Calders és tan rica en la fusió de la ironia, l'escepticisme i la fantasia que la posada en escena crea un mosaic que defineix molt bé la seva singularitat literària. D'un material, en principi, gens teatral, els intèrprets fan una atractiva i suggeridora versió que cal advertir, per evitar confusions, que no té res a veure amb el registre que va explotar l'*Antaviana*, de Dagoll Dagom

i que, precisament per això, té encara un valor més considerable.

Els quatre intèrprets es mouen en la línia marcada pel mateix Pere Calders en els seus contes: una visió de la realitat com si es reflectís en els Miramiralls del Tibidabo, amb la deformació còncava i convexa que sorprèn qui s'hi veu reflectit, amb l'objectiu d'espantar els propis fantasmes, situant-los en un espai dominat pel realisme màgic, fent-los viure situacions absurdes i deixant que

els espectadors desenvolupin també la seva particular fantasia.

Hi ha un punt de trapelleria escènica en els breus intermedis musicals, una troballa que fa dels contes breus escollits una mena de llibret cançoner que fins ara no s'havia atrevit a explotar ningú. I hi ha, en les escenes narrades i dialogades, una altra trapelleria que lliga a la perfecció amb la murrieria irònica de Pere Calders: la murrieria escènica del gest i l'expressivitat.

Davant d'una escenografia que es podria considerar formal, els personatges, caricatura d'època, i cadascuna de les historietes es van enllaçant sense desapropiar cap element escènic: la finestra amb barrots per al malvat La Hiena; la taula del funcionari a qui se li explica com prefereix morir assassinat; el menjador on l'oncle i els nebots intenten elaborar un currículum apte per aconseguir la llarga existència; o el conte que obre el muntatge, aquell que diu que a l'Hostal Punta Marina de Tossa, el narrador coneix un japonès desconcertant que no s'assembla en cap aspecte a la idea que té formada d'aquesta mena d'orientals. El mateix japonès que es dedica a vendre sants d'Olot i que, en comptes de demanar un menú exòtic, es llança a una amanida amb ceba, capipota, molls a la brasa, ametlles torrades i, per postres, cafè, copa de conyac i una breva. Pere Calders s'avança a l'absurd de la interculturalitat molt abans que la interculturalitat es fes real i quotidiana.

Andreu Sotorra
Escriptor i periodista
col·laborador de Ràdio Estel

Actualitats científiques

No sabeu què és la Lofar?

Us imagineu quina seria la potència d'un radiotelescopi que tingués una obertura tan gran com tota la península Ibèrica? Això és impossible de construir, em direu, i no cal encaparrar-s'hi gaire; és clar que podria captar ones d'intensitat debilíssima però no podem somiar una cosa així. I teniu raó. Però resulta que una cosa que s'hi assembla és la que es vol aconseguir amb l'acoblament d'una multitud d'antenes receptores. No és una ficció científica sinó una realitat en perspectiva.

Què és el que s'ha fet fins ara? Com que les ones de baixa freqüència (les de menor energia) són les més interessants de detectar per les notícies que ens poden donar del cosmos, s'ha projectat captar-les en 44.000 antenes receptores unides per internet de manera que totes juntes faran com un enorme radiotelescopi que serà més de mil vegades més gran que tots els que s'han fet fins ara. Aquestes ones de poca energia pertanyen a les emeses per l'hidrogen fred que omplia el cosmos durant els primers 400.000 anys després de l'inici del Big bang fins que començaren a créixer les galàxies, i són també les que emeten altres objectes astronòmics interessants. Les 44.000 antenes ja existeixen, es troben distribuïdes per Europa en 48 estacions,

Estació Lofar a l'Observatori Chilbolton del Regne Unit.

als Països Baixos, a Alemanya, a França, a Suècia i al Regne Unit. El projecte, doncs, no és un simple propòsit sinó que ja està en marxa i s'ha anomenat «Bateria de Radiotelescopis de Baixa Freqüència», que en sigles angleses fa Lofar (Low Frequency Array). El que ara s'ha de portar a terme és la connexió, perquè les antenes (cada una és un radiote-

lescopi) ja es tenen. Es vol connectar-les amb fibra òptica, i un gran ordinador combinarà i analitzarà els senyals rebuts per totes elles i en farà, del recull, una visió òptica que expressarà el que hauria captat un radiotelescopi d'uns 1.000 km de diàmetre. Els científics tècnics que ho estan enllestit a les ordres de Heine Falcke, es mostren optimistes. Pensen que amb el temps encara s'hi podran afegir altres estacions i aconseguir més bons resultats. Així ho diu Michael Wise, el responsable de l'estació dels Països Baixos. Fins i tot es pensa que pot ser un instrument del projecte SETI que, com sabeu, és el d'investigar si ens arriben del cosmos ones emeses per éssers intel·ligents. La realització d'aquest projecte ha donat resultat nul fins ara, però no ha tingut pràcticament en compte les ones de ràdio de baixa freqüència i és precisament en aquests camps on treballarà la Lofar.

Nosaltres només hi podem afegir: que tinguin sort i tot sigui per al bon progrés de tota la ciència. Creiem, tanmateix, que la detecció de com era el cosmos en la seva primera època podrà aconseguir-se més fàcilment que no pas el que el projecte SETI voldria obtenir. Segui el que sigui, ja ens ho faran saber.

Certes científiques i fe cristiana

32. El problema científic de l'origen de la vida

La teoria sintètica de l'evolució implica també que els primers éssers vius s'originessin *espontàniament* sobre el nostre planeta (només uns pocs autors, com Fred Hoyle o Nalin Wickramasinghe han cregut en una panspèrmia, que faria venir la vida dels espais còsmics). Ara bé, aquesta espontaneïtat en l'origen de la vida voldria dir que sense cap intervenció extraordinària del Creador es van formar uns primers vivents microscòpics dels quals han vingut tots els altres. I dèiem al capítol anterior que la fe cristiana ens permet creure en l'evolucióisme que afirma que d'aquells primers s'han derivat tots els vivents actuals perquè Déu ha deixat obrar els mecanismes biològics sense cap necessitat de noves intervencions seves miraculoses. I ara em direu: ni els primers éssers vius no van ser creats amb un acte específic de Déu? És que es pot admetre, en cristià, aquest origen espontani de la vida? La resposta és afirmativa si s'entén bé el concepte de creació. Expliquem-ho per evitar malentesos: quan diem que Déu deixa que la natura actuï segons les lleis que hi ha posat no ho volem dir en el sentit del deisme, que deia que el creador ja no fa res en la natura després de crear-la ni se'n preocupa, sinó en el sentit que no li cal fer cap nou acte creatiu (miraculós, se'n podria dir) per fer que segueixi el pla que li ha establert, i per això no neguem el que els teòlegs anomenen creació continuada, o sigui el fet que Déu manté en el seu ésser allò que ha creat, ja que l'acte creador no es redueix al primer instant sinó que segueix, amb providència contínua, a mesura que es va realitzant el curs de tot el que s'esdevé. Podem, doncs, pensar que també els primers microbis van formar-se al nostre planeta tot naturalment en virtut de les condicions físiques que hi havia? Podem fer-ho, certament, però no es pot excloure tampoc (sense

faltar ni a la fe ni a la ciència) que en aquest cas hi hagués una intervenció específica del Creador. Per què ho diem? Perquè la ciència encara no ha trobat, amb certesa, el mecanisme que fa passar de la matèria inerta a la matèria viva. És el que hem d'explicar.

Teories que s'han proposat sobre l'origen de la vida

En el nostre llibre *Teories evolucionistes i ciència de l'evolució* (Ed. Claret, Barcelona 2003) vam dedicar vuit capítols (del 44 al 51) a l'exposició d'aquest tema. Ara només n'hem de donar un simple resum. El primer que va elaborar una teoria ben raonada científicament sobre un possible origen de la vida va ser el rus Alexandr Ivanovitx Oparin (1894-1980), que amb tot detall exposa el 1936, en un llibre que ben aviat es traduí a l'anglès *The Origin of Life on the Earth* (1938), com espontàniament es pot passar, a partir del carboni, a compostos orgànics força complicats, que es transformin a poc a poc alguns d'ells en polímers complexos i aquests formin uns col·loides hidròfils especials, que ell anomena «coacervats», i els coacervats més evolucionats poden acabar fent funcions estrictament vitals. D'aquests quatre passos els tres primers es veieren molt ben raonats i fins i tot reproduïbles en el laboratori, però el pas dels coacervats a la vida ja es mostrava molt problemàtic, més que el conjunt dels tres inicials, que passaven dels simples compostos de carboni a coacervats.

Però ben aviat hi hagué qui volgué comprovar experimentalment la teoria d'Oparin. El 1952 Stanley Lloyd Miller (1930-2007) va posar un gran matràs amb aigua destil·lada i una barreja de gasos, com els que van constituir l'atmosfera primitiva de la Terra, sota espurnes elèctriques intermitents, que

imitaven tempestes naturals, i, efectivament al cap d'un temps hi aparegueren compostos orgànics complicats, fins i tot aminoàcids.

I altres químics, entre els quals el nostre Joan Oró (1923-2004), repetiren l'experiment i hi feren aportacions. Oró no tan sols obtingué aminoàcids sinó fins i tot adenina, que és una de les bases dels àcids nucleics, i més tard uracil, timina, desoxiribosa i alguns nucleòtids.

No cal que exposem ara els diferents «escenaris» que s'han proposat, després d'Oparin, per explicar l'últim pas de la no vida a la vida. El que fins avui no s'ha aconseguit és obtenir artificialment cap microbi viu.

La paleontologia hi fa la seva aportació

És clar que la teoria de l'origen microbià de la vida en el nostre planeta no se sostindria si la paleontologia no estigués al seu favor. La teoria diu que primer s'haurien format cèl·lules procariotes (és a dir, de les més senzilles, sense nucli format), després les eucariotes i finalment els éssers pluricel·lulars. I les restes fòssils què hi diuen? Que hi estan totalment d'acord. Sabem que la Terra té uns 4.600 milions d'anys d'antiguitat i que trigà uns 100 milions a refredar-se fins a adquirir un aspecte semblant a l'actual.

I només es comencen a trobar indicis de vida, dubtosos encara, de fa 3.800 milions d'anys, i segurs ja des de en fa 3.500 milions. Hi ha roques d'aquesta època que presenten «estromatòlits», formacions degudes sempre a activitat microbiana. I de 2.500 milions d'anys tenim autèntics fòssils de formes procariotes. I les cèl·lules eucariotes daten de fa 1.500 milions. Finalment les primeres restes trobades de pluricel·lulars tenen uns 620 milions d'anys, que cons-

titueixen la cèlebre «fauna d'Ediacara», que es descobriren a aquesta localitat d'Austràlia, no gaire lluny d'Adelaida, a part de només petites empremtes, que semblen de meduses, de fa 650 milions, al Canadà.

Amb aquests testimonis sembla que és més que probable que la vida s'originà a la Terra a partir d'uns primers vivents molt simples, anomenats de vegades «protobionts», i que molt lentament es van anar transformant fins a la fauna i flora actuals. La vida microbiana, que trigà més de 700 milions d'anys a originar-se, n'omple més de 3.000 milions, mentre que la pluricel·lular poc passa dels 600 milions. Tot lliga amb la complexitat dels mecanismes que haurien portat a originar-se vida i la de passar uns microbis a formar un conjunt de cèl·lules harmoniosament unides per fer un sol ésser.

És que hem de dir, doncs, com els materialistes, que la vida és fruit d'un atzar i prou? No hi ha cap llei lògica que ens obligui a treure'n aquesta conclusió. D'una manera semblant a com diguérem que la teoria actual de l'evolució no exclou el Creador també hem de dir ara que Déu podia deixar fer a la natura el curs que se'n deduïa de les lleis que Ell havia posat en la matèria fins a arribar providencialment, però de manera natural, a sorgir la vida. Això vol dir que si un dia al laboratori l'home arribés a produir vida artificialment no hi hauria cap dificultat per a la nostra fe: hauria reproduït simplement aquelles condicions primeres que feren que a la natura també se n'hi originés. Ara bé, això és versemblant, no absolutament segur. Per consegüent, si algú diu que creu que hi hagué una intervenció específica del Creador a l'hora de produir-se la vida, no li podem dir tampoc que és anticientífic, perquè la dificultat de passar de no vida a vida la ciència confessa que és grossa.

OCTUBRE ÉS EL MES
CONSAGRAT A LA MARE
DE DÉU DEL ROSER

INTERNET

• CONFERÈNCIA EPISCOPAL PARA-GUAIANA.— Acaba d'inaugurar una nova pàgina web (www.iglesiacatolica.org.uy) on ofereix tota la informació sobre l'Església al Paraguai.

ALTRES BISBATS

• NOVAHUMANITAS.— Els caps de setmana del 19 al 21 d'octubre i del 26 al 28, sessions de formació humana sobre Millorar les meves relacions interpersonals. Comprendre i evitar les meves dificultats de relació, dirigides per M. Josep Font, a València. Més informació: tel. 962 780 579 y 667 443 526.

BARCELONA

• TALLERS D'ORACIÓ I VIDA (P. LAR-RAÑAGA).— Una nova evangelització «Aprendre a pregar per aprendre a viure». Propers tallers a Barcelona: a partir del dimecres 3 d'octubre, a les 18.00, a la parròquia de Crist Redemptor (av. Mare de Déu de Montserrat, 34) i a partir del dilluns 15, a les 17.00, a les Missioneres del Santíssim Sagrament (c/ Camps Elisis, 8). Més informació: tel. 685 556 722 (Loli).

• CATEDRAL.— El cor de cambra Francesc Valls participarà el diumenge 7 d'octubre en l'eucaristia de les 10.30: ofertori: Vir erat in terra Hus de Palestrina; comunió: Ave maris stella de Grieg.

• CURS BÍBLIC.— L'associació Amics de M. Benedicta Daiber inicia el nou curs bíblic la primera setmana d'octubre, amb diferents temes i horaris. Són oberts a tothom qui desitgi aprofundir el seu coneixement de Jesús i trobar-se amb Ell per mitjà de la Paraula de Déu. Més informació: tel. 932 370 365 (matins).

• FUNDACIÓ JOAN MARAGALL.— El dimecres 10 d'octubre, a les 19.00, sessió commemorativa del cinquante-nari de la inauguració del Concili Vaticà II sobre Fidelitat al Concili Vaticà II en el segle XXI, a càrrec de Juan Martín Velasco. També es presentarà el volum 75 de la col·lecció Cristianisme i Cultura. El Concili Vaticà II, 50 anys després, a càrrec de Pere Lluís Font. Auditori de la Facultat de Comunicació Blanquerna, c/ Valldonzella, 12 – Barcelona.

• LLIBRERIA CLARET.— El dimecres 10 d'octubre, a les 19.30, conferència d'Anton M. Vilarrubias sobre La muntanya de l'Hermon i els seus manantials. C/ Roger de Llúria, 5 – Barcelona.

• VIDA CREIXENT.— El dijous 11 d'octubre, a les 17.00, reunió d'animadors amb el tema Cogidos de la mano. C/ Rivadeneyra, 6, 3r - Barcelona.

• COMUNITAT DE SANT'EGIDIO.— El dijous 11 d'octubre, a les 20.00, la Comunitat de Sant'Egidio celebra els 50 anys de l'inici del Concili Vaticà II. Serà a la basílica dels Sants Màrtirs Just, Rere Sant Just, s/n – Barcelona.

• AMICS DE SANT FRANCESC.— El di-jous 11 d'octubre, a les 20.00, sessió

sobre Espiritualitat cristocèntrica de sant Francesc, a càrrec de fra Josep M. Massana. Convent dels frares franciscans, c/ Santaló, 80 – Barcelona.

• ESGLÉSIA DE SANTA MARIA DE BADALONA.— El dijous 11 d'octubre, a les 21.00, concert de l'escolania i capella de música de Montserrat.

• FESTA DEL PILAR.— El divendres 12 d'octubre, a les 12.00, eucaristia en honor de la Mare de Déu del Pilar organitzada per les associacions de les Damas y Caballeros del Pilar. Al final, cant de l'himne i veneració del Pilar que es conserva a la basílica de la Puríssima Concepció (c/ Aragó, 299 – Barcelona).

• ASSOCIACIÓ AMICS DE L'ORGUE DE LES CORTS.— El diumenge 14 d'octubre, a les 21.00, concert d'orgue a la parròquia de Santa Maria del Remei de les Corts. L'organista Hèctor París interpretarà obres de Bach, Liszt i Mozart, entre altres.

• CRISTIANISME I JUSTÍCIA.— Els dissabtes del 20 d'octubre al 18 de maig, a les 10.00, curs d'iniciació teològica Com creure avui, coordinat per Jaume Flaquer; els dilluns 22 i 29 d'octubre; 19 i 26 de novembre, a les 19.30, seminari Els relats de la infància de Jesús en Mateu i Lluc, per Francesc Riera; els dimarts 23 i 30 d'octubre, i 6 de novembre, a les 20.00, cicle de cinema sobre pobresa i exclusió social De la crisi... al bé comú. Més informació: c/ Roger de Llúria, 13 – Barcelona, tel. 933 172 338, fax 933 171 094, info@fespinal.com, www.cristianismeijusticia.net.

• FUNDACIÓ BALMESIANA.— Del dimarts 23 d'octubre al dimarts 11 de juny, curs Lectura comentada de «La ciudad de Dios» (San Agustín), a càrrec de Miguel Ángel Belmonte. Més informació: c/ Duran i Bas, 9 – Barcelona, tel. 933 026 840, fax 933 170 498, secretaria@balmesiana.org, www.balmesiana.org.

GIRONA

• SANT FELIU.— El dimarts 9 d'octubre, a les 18.30, primer aniversari de la proclamació del títol de basílica al temple parroquial de Sant Feliu de Girona. Eucaristia presidida pel bisbe Francesc Pardo.

• HOSPITALITAT DE LA MARE DE DÉU DE LOURDES.— El divendres 12 d'octubre, 48a Trobada de Brancadiers i Infermeres de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes: a les 10.30, a l'església parroquial de Palafrugell, eucaristia presidida pel bisbe de Girona, Mons. Francesc Pardo; a les 12.00, a la plaça Nova, actuació de l'esbart dansaire Mestre Sirés; a les 14.00, dinar de germanor al pavelló municipal de patinatge.

• JOAN XXIII.— El diumenge 14 d'octubre, a les 12.00, homenatge al beat Joan XXIII al santuari de la Mare de Déu del Mont.

• «LA MISSA SOBRE EL MÓN».— El diumenge 14 d'octubre, a les 17.00, a la falda del castell de Sant Ferran de Figueres, La Missa sobre el món. A partir dels incendis d'aquest estiu a l'Alt Empordà, les parròquies de Figueres organitzen aquesta missa com una crida a fer renéixer l'esperança a tots els paisatges: exterior i interior.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

• SANT RARIMI.— El divendres 12 d'octubre, a les 12.00, eucaristia a la catedral en honor del copatró de Sant Feliu de Llobregat. Presideix el bisbe Agustí Cortés.

• ANY DE LA FE.— El diumenge 14 d'octubre s'inicia de manera diocesana aquesta iniciativa de l'Església universal a totes les parròquies de la diòcesi i a la catedral de Sant Llorenç, amb una eucaristia presidida pel bisbe Cortés a les 12.00.

TARRAGONA

• ANY DE LA FE.— El diumenge 14 d'octubre, a les 18.00, obertura de l'Any de la Fe: celebració de l'eucaristia i lliurament del símbol de la fe a tota l'Església arxidiocesana. Serà a la catedral de Tarragona.

TERRASSA

• JORNADES TRANSMET!.— El cap de setmana del 12 al 14 d'octubre tindran lloc a Sant Cugat (Casal Borja, Col·legi Europa i monestir) i Terrassa aquestes primeres jornades Cultura, universitat i nova evangelització. Hi participaran, entre altres, el cardenal

Antonio M. Cañizares, la Gna. Mary Prma o Josep M. Cullell. Més informació: www.seglarterrassa.org.

• COOPERATRIUS PARROQUIALS DE CRIST REI.— El dissabte 27 d'octubre, recés per a dones predicat pel P. José-M. Fernández-Cueto, c.p.c.r., i la germana M. Verónica, c.p.c.r., a Caldes de Montbui. Més informació: tel. 938 654 496 i 697 840 559, http://cpcr-caldes.blogspot.com.

VIC

• ANY DE LA FE.— El diumenge 14 d'octubre, inici diocesà de l'Any de la Fe: a les 11.00, acollida al Seminari i pregària inicial; a les 11.30, presentació dels objectius del pla pastoral; xerrada sobre L'Any de la Fe, oportunitat pastoral, a càrrec de Mn. Jaume Casamitjana; a les 13.30, dinar; a les 15.30, testimoni; a les 17.30, celebració de l'eucaristia a la catedral, presidida pel bisbe Romà Casanova. Més informació: tel. 902 702 032.

• COVA DE SANT IGNASI.— Del dimecres 31 d'octubre al diumenge 4 de novembre, exercicis espirituals dirigits per Francesc Riera, s.j. Més informació: tel. 938 720 422, covae@covamanresa.cat, www.covamanresa.cat.

Anuncis per paraules

COMPRA i VENDA

COMPRO SEGELLS, monedes, postals, rellotges, quadres de pintura, joies i tota classe d'objectes i mobles antics. Passo a domicili. Tel. 933 578 394.

DIVERSOS

ADVOCADA especialista en nul·litats matrimonials i separacions. 1a visita gratuïta. Tel. 934 510 707.

LLAR D'ANCIANS Prudenci Miralles, petita gran residència. Petita (hi ha lloc per a 16 persones), gran (els residents la fan gran). Places disponibles, ambient familiar. Tel. 932 681 867.

HABITATGE

FAMÍLIA de Barcelona busca casa de poble amb jardí i garatge al Maresme. Preferible a Vilassar o Premià. També acceptem propostes si cal fer-hi obres. Gràcies. Tel. 607 50 00 89, folgue@ono.com

LLOGUER

ES LLOGA local cèntric de Barcelona. Per a escola-taller, activitat assistencial o finalitat benefici social. Directe propietari. 220 metres. Tel. 629 90 47 58.

Si voleu anunciar-vos, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadret, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho juntament amb un gir postal o xec bancari a CATALUNYA CRISTIANA c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 Barcelona. També podeu fer un ingrés o transferència al número de compte de "la Caixa": 2100 3013 20 2200391741

NOMBRE DE SETMANES x 15 € IMPORT TOTAL

NOM
ADREÇA
POBLACIÓ C. P.
TELÉFON DNI/CIF

Grid of boxes for writing the advertisement text.

Preu per setmana 15 euros (IVA Inclòs)

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

Des del carrer

LA PROFESSORA SÍLVIA COLL-VINENT PUIG PRESENTA LES AULES OBERTES DE LA FACULTAT DE FILOSOFIA DE LA URL

«La filosofia i les humanitats sostenen un camí cap a la plenitud de la persona»

Samuel Gutiérrez

Una de les novetats d'aquest curs a la Facultat de Filosofia de la URL és la nova Aula Oberta de Filosofia i Humanitats. Ens en parla la professora Sílvia Coll-Vinent, llicenciada en Filologia Catalana per la Universitat Autònoma de Barcelona i doctora per la Universitat d'Oxford. És professora titular d'Humanitats de la Facultat de Filosofia de la Universitat Ramon Llull, on ensenya literatura catalana i europea, i coordina el Departament d'Humanitats i el Postgrau en Gestió del Patrimoni Cultural, especialitzat en patrimoni eclesiàstic.

Amb quines expectatives neix aquesta Aula Oberta de Filosofia i Humanitats?

Des que l'any 2001 vam posar en marxa la llicenciatura d'Humanitats a la Facultat, sempre hem tingut present l'objectiu d'acostar la saviesa humanística d'una manera alhora oberta i rigorosa al públic en general. Pel segon cicle d'Humanitats (ara extingit) han passat moltes persones amb aquest desig de formació cultural i humanística, des d'un esperit vocacional, i no solament per al benefici del títol. L'Aula Oberta vol respondre a aquesta demanda, i donar així continuïtat als estudis filosòfics i humanístics de la Facultat.

Per a quin perfil d'alumnes està pensada?

El perfil és totalment obert. Hi ha gent gran, i gent de mitjana edat; però també s'hi han apuntat estudiants joves. Són persones que volen aprofitar el temps per dedicar-lo a un bé preciós, que és la formació humanística. El ni-

vell és alt, perquè tots els professors, doctors, imparteixen les matèries amb el mateix rigor que ho farien per als estudiants de grau o de màster. Hi ha, però, una diferència important: a l'Aula Oberta no hi ha exàmens. Són aules a les quals es matriculen com a oients, per gaudir de la classe.

Què destacaria de l'oferta de cursos que s'ofereixen?

La varietat de punts de vista i, sobre-

tot, els ponts que s'estableixen entre la filosofia, la religió i les humanitats: un curs sobre la Bíblia i els filòsofs moderns s'ofereix durant tot l'any. Els altres són semestrals. Francesc Torralba n'imparteix un sobre les concepcions de la persona humana; religió i cultura es tracten, des del nihilisme contemporani, en el curs del Dr. Ignasi Boada. Hi ha aules sobre art i bellesa en la història, sobre la qüestió metafísica; sobre George Steiner com a lector de

filòsofs... Hem procurat reunir una selecció de títols atractius sobre matèries de reflexió seriosa, amb una durada no excessiva, un preu raonable, i un horari de tarda-vespre, favorable a qui treballa.

En aquests temps d'incerteses, què poden aportar aquest tipus d'estudis?

Formació de qualitat des de la filosofia, des de l'art i des de la literatura, i des de la interrelació entre aquests àmbits. Les Aules Obertes són un refugi de coneixement i reflexió. Val a dir que l'ambient hi acompanya: som a l'edifici del Seminari de Barcelona, i comptem amb una magnífica biblioteca, la Biblioteca Pública Episcopal, recentment reformada. Cada vegada més les persones amb desig de formació busquen espais de trobada que afavoreixin la relació personalitzada, la posada en comú d'idees, la discussió civilitzada.

Cal apostar, ara més que mai, per una recuperació de disciplines una mica oblidades com ara la Filosofia i les Humanitats?

I tant! Les humanitats poden ajudar, i molt, a aprendre a viure en temps de crisi. D'entrada, a redescobrir el plaer de viure la cultura i la saviesa, que a llarg termini mai no surt cara. Pots rendibilitzar moltíssim els coneixements humanístics en la vida quotidiana, per desenvolupar el sentit crític, a l'hora de triar unes lectures, de fer un turisme cultural i religiós responsable, a l'hora de reorientar la teva carrera professional, o de jutjar la vida política i social. La filosofia i les humanitats, més que acompanyar, crec que sostenen un camí cap a la plenitud de la persona.

Eduard Brufau

Rauxa

El pecat de la pena de mort

El 10 d'octubre és el Dia Mundial contra la pena de mort. Com és ben sabut, l'Església catòlica es pronuncia obertament en contra d'aquesta pràctica cruel per diverses raons. La primera i més evident és que es tracta d'un atemptat contra la vida humana, que és sagrada perquè és un do de Déu. En segon lloc, els catòlics no podem defensar la pena de mort perquè contradiu la doctrina en punts tan fonamentals com ara la confiança en el penediment del pecador i en el perdó per part del proïsme i de Déu. Si Crist mateix va morir a la creu, com podríem estar a favor de la pena de mort? Qui dona suport a la pena capital no només fa evident

el poc respecte que li mereix la vida humana dels altres, sinó que diu molt de com es veu ell mateix. Els partidaris de la pena de mort creuen que no cometran mai cap crim pel qual se'ls hagi d'aplicar aquest càstig que defensen. En la seva mentalitat separen les persones en dues grans categories radicalment separades: les que són propenses al pecat, i per tant al crim, i les que no ho són, entre les quals ells s'hi inclouen. En el fons es creuen lliures de pecat. En canvi, per a l'Església tots els fills de Déu som pecadors, i per aquest motiu tothom, sense excepcions, és digne de rebre el perdó.

Pensant-ho millor

Francesc Riu,
salesià
President de la
Fundació Rinaldi

Sínodo dels Bisbes

L'octubre és un mes molt propici per parlar del Sínodo dels Bisbes i de la nova evangelització. Però no és possible fer-ho amb garanties sense tenir molt present què en pensa, el papa Benet, del Sínodo i de la nova evangelització. Considero oportú de recordar-ne un aspecte fonamental. El papa Benet ha expressat clarament que la seva idea de nova evangelització és la mateixa que havia exposat el papa Joan Pau II, que després de presentar la situació en què es trobava Europa des del punt de vista de la vivència de la fe cristiana, i la necessitat d'una nova evangelització, l'any 2003 va escriure: «És el mateix Jesucrist el qui crida les nostres Esglésies d'Europa a la conversió, i elles, amb el seu Senyor i gràcies a la seva presència, s'han de fer portadores d'esperança per a la humanitat.»

En la mateixa línia, set anys més tard el papa Benet va escriure: «No és difícil adonar-se que el que necessiten totes les Esglésies que viuen en territoris tradicionalment cristians és un renovat impuls missioner, expressió d'una nova i generosa obertura al do de la gràcia. De fet, no podem oblidar que la primera tasca serà sempre ser dòcils a l'obra gratuïta de l'Esperit del Ressuscitat, que acompanya tots els qui són portadors de l'Evangeli i obre el cor d'aquells que l'escolten. Ningú no pot proclamar de manera eficaç la Paraula de l'Evangeli si abans no ha viscut una experiència profunda de Déu.»

Aquest és el motiu que ha justificat la convocatòria de la XIII Assemblea General del Sínodo dels Bisbes i la celebració de l'Any de la Fe: la nova evangelització ha de començar per la conversió de les Esglésies locals (Joan Pau II), per tal que els membres d'aquestes Esglésies visquin una profunda experiència de Déu que els capaciti per a un renovat impuls missioner (Benet XVI). Joan Pau II també havia escrit: «Europa ha passat a formar part d'aquells llocs tradicionalment cristians que, a més d'una nova evangelització, en certs casos necessiten una primera evangelització.» Al fil d'aquest desig, Benet XVI ha afirmat: «Considero oportú donar respostes adequades perquè tota l'Església, deixant-se regenerar per la força de l'Esperit Sant, es presenti al món contemporani amb un impuls missioner capaç de promoure una nova evangelització.» Heus aquí la tasca que ara els qui som Església esperem del Sínodo dels Bisbes.

Barcelona

és molt més

Molt a prop teu tens tota
la província de Barcelona.
Un món ple de propostes
turístiques per descobrir.

www.diba.cat/turisme

Diputació
Barcelona

Monestir de Montserrat. Bages